

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

PODSUMOWANIE

STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OPERACYJNEGO INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020”

Spis treści

1	WSTĘP	3
2	RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	3
2.1	Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie.....	4
2.2	Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko	4
2.3	Uzyskanie wymaganych opinii.....	4
2.4	Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu	5
2.5	Analiza uwag i wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych	6
3	PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	6
3.1	Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko.....	6
3.2	Zgłoszone uwagi i wnioski	7
3.3	Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	9
3.4	Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	10
3.5	Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	10
4	ZAŁĄCZNIKI	11

WSTĘP

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią: ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹ [dalej: ustawa ooś] oraz dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko².

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Głównego Inspektora Sanitarnego, dyrektorów urzędów morskich)
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Przedmiotem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko był projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (dalej: Program), który został sporządzony w 2013 r. Projekt Programu został wypracowany przez członków powołanej przez Ministra Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju³) Grupy Roboczej ds. wsparcia przygotowania *programu operacyjnego dotyczącego gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, transportu i bezpieczeństwa energetycznego a następnie uzupełniony zgodnie z sugestiami i uwagami zgłoszonymi w toku szerokich konsultacji społecznych (trwały od 26 sierpnia do 25 września 2013 r.).*

1 RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, została stwierdzona, na podstawie art. 46 ustawy ooś.

Zgodnie z ww. art. przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest dla polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

---

¹ Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.

² Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich L197/30 z dn. 21.07.2001 r.

³ Ministerstwo obsługujące ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

Zgodnie z art. 3 pkt 14 ustawy, postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w postępowaniu.

1.1 Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

Zgodnie z art. 53 i 57 pkt. 2 ustawy ooś, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Programu został ustalony przez:

- Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pismem znak: DOOŚsoos.411.9.2013.JP-1 z dnia 31 lipca 2013 r.;
- Głównego Inspektora Sanitarnego, pismem znak GIS-HŚ-NS-073-73/EN/13 z dnia 18 lipca 2013 r.;
- dyrektorów urzędów morskich w: Gdyni pismem znak: INZ/ZP-8316/74/13 z dnia 27 lipca 2013 r., Słupsku znak: OW-B5-270/10/B z dnia 9 lipca 2013 r. i Szczecinie znak OW-IV-070/038/02/13 z dnia 17 lipca 2013 r.

1.2 Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko

Przy opracowywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, wzięto pod uwagę wymagania odnośnie zakresu i szczegółowości przedstawianych informacji, określone w ww. pismach.

Celem opracowania Prognozy, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnieniami, jest m.in.: kompleksowa analiza możliwych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją przewidzianych w Programie działań, ocena występowania oddziaływań skumulowanych, analiza możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz potrzeby działań kompensacyjnych.

1.3 Uzyskanie wymaganych opinii

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ustawy, Minister Rozwoju Regionalnego (obecnie Minister Infrastruktury i Rozwoju) poddał projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz dyrektorów urzędów morskich: w Gdyni, Szczecinie i Słupsku.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, pismem znak: DOOŚsoos.410.28.2013.JP-1 z dnia 4 grudnia 2013 r. przedstawił uwagi do projektu Programu POIŚ 2014-2020 oraz do Prognozy oddziaływania na środowisko Programu.

Główny Inspektor Sanitarny, pismem znak: GIS-HŚ-NS-073-110/EN/13 z dnia 22 października 2013 r. poinformował, że nie wnosi uwag do przedłożonych dokumentów.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni, pismem znak: FE-JA-0834-194/13 z dnia 27 listopada 2013 r. poinformował, że nie wnosi zastrzeżeń do projektu Prognozy.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie, pismem znak OW-IV-070/038/04/13 z dnia 12 listopada 2013 r. zaopiniował pozytywnie przedłożony projekt dokumentu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku, pismem znak: OW-B5-270/10-3/13 z dnia 21 listopada 2013r. opiniuje negatywnie część zapisów projektu prognozy oddziaływania na środowisko w zakresie zapisów dotyczących ochrony brzegów morskich. Należy jednak wskazać, że Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, w piśmie jak wyżej poinformował, między innymi, że *Program ochrony brzegów morskich*, w skład, którego powinny wchodzić kwestionowane działania, nie uzyskał pozytywnej opinii GDOŚ w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej dla tego dokumentu. Jednocześnie po przekazaniu dodatkowych wyjaśnień przez MIR Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku, pismem znak: OW-B5-270/10-53/13 z dnia 12 grudnia 2013 r. poinformował, że nie wnosi uwag do Prognozy oddziaływania na środowisko.

Zgłoszone przez wyżej wymienione organy uwagi zostały przedstawione w tabeli 1. Stanowiącej załącznik nr 1. Zostały one uwzględnione poprzez dokonanie odpowiednich poprawek w Prognozie.

1.4 Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy ooś, Minister Rozwoju Regionalnego (obecnie Minister Infrastruktury i Rozwoju) zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów.

Przygotowany projekt Prognozy oddziaływania wraz projektem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 zostały poddane szerokim konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne prowadzone były w okresie od 16 października do 7 listopada 2013 r.

Informacje nt. przystąpienia do opracowywania projektu dokumentu i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją oraz składania uwag i wniosków, w tym sposobu i miejscu ich składania, organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków, jak również terminu i miejscu spotkania konsultacyjnego zostały zamieszczone na stronach internetowych administrowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego⁴ (obecnie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju), w tym w Biuletynie Informacji Publicznej⁵

W konsultacjach mogli wziąć udział wszyscy zainteresowani, w tym również osoby prywatne. Zainteresowani mogli zapoznać się z projektami dokumentów, które zostały umieszczone na stronach internetowych: www.pois.gov.pl/ oraz <http://bip.mrr.gov.pl/>. Dodatkowo dokumentacja w wersji papierowej została wyłożona do wglądu w siedzibie (recepcji) Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju),

Uwagi i opinie można było składać na dedykowanym formularzu elektronicznym (zamieszczonym na ww. stronach internetowych oraz był dostępny w siedzibie urzędu) w formie:

- pisemnej za pośrednictwem poczty tradycyjnej,

---

⁴ http://www.pois.gov.pl/2014_2020/Strony/rozpoczely_sie_konsultacje_pois_pos_16102013.aspx

http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/konfszkol/Strony/Ruszyla_rejestracja_zgloszen_na_konf_w_Lodzi_04102013.aspx

⁵ http://bip.mir.gov.pl/Dokumenty%20oficjalne/okres_programowania_2014_2020/ogloszenia/Strony/rozpoczely_sie_konsultacje_pois_pos_16102013.aspx

- drogą elektroniczną przesyłać na adres e-mail: pois.2014-2020@mrr.gov.pl,
- lub ustnie do protokołu w siedzibie urzędu.

Jednocześnie, aby umożliwić jak najszerszy dostęp opinii publicznej o założenia dokumentu zostały również zaprezentowany przez Wykonawcę w dniu 21 października 2013 r. na odrębnej konferencji w Łodzi, która w całości była poświęcona Prognozie. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych Prognozy zostało także zamieszczone w prasie o zasięgu ogólnopolskim – w Dzienniku Gazeta Prawna z dnia 10 października 2013 r. (Kopia ogłoszenia stanowi załącznik nr 3).

Jednocześnie, aby umożliwić jak najszerszy dostęp opinii publicznej w ramach konsultacji społecznych Prognozy została zorganizowana konferencja konsultacyjna w Łodzi w dniu 21 października 2013 r. Zaproszenie do udziału wysłane zostało szerokiego grona interesariuszy, w tym przedstawicieli: organów administracji państwowej i samorządowej, biznesu, organizacji ekologicznych, instytutów naukowych oraz innych instytucji. W konferencji udział wzięło ok. 100 osób reprezentujących wyżej wymienione kręgi oraz interesariuszy. Po przedstawieniu prezentacji Prognozy oddziaływania na środowisko odbyła się dyskusja publiczna. W trakcie spotkania zgłoszono szereg uwag, również w formie pisemnej (PKP PLK, RZGW Kraków, GDDKiA, MRiRW). Łącznie, w wyniku konferencji oraz trwającego procesu konsultacji społecznych, otrzymano ponad 230 uwag.

1.5 Analiza uwag i wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych

Wszystkie otrzymane uwagi zostały szczegółowo przeanalizowane, z punktu widzenia możliwości ich uwzględnienia. Szczegółowe zestawienie uwag zostało przedstawione w tabeli 2 stanowiącej załącznik nr 2. Zostały one uwzględnione poprzez dokonanie odpowiednich poprawek w Prognozie.

2 PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

2.1 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

W Prognozie przedstawiono informacje o zawartości Programu, przedstawiono uwarunkowania ochrony środowiska wynikające z przepisów prawa, a także dokonano analizy aktualnego stanu środowiska określając najważniejsze wyzwania ochrony środowiska w Polsce, w których rozwiązaniu Program powinien mieć udział. Ponadto, na podstawie analiz, stwierdzono zgodność Programu z celami i kierunkami podstawowych dokumentów strategicznych Polski i UE.

W wyniku analizy i oceny istniejącego stanu środowiska wskazano na istniejące problemy środowiskowe istotne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju.

Wskazano, że odstąpienie od realizacji Programu oznaczać będzie osłabienie realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. Brak realizacji Programu przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

W ramach Prognozy dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na środowisko. Oceną objęto przede wszystkim takie elementy środowiska jak: ludzie, zwierzęta, rośliny, różnorodność biologiczna, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne i zabytki.

Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych zadań w odniesieniu do ww. aspektów. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na orientacyjną identyfikację aspektów środowiskowych. Sumaryczna analiza oddziaływań wykazała, że realizacja działań wynikających z Programu będzie miała zdecydowanie pro – środowiskowe oddziaływanie. Natomiast do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewidziano podstawowe środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko. Realizacja Programu nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie przewidziano podjęcia działań kompensacyjnych.

Generalnie ocenia się, że realizacja działań określonych w PO IŚ 2014-2020 będzie miała pozytywny wpływ na środowisko i będzie sprzyjać rozwiązaniu wielu problemów dotyczących poprawy stanu środowiska. Niemniej niektóre obszary wsparcia będą mogły wpływać również negatywnie na poszczególne elementy środowiska, w tym w zakresie obszarów Natura 2000 (te wpływy należy oceniać z punktu widzenia nadrzędnego interesu społecznego). Największe efekty pozytywne będą możliwe do osiągnięcia w zakresie zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu oraz oszczędności zasobów w rozumieniu oszczędności energii. Co ważne, ze względu na skalę środków finansowych, PO IŚ będzie miał bardzo istotne znaczenie w finansowaniu działań na rzecz środowiska realizowanych w Polsce. Zaniechanie realizacji PO IŚ odbiłoby się bardzo negatywnie na stanie środowiska, gdyż środki krajowe, jakie na ten cel mogą być przeznaczone są zdecydowanie niewystarczające.

Należy podkreślić, że Prognoza ma charakter ogólny, natomiast pełna ocena wpływu na środowisko będzie dokonana na poziomie przygotowania do realizacji poszczególnych projektów.

Ponadto w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań PO IŚ 2014 – 2020 na środowisko w Prognozie zaproponowano zasady monitorowania skutków realizacji programu oraz szereg rekomendacji zmniejszających negatywne oddziaływania lub ewentualne rozwiązania alternatywne.

2.2 Zgłoszone uwagi i wnioski

Zgłoszone na etapie opiniowania i konsultacji społecznych uwagi i postulaty, obejmowały bardzo wiele zagadnień, niemniej można je zaklasyfikować do wskazanych poniżej grup uwag i wniosków dotyczących:

- planowanego zakresu wsparcia PO IŚ 2014 – 2020. Zgłaszane były, przede wszystkim przez potencjalnych interesariuszy, lub organizacje uważające, że Program, ze względu na potrzeby, w tym wynikające ze stanu lub wyzwań dotyczących środowiska, powinien mieć rozszerzony;
- kwalifikacji oddziaływań poszczególnych działań lub grup działań, objętych Prognozą;
- uwzględnienia w Prognozie dotychczasowych ocen strategicznych, oraz uzyskanych opinii środowiskowych, które były wykonywane dla dokumentów strategicznych działań objętych programem lub poszczególnych projektów;
- wykonania dodatkowych analiz oddziaływania, szczególnie w zakresie ochrony przyrody;
- zapewnienia spójności ze zmieniającymi się wersjami Programu;
- zapewnienia spójności wewnętrznej wobec zmieniających się wersji Programu;

- korekty bądź doprecyzowania użytych w tekście sformułowań.

Wszystkie uwagi zostały przeanalizowane z punktu widzenia możliwości ich uwzględnienia oraz zasadności. Szczegółowe odniesienie się do poszczególnych uwag i wniosków oraz sposób ich uwzględnienia znajduje się w załączonej tabeli 2. Część uwag, które dotyczyły oceny eksperckiej Wykonawcy nt. wpływu niektórych działań na różne elementy środowiska zostało odrzuconych, a uzasadnienie odrzucenia znajduje się w odpowiedniej kolumnie wyżej wymienionej tabeli. Dotyczyło to np. wniosków w zakresie oddziaływań lokomotyw spalinowych na powietrze, ograniczenia analiz pogłębionych dla dużych projektów (wbrew opinii GDOŚ), osłabienia zapisu o celowości jak największego wykorzystania odnawialnych źródeł energii itp.

Jedną z istotniejszych było uzupełnienie analiz o uwzględnienie dotychczasowych ocen strategicznych dla strategii i programów obejmujących działania proponowane w Programie oraz opinii środowiskowych dla projektów objętych wsparciem Programu, które już zostały wykonane. Inną istotną uwagę było uwzględnienie w analizach przesłanek nadrzędnego interesu społecznego. Ponadto warto zwrócić uwagę na wniosek dotyczący podsumowania oddziaływań na system Natura 2000 ze względu na ważność tych obszarów.

Zalecenia wynikające z Prognozy oraz opinii organów, które nawiązywały do zapisów projektu PO IŚ, po szczegółowym przeanalizowaniu zostały również w stosownych przypadkach uwzględnione. Na szczególną uwagę zasługują zmiany brzmienia Programu wynikające z postulatów zgłoszonych przez organy opiniujące dokument. Jak podkreśliły organy, za szczególnie istotne z punktu widzenia pozytywnego efektu dla środowiska przyrodniczego zostały uznane działania podejmowane w ramach drugiej osi priorytetowej (*Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu*). Wprowadzone zmiany skupiły się na:

- podniesieniu rangi problemu jakości powietrza w miastach poprzez uzupełnienie zapisów Programu (PI 6.5) o informację wskazującą, że jednym z problemów jest dotrzymanie standardów jakości powietrza i konieczność podejmowania zintegrowanych działań w tym zakresie. Kluczowe znaczenie będą miały działania związane z ograniczeniem niskiej emisji jakie będą podejmowane w ramach I. osi priorytetowej oraz wsparcie dla transportu przyjaznego środowisku realizowane w III. oraz częściowo IV. osi;
- w związku z powyższym wsparcie w zakresie ochrony powietrza w ramach P.I będzie mogło zostać skoncentrowane na działaniach uzupełniających (niemniej także istotnych) związanych z ograniczaniem zanieczyszczeń generowanych przez przemysł;
- częściowo uwzględniono postulat Wykonawcy Prognozy wskazujący na konieczność dostosowania zakresu wsparcia PO IŚ do nazwy PI 6.5 (*Działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację terenów przemysłowych (w tym terenów podlegających przekształceniu/konwersji), redukcję zanieczyszczenia powietrza, i propagowanie działań służących redukcji hałasu*). W tym celu uzupełniono opis P.I. wskazujący na możliwość realizacji działań związanych z rozwojem terenów zielonych, przyczyniających się do promowania miejskich systemów regeneracji i wymiany powietrza. Działania te przyczynią także się do powstrzymania fragmentacji przestrzeni miast i będą miały zdecydowanie pozytywne skutek dla poprawy jakości życia mieszkańców (pełnią istotne dla mieszkańców funkcje zdrowotne i rekreacyjne);

- w celu zwiększenia wpływu Programu na poprawę jakości powietrza zdecydowano również o uzupełnieniu listy dużych projektów w osi I o projekt: *Kompleksowa termomodernizacja państwowych placówek szkolnictwa artystycznego w Polsce*;
- zmianie brzmienia zapisów w PI 5.2 (na bardziej restrykcyjne podejście) dotyczące gospodarowania wodą, aby w pełni odzwierciedlić wymogi prawodawstwa unijnego oraz zaakcentować konieczność wykorzystywania w jak największym stopniu naturalnych metod ochrony przeciwpowodziowej.
- wprowadzeniu zapisów (zgodnie z sugestią GDOŚ) doprecyzowujących zakres możliwych do wsparcia w Priorytecie Inwestycyjnym 6.4 projektów, w tym: związanych z wykonywaniem wielkoobszarowych inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz możliwość opracowania zasad kontroli i zwalczania w środowisku przyrodniczym gatunków obcych;
- wprowadzeniu zapisów wskazujących, że ze względu na ogólny, ramowy charakter PO IŚ bezpośrednią podstawę realizacji działań finansowanych w jego ramach będą w głównej mierze stanowiły odrębne dokumenty strategiczne. W przypadku wszystkich wymienionych w PO IŚ dokumentów strategicznych zostanie zwrócona szczególna uwaga na to, czy zostały poddane przed przyjęciem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto należy pamiętać, że wnikliwa ocena możliwych do realizacji inwestycji na poziomie ponadsektorowym była również przedmiotem kompleksowej oceny (także w ujęciu przestrzennym), umożliwiającym stwierdzenie ewentualnych oddziaływań i kumulacji międzysektorowych została także wykonana w *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego* (które to dokumenty miały przeprowadzoną strategiczną ocenę);
- przeredagowano nieznacznie opis działań dotyczących brzegów morskich w PI 5.2. W części opisowej nadano następujące brzmienie: *W pierwszej kolejności powinny być realizowane prace z zakresu ochrony biotechnicznej (ochrona lekka) oraz inwestycje zintegrowane, w których wykonywane z materiałów pochodzenia naturalnego budowle hydrotechniczne (ochrona ciężka) wspierane będą działaniami wykorzystującymi metody biotechniczne. A w części z przykładowymi typami projektów: ochrona brzegów morskich w szczególności przy zastosowaniu metod przyrodniczych lub metod hydrotechnicznych wspartych metodami przyrodniczymi opartymi na ochronie biotechnicznej, z uwzględnieniem potrzeby zachowania naturalnych procesów dynamiki brzegowej).*

Zgodnie z sugestią Wykonawcy Prognozy większość rekomendacji szczegółowych zostanie uwzględnionych w dokumentach uszczegółwiających zakres Programu, lub w kryteriach wyboru projektów.

Niewątpliwie jednak należy uznać, że wszystkie otrzymane uwagi i opinie przyczyniły się do poprawy niedociągnięć i udoskonalenia zarówno Prognozy jak i Programu.

2.3 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Na podstawie analizy zakresu Programu nie można było stwierdzić oddziaływań transgranicznych, choć takie mogą wystąpić przy ocenach poszczególnych projektów. W związku z powyższym postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko nie przeprowadzono.

2.4 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

W celu zapobieżenia negatywnym skutkom realizacji Programu zaproponowano dokonanie dwukrotnej oceny wpływu na środowisko - w okresie połowy jego realizacji oraz po zakończeniu na podstawie, głównie, corocznych, raportów wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, monitoringu poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu, Państwowego Monitoringu Środowiska oraz innych źródeł.

2.5 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

W Prognozie rozważono możliwość alternatywnego sformułowania Programu. Według przeprowadzonych analiz wariantów alternatywnych zawnioskowano o pozostawienie Programu w kształcie obecnym z szeregiem rekomendacji odnośnie jego realizacji.

Program, w wersji ocenianej przyczynia się do realizacji strategii zrównoważonego rozwoju, zgodnie z jego głównym celem, jakim jest **„Wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej”**.

Podkreślenia wymaga, że Program wspiera realizację podstawowych dokumentów strategicznych UE, jak Strategii Europa 2020⁶. W tym wpisuje się zwłaszcza w wytyczną nr 5. Bardziej efektywne korzystanie z zasobów i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz następujące inicjatywy flagowe: Europa efektywnie korzystająca z zasobów, Unia innowacji oraz Polityka przemysłowa w erze globalizacji.

Jednocześnie Program wspiera realizację celów podstawowych dokumentów strategicznych Polski jak: Długookresowej strategii rozwoju kraju, Strategii rozwoju kraju oraz strategii sektorowych w dziedzinie środowiska, transportu, energetyki i innych.

W obszarze ochrony środowiska, program będzie instrumentem realizacyjnym działań wynikających z *Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Krajowego planu gospodarki odpadami oraz wojewódzkich planów gospodarki odpadami, Planu zapobiegania powstawaniu odpadów, Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020, Priorytetowe Ramy Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020*.

Cele Programu opierają się na realizacji działań w trzech wzajemnie uzupełniających się podstawowych obszarach:

- czystej i efektywnej energii, w tym efektywności energetycznej, ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych, rozwoju energii ze źródeł odnawialnych oraz integracji i poprawy funkcjonowania europejskiego rynku energii;

---

⁶ Europa 2020– Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

- adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów, wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie;
- konkurencyjności, w tym wnoszeniu istotnego wkładu w utrzymanie przez UE prowadzenia na światowym rynku technologii przyjaznych środowisku, zapewniając jednocześnie efektywne korzystanie z zasobów i usuwając przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych.

Z punktu widzenia ochrony środowiska przyczynia się do rozwiązywania wielu problemów związanych z ochroną środowiska. Stanowi poważne wsparcie dla działań, w tym zakresie, prowadzonych ze środków krajowych. Bez Programu postęp w rozwiązywaniu problemów poprawy stanu środowiska w Polsce następowałby znacznie wolniej.

3 ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Tabela 1 Zestawienie wszystkich opinii i uwag organów biorących udział w opiniowaniu dokumentów wraz z podjętym rozstrzygnięciem.

Załącznik 2. Tabela 2 Zestawienie wszystkich uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz z podjętym rozstrzygnięciem.

Załącznik 3. Kopia ogłoszenia o rozpoczęciu konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko POIŚ 2014 - 2020.

Złącznik 1. Tabela 1 Zestawienie wszystkich opinii i uwag organów biorących udział w opiniowaniu dokumentów.

Ip.	Nazwa instytucji	Część Prognozy/Programu, której dotyczy uwaga/wnioski (rozdział, podrozdział, punkt, nr strony)	Treść uwagi/wniosku lub proponowany zapis	Odpowiedź na uwagę/wniosek
1	Urząd Morski w Szczecinie	-	Opinia pozytywna - nie wnosi uwag.	-
2	Urząd Morski w Gdyni	-	Nie wnosi uwag	-
3	Główny Inspektor Sanitarny	-	Nie wnosi uwag	-
4	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Program ustala jedynie zasady alokacji środków w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Realizacja konkretnych działań (w tym dużych projektów) nie wynika bezpośrednio z jego zapisów, ale z innych, sektorowych dokumentów strategicznych. Dotyczy to przyjętej, poddanej ocenie strategicznej Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.), Programu Budowy Dróg Krajowych 2011-2015, przygotowywanego planu inwestycyjnego dla przedsięwzięć transportowych (dróg, linii kolejowych itp.) – tzw. Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020 roku (z perspektywą do 2030 r.)- oraz tzw. Masterplanów, które będą stanowiły podstawę działań w zakresie szeroko rozumianej gospodarki wodnej. Dokument Implementacyjny oraz Masterplany nie zostały jeszcze poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Należy zatem zwrócić uwagę na fakt, że gdyby ewentualnie z oceny strategicznej dla któregośkolwiek z przywołanych dokumentów, wyniknęły wskazania, warunkujące zmiany w treści POIŚ (w celu uspołnienia jego treści z zapisami danego dokumentu), mogące mieć znaczenie z punktu widzenia oddziaływania na środowisko, konieczne będzie rozważenie poddania zmiany POIŚ strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.	Uwaga ma charakter generalny i nie wymaga bezpośredniego uwzględnienia w tekście. W przypadku zaistnienia sytuacji opisanej w uwadze zostaną podjęte stosowne kroki w celu uspołnienia dokumentów. Niemniej autorzy Programu zdają sobie sprawę z widocznych braków w obszarze właściwego planowania strategicznego w obszarze gospodarki wodnej dlatego też jednym z priorytetowych obszarów wsparcia PO (w ramach II osi priorytetowej) będzie wsparcie na opracowanie (lub aktualizację) odpowiednich dokumentów strategicznych i planistycznych wymaganych prawem unijnym lub krajowym. Dodatkowo zgodnie z inną uwagą przereklamowano zapisy wskazujące, że działania techniczne związane z budową lub modernizacją urządzeń wodnych będzie dopuszczona pod warunkiem uwzględnienia ich w dokumentach strategicznych spełniających wymogi Ramowej Dyrektywy wodnej (RDW) i tzw. Dyrektywy powodziowej.

5	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Mając na względzie ogólny, ramowy charakter projektowanego Programu, należy zwrócić uwagę, że jasne odesłania do dokumentów strategicznych, które będą stanowiły bezpośrednią podstawę realizacji działań finansowanych z POIiŚ, powinny dotyczyć wszystkich rodzajów przedsięwzięć i działań objętych projektowanym Programem. W odesłaniach do konkretnych dokumentów strategicznych należy także zawrzeć informację o tym, czy zostały one już przyjęte, oraz czy były poddane przed przyjęciem strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Pozwoli to na uniknięcie sytuacji, w której realizacja danego przedsięwzięcia lub działania w ramach POIiŚ będzie utrudniona, z uwagi na brak jego uwzględnienia w dokumencie poddanym ocenie strategicznej. Jest to tym bardziej istotne, że projektowany dokument stwarza możliwość dofinansowania licznych projektów o charakterze przedsięwzięć, w rozumieniu zapisów ustawy o oś, w trybie pozakonkursowym. Zaleca się zatem uzupełnienie dokumentu w tym zakresie i odpowiednie uzupełnienie Prognozy oddziaływania na środowisko...	Uzupełniono tekst Programu o zapisy wskazujące, że ze względu na ogólny, ramowy charakter PO IŚ bezpośrednią podstawę realizacji działań finansowanych w jego ramach będą w głównej mierze stanowiły odrębne dokumenty strategiczne. W przypadku wszystkich wymienionych w PO IŚ dokumentów strategicznych zostanie zwrócona szczególna uwaga na to, czy zostały poddane przed przyjęciem strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Ponadto należy pamiętać, że wnikliwa ocena możliwych do realizacji inwestycji na poziomie ponadsektorowym była również przedmiotem kompleksowej oceny (także w ujęciu przestrzennym), umożliwiającym stwierdzenie ewentualnych oddziaływań i kumulacji międzysektorowych została także wykonana w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (które to dokumenty miały przeprowadzoną strategiczną ocenę). W Prognozie uwagę uwzględniono, m. in. w opisie do tabeli 15.
6	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	...(należy przy tym zastrzec, że przywołany na stronie 167 projektu Program ochrony brzegów morskich nie uzyskał pozytywnej opinii GDOŚ w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko).	W Programie dokonano zmiany w tym zakresie i Prognoza odnosi się do nowej wersji POIiŚ.
7	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Zaleca się także szersze nawiązanie w projektowanym Programie i w Prognozie do przekrojowych, krajowych opracowań strategicznych, czyli koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (które były przed przyjęciem poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko), w celu wykazania, czy dla wszystkich działań objętych POIiŚ dokonano w możliwie wnikliwy, kompleksowy sposób (także w ujęciu przestrzennym) oceny strategicznej na poziomie ponadsektorowym, umożliwiającym stwierdzenie ewentualnych oddziaływań i kumulacji międzysektorowych.	Uwaga uwzględniona w Programie i Prognozie. W Programie wprowadzono zapisy wskazujące, że ze względu na ogólny, ramowy charakter PO IŚ bezpośrednią podstawę realizacji działań finansowanych w jego ramach będą w głównej mierze stanowiły odrębne dokumenty strategiczne. W przypadku wszystkich wymienionych w PO IŚ dokumentów strategicznych zostanie zwrócona szczególna uwaga na to, czy zostały poddane przed przyjęciem strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Ponadto należy pamiętać, że wnikliwa ocena możliwych do realizacji inwestycji na poziomie ponadsektorowym była również przedmiotem kompleksowej oceny (także w ujęciu przestrzennym), umożliwiającym stwierdzenie ewentualnych oddziaływań i kumulacji międzysektorowych została także wykonana w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (które to dokumenty miały przeprowadzoną strategiczną ocenę).

8	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	Projektowanym Programem zostały objęte liczne przedsięwzięcia, dla których została już wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach. Trzeba zaznaczyć, że w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko takie przedsięwzięcia należałoby traktować w szczególny sposób, ponieważ stanowią one niejako kontekst realizacji innych, planowanych przedsięwzięć. Wynik oceny strategicznej prowadzonej dla Programu nie może znacząco wpłynąć na warunki realizacji takich przedsięwzięć, zatem istotne jest wskazanie, w jakim dokumencie została dla nich przeprowadzona ocena strategiczna. Dokonując oceny oddziaływań projektowanego Programu autorzy Prognozy powinni w szerszy sposób odnieść się do tej sytuacji.	Uwagą uwzględniona. Uzupełniono zapisy Prognozy.
9	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i Prognozy oddziaływania na środowisko	Zgodnie z wiedzą GDOŚ projekt Programu i Prognoza są szeroko konsultowane i podlegają zmianom. Zalecane jest, aby w sytuacji wprowadzenia do tych dokumentów zmian istotnych z punktu widzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, projekt wraz z Prognozą został w uzupełnionej, kompletnej wersji przedstawiony GDOŚ celem stwierdzenia, czy istnieją przesłanki ewentualnego uzupełnienia procedury oceny strategicznej (powtórzenia niektórych elementów oceny w niezbędnym zakresie).	Uwaga ogólna. Nie dokonano istotnych zmian w dokumentach. Zmiany polegały jedynie na uściśleniach i wyjaśnieniach.
10	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	W projekcie POLiŚ znajdują się odesłania do licznych, mających dopiero powstać dokumentów strategicznych (m.in. wojewódzkie programy małej retencji, strategię ZIT, plany gospodarki niskoemisyjnej, plany inwestycyjne w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, Krajowa Polityka Miejska, programy priorytetowe w sektorze energetyki, program „Polskie Inwestycje”). Należy zwrócić uwagę na konieczność każdorazowego sprawdzenia, czy w przypadku tych projektów nie zaistnieją przesłanki kwalifikujące projekt do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.	W Prognozie uwagę uwzględniono poprzez wprowadzenie dodatkowej rekomendacji. Uwaga nie wymaga bezpośredniego uwzględnienia w tekście Programu. Zgodnie z dodatkową rekomendacją z Prognozy uwaga zostanie wykorzystana na etapie tworzenia kryteriów wyboru projektów.
11	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	W projektowanym Programie na stronie 98 znajduje się zapis „Realizacja projektów, związanych z budową, lub modernizacją urządzeń wodnych będzie dopuszczona pod warunkiem uwzględnienia ich w dokumentach strategicznych przygotowywanych w celu wypełnienia wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) i tzw. Dyrektywy powodziowej”. Zapis ten nie jest wystarczającą gwarancją spełnienia wymogów przywołanych dokumentów, ponieważ opracowywanie dokumentu „w celu” wypełnienia danego wymogu nie jest tożsame z opracowaniem dokumentu spełniającego dany wymóg. Zapis należy zmienić w następujący sposób: „Realizacja projektów, związanych z budową, lub modernizacją urządzeń wodnych będzie dopuszczona pod warunkiem uwzględnienia ich w dokumentach strategicznych spełniających wymogi Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) i tzw. Dyrektywy powodziowej”. Podobne zapisy znajdują się na stronie 99 i 116 projektu (możliwe, że także w innych miejscach w projekcie). Należy je wszystkie zmienić analogicznie.	Uwaga uwzględniona zarówno w treści Programu jak i Prognozy. Zmieniono stosowne zapisy Programu na wskazane w uwadze.

12	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Na stronie 99 POLiŚ, w zadaniu Poprawa bezpieczeństwa powodziowego przeciwdziałanie suszy, proponowana jest zarówno renaturyzacja przekształconych cieków jak również budowa urządzeń wodnych. Zaleca się rozwiniecie wyjaśnień w tej części, z odniesieniem się do preferencji dla rozwiązań naturalnych: polderów, tarasów zalewowych.	Uwaga uwzględniona. Przeredagowano opis działań w P.I. 5.2 dodając zdanie: <i>W ramach priorytetu inwestycyjnego preferowane będą projekty, w których wykorzystywane będą w jak największym stopniu naturalne metody ochrony przeciwpowodziowej.</i>
13	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Ponadto zaleca się zwrócenie uwagi na promowanie w ochronie przeciwpowodziowej podejścia krajowego a nie regionalnego podczas realizacji POLiŚ (np. przy analizowaniu zasadności podejmowania danego działania). W „Działaniach wspierających” sugeruje się dodanie zapisu: „wspieranie szeroko rozumianych działań edukacyjnych odnośnie naturalnych metod ochrony przeciwpowodziowej”, bądź uwypuklenie tego zagadnienia w obszarze "działania informacyjno-edukacyjne na temat zmian klimatu i adaptacji do nich dla szerokiego grona odbiorców"	Uwaga uwzględniona. Przeredagowano opis działań w P.I. 5.2 na następujący: <i>działania wspierające: [...] działania informacyjno-edukacyjne na temat zmian klimatu i adaptacji do nich (w tym dotyczących naturalnych metod ochrony przeciwpowodziowej) dla szerokiego grona odbiorców;</i>
14	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Na stronie 100 wspomniano, że inwestycje realizowane w ramach POIŚ będą intensywnie oddziaływały na obszary wiejskie. Należy dodać, że będą one również oddziaływały na różnorodność biologiczną, gatunki, siedliska i obszary chronione.	Uwaga uwzględniona zarówno w treści Programu jak i Prognozy. Zmieniono stosowny zapis na wskazany w uwadze.
15	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Zgodnie z treścią rozdziału 3.2.3 Oś priorytetowa III. Rozwój Infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej, zaplanowane działania skupiają się jedynie na rozwoju i intensyfikacji infrastruktury transportowej. W opinii GDOS należy wspierać również działania polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do potrzeb zachowania łączności ekologicznej jak np. inwentaryzacja istniejących przejść dla zwierząt, budowa nowych przejść, udrażnianie korytarzy ekologicznych czy udrażnianie cieków pod kątem migracji ryb.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga merytorycznie jest zasadna – jednak brzmienie priorytetu inwestycyjnego jaki został wskazany w rozporządzeniu KE nie pozwala na realizację tego rodzaju inwestycji w osi III POLiŚ. Projekty POLiŚ obejmują rozwój (budowa/modernizacja) infrastruktury, których elementem są konkretne prace (inwestycje w tzw. urządzenia ochrony środowiska) zapewniające jej zgodność z wymogami ochrony środowiska, lub ew. prace rekompensujące/kompensujące ich negatywny wpływ na środowisko - wynikające z decyzji środowiskowych dla tych projektów. Nie planuje się realizacji odrębnych projektów, dot. wyłącznie inwestycji dostosowujących istniejącą infrastrukturę pod kątem ochrony środowiska, ponieważ nie wpisuje się to w cel osi III. Dodatkowo powyższe kwestie zostały wskazane w Prognozie.
16	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i Prognozy oddziaływania na środowisko	W rozdziale 3.2.4 Os priorytetowa IV. Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej zawarto wskazania do działań inwestycyjnych, mających na celu uspołnienie sieci transportowej. Przy tej okazji należy wspomnieć, że działania takie, zależnie od lokalizacji, mogą potencjalnie wpływać na sieć korytarzy ekologicznych. Podkreślenie tego faktu ma znaczenie ze względu na konieczność zapewnienia płynności migracji zwierząt.	Uwaga częściowo uwzględniona. W Prognozie wskazany jest potencjalny wpływ inwestycji drogowych na sieć korytarzy, z uwzględnieniem zróżnicowanego charakteru (zasięgu) inwestycji drogowych przewidzianych do realizacji w osi IV. W przypadku PI 7.1 w osi III realizowana będzie drogowa sieć kompleksowa, jednak na chwilę obecną nie zdefiniowano, które to będą konkretnie projekty z DI (tj. czy ich przebieg będzie kolidował z korytarzami migracji zwierząt). Natomiast w przypadku PI 7.2 realizowane będą inwestycje o zasięgu ograniczonym przestrzennie (11 obwodnic z zał. 6 do PBDK, co łącznie daje 117 km długości wg wskaźnika produktu) oraz drogi krajowe w miastach na prawach powiatu (tryb konkursowy), tak więc ich ewentualny wpływ na utrudnienie migracji zwierząt na tereny państw sąsiednich jest mało prawdopodobny. W Prognozie jest to wskazane.

17	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W prognozie w sposób ogólny dokonano oceny oddziaływania na środowisko typów projektów, jakie będą realizowane w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych. Przedstawiono katalog zagrożeń, które mogą być generowane przez inwestycje zaliczające się do danego typu (np. projekty drogowe, kolejowe, inwestycje w sektorze gospodarki odpadami), a także propozycje rozwiązań i działań, które mogą być podejmowane w celu minimalizacji negatywnego wpływu na środowisko. Zaproponowane w Prognozie kryteria formalno-prawne (s. 261), które muszą być spełnione przy ubieganiu się o dofinansowanie inwestycji, zapobiegają wspieraniu przedsięwzięć, które są sprzeczne z prawem polskim i wspólnotowym dotyczącym ocen oddziaływania na środowisko lub obszary Natura 2000.	Uwaga uwzględniona, jest ona stwierdzeniem faktu, że zaproponowane kryteria zapobiegają wspieraniu przedsięwzięć, które są sprzeczne z prawem.
18	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Nie stworzono oddzielnego rozdziału, przedstawiającego opis oddziaływania Programu na obszary Natura 2000. Wnioski w tym zakresie pojawiają się w różnych miejscach Prognozy.	Uwaga uwzględniona. Dodano podrozdział w 6.2.1
19	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W tabelach umieszczonych w załączniku 4 wymieniono obszary Natura 2000, które mogą znaleźć się pod wpływem negatywnego oddziaływania związanego z realizacją poszczególnych inwestycji liniowych (dróg, linii kolejowych, linii energetycznych i gazociągów). Nie wyjaśniono przy tym, jakimi kryteriami kierowano się wybierając te obszary (przykładowo, czy wzięto pod uwagę jedynie obszary, które są przecinane przez projektowane trasy ww. inwestycji). Należy zatem uzupełnić tabele o odpowiedni komentarz.	Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano metodykę i nazwy tabel.
20	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Szerszego komentarza (aczkolwiek dostosowanego do poziomu szczegółowości dokumentu) wymaga także kwestia analizy przesłanek nadrzędnego interesu publicznego, w przypadku typów przedsięwzięć i działań, które mogłyby mieć znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000.	Uwaga uwzględniona.
21	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W Prognozie nie oszacowano, w jakim stopniu środki przekazane w ramach osi Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu są adekwatne do potrzeb.	Uwaga uwzględniona. Wg oceny przybliżonej oszacowano w rozdziale 7, że POIŚ może partycypować w kilkunastu procentach we wszystkich wydatkach na inwestycje w ochronie środowiska w Polsce. Wynika z tego, że potrzeby w zakresie ochrony środowiska są znacznie większe. Natomiast w rozdziale 4.2 przedstawiono korzyści z realizacji POIŚ dla środowiska oraz przedstawiono do rozwiązania jakich, głównych problemów środowiska POIŚ może się przyczynić. Należy jednak zauważyć, że POIŚ nie może i nie zakłada tego, aby rozwiązać wszystkie problemy środowiska. Natomiast co do adekwatności podziału środków będących do wykorzystania w ramach POIŚ w Prognozie nie odniesiono się bo to nie należy do jej zakresu.

22	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	Za uzasadniony należy przy tym uznać postulat autorów Prognozy dotyczący uzupełnienia opisu priorytetu inwestycyjnego 6.4 o wsparcie działań w zakresie wielkoobszarowych inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono w Programie opis P.I. 6.4 o wsparcie działań w zakresie wielkoobszarowych inwentaryzacji cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków.
23	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Należy pamiętać, że realizacja różnych przedsięwzięć wpływa na świat roślinny nie tylko poprzez usunięcie drzew i krzewów. Należy zaznaczyć, że każda inwestycja, która wiąże się z naruszeniem gruntu, zniszczeniem lub zajęciem jakiegoś obszaru (nawet krótkotrwałym), osuszeniem siedliska lub zwiększeniem jego wilgotności może spowodować chwilowe lub długotrwałe (zależnie od przyszłego zagospodarowania obszaru) pogorszenie warunków tego siedliska, jego zniszczenie czy też zniszczenie występujących w nim gatunków. Może to dotyczyć także gatunków objętych ochroną lub rzadkich.	Uwaga uwzględniona.
24	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W tabeli 5 Ogólna charakterystyka dużych projektów (str. 74), w ostatniej kolumnie wskazano: "główne elementy środowiska, na które oddziałują projekty". Sugeruje się zmianę tytułu kolumny tabeli na "główne elementy środowiska, na które mogą oddziaływać projekty", bądź jasne wykazanie, że wystąpienie danego rodzaju oddziaływania jest prawdopodobne w przypadku wszystkich bez wyjątku projektów, wymienionych w danym miejscu w tabeli.	Uwaga uwzględniona.
25	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Nie jest również jasne, jak dokonano selekcji zidentyfikowanych oddziaływań. Na przykład, w przypadku niektórych projektów drogowych, oprócz oddziaływania na obszary chronione wykazano odrębnie oddziaływanie na integralność obszarów chronionych, nie wyjaśniając, czym uzasadniona jest ta różnica. Zaleca się zatem rozszerzenie komentarza do tabeli o stosowne wyjaśnienia. (Tab. 5)	Uwaga uwzględniona. Ujednolicono zapisy tylko do wskazanych do oceny w Prognozie
26	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Proponuje się również zastąpienie nieprecyzyjnego terminu "środowisko miejskie" mającymi w danym przypadku zastosowanie kategoriami, używanymi w innych miejscach w tabeli 5.	Uwaga uwzględniona. "Środowisko miejskie" zastąpiono nowym sformułowaniem: "stan środowiska w miastach".
27	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W tabeli 15 Macierz relacyjna elementów środowiska i priorytetów inwestycyjnych POIiŚ (str. 138) zidentyfikowano rodzaj, skalę i czas trwania oddziaływania dla poszczególnych typów przedsięwzięć. Informacje przedstawione w tej tabeli nie są jednak spójne i budzą wątpliwości odnośnie kryteriów, którymi kierowali się autorzy przy jej sporządzaniu. W przypisie pod tabelą znalazła się informacja, że znacząco negatywnie oddziałujące projekty wskazano w oparciu o katalog przedsięwzięć zawarty w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397, ze zm.).	Uwaga uwzględniona. W wyniku uwagi, dla przejrzystości opracowania, klasyfikację przedsięwzięć wg rozporządzenia RM z dnia 9 listopada 2010 r. przedstawiono jedynie w tabeli 4, natomiast ogólną, orientacyjną ocenę ekspercką w tabeli 15 (macierz relacyjna). Ponadto zweryfikowano ponownie poszczególne oceny. Należy, jednak zaznaczyć, że pełne oceny znajdują się w załącznikach zawierających analizy pogłębione.

28	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W przypadku niektórych typów przedsięwzięć nie jest jednak jasne, według jakich przesłanek identyfikowano możliwość negatywnego oddziaływania na dane elementy środowiska, wykluczając jednocześnie taką możliwość w przypadku innych, powiązanych elementów. Przykładowo, uznano, że budowa farm wiatrowych może znacząco negatywnie oddziaływać na zwierzęta, rośliny i integralność obszarów chronionych, natomiast na różnorodność biologiczną ten wpływ będzie mniejszy.	Uwaga uwzględniona. Zapisy budzące wątpliwości poprawiono.
29	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Nie wiadomo także z czego wynika różnica w ocenie skali wpływu, biorąc pod uwagę, iż zgodnie z tabelą 14 (str. 134), jako kryterium oceny przy badaniu oddziaływania na różnorodność biologiczną przyjęto wpływ na gatunki i siedliska objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000. Konieczne jest zatem rozszerzenie wyjaśnień metodycznych, dotyczących powyższego opracowania, oraz jego wnikliwy przegląd pod kątem spójności zaprezentowanych wniosków.	Uwaga uwzględniona.
30	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Zaleca się także zawarcie pod tabelą 15 wyjaśnienia, iż ma ona charakter wyłącznie przeglądowy, tj. nie zidentyfikowanie w tabeli znacząco negatywnego oddziaływania danego obszaru wsparcia nie oznacza, że należy założyć a priori, że żadne z przedsięwzięć realizowanych w ramach tego obszaru nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, bowiem dopiero ocena konkretnego projektu inwestycyjnego może przesądzić o negatywnym oddziaływaniu lub jego braku.	Uwaga uwzględniona
31	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Zaleca się również uzupełnienie legendy do ww. tabeli [przypis red: tabela 15] o informację, co oznacza pozostawienie komórki bez barwnego wypełnienia.	Uwaga została uwzględniona. W tabeli nr 15 zrezygnowano całkowicie z barwnych oznaczeń. Zostały one przedstawione jedynie w tabeli nr 4 wraz z klasyfikacją obszarów wsparcia z uwzględnieniem rozporządzenia dot. przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Przed tabelą nr 4 jest legenda opisująca znaczenie poszczególnych kolorów (w tym także komórek bez barwnego wypełnienia).
32	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Ogólnie, tabele określające oddziaływania, powiązane z poszczególnymi kategoriami inwestycji, powinny zostać sprawdzone pod kątem aktualności zawartych w nich informacji oraz uzupełnione o wyczerpujący komentarz, wyjaśniający metodę ich opracowania, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii przedsięwzięć, dla których uzyskano już decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.	Uwaga uwzględniona. Tekst przeredagowano uwzględniając uwagę
33	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Wśród wymienionych na stronie 113 umów międzynarodowych brak Konwencji Ramsarskiej, mimo wskazywania problemu utraty siedlisk wodno-błotnych dla ptaków w tabeli na stronie 104.	Uwaga uwzględniona. Dodano akapit o Konwencji Ramsarskiej.
34	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Wśród wymienionych na stronie 119 strategii brak Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce na lata 2006-20013 wraz z planem działań i kalkulacją kosztów.	Uwaga uwzględniona.

35	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	W tabeli 11 (str. 124) należy uwzględnić przedstawiony niżej komentarz do tabeli 4 w Załączniku 2 Prognozy - Diagnoza stanu środowiska. Ponadto termin „wzrost gatunków obcych” należy zastąpić terminem „wzrost liczby gatunków obcych”.	Uwaga uwzględniona.
36	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Zawarta na stronie 220 Prognozy propozycja, by przyjąć, że projektowany Program w zakresie obecnym, jako całość, nie będzie oddziaływał negatywnie na środowisko w aspekcie transgranicznym, w związku z brakiem możliwości zidentyfikowania oddziaływań transgranicznych w sposób wystarczająco precyzyjny do dokonania ich oceny, nie może być zaakceptowana. Istnieje bowiem możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych, choć nie sposób obecnie określić ich charakteru i skali. Dokonanie oceny na etapie strategicznym nie jest zatem możliwe, może natomiast okazać się konieczne na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć.	Uwagę uwzględniono, tekst został skorygowany
37	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko	Proponuje się dodanie do kryteriów przyrodniczych oceny projektów (str. 263) następujących kryteriów: uwzględnienie potrzeby wykonania kompensacji przyrodniczej, zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody; uwzględnienie potrzeby monitoringu przed- i porealizacyjnego dla projektów kolidujących z potrzebami ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych.	Uwaga uwzględniona
38	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do załącznika Nr 2 Diagnoza stanu środowiska: Rozdział 1.2.	Rozdział 1.2. Główne formy ochrony przyrody: W polskim prawodawstwie przewidzianych jest 10 form ochrony przyrody (art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody). Obok wymienionych w dokumencie, formą ochrony przyrody jest również ochrona gatunkowa.	Uwaga uwzględniona. Dodano zapis dotyczący ochrony gatunkowej roślin i zwierząt.
39	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do załącznika Nr 2 Diagnoza stanu środowiska: Rozdział 1.4.	Rozdział 1.4 Cenne, rzadkie i zagrożone siedliska i gatunki: Pojęcie endemitu odnosi się do taksonu, najczęściej gatunku, a nie zespołu roślinnego. W skład zespołu roślinnego mogą wchodzić endemity. Do roślin nie zalicza się porostów i grzybów wielkoowocnikowych. W związku z tym, ostatnie zdanie pierwszego akapitu powinno zostać przeredagowane.	Uwaga uwzględniona.
40	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do załącznika Nr 2 Diagnoza stanu środowiska: Rozdział 1.9.	Rozdział 1.9. Działania w zakresie ochrony przyrody w Polsce: obecnie sporządzane są plany zadań ochronnych (nie plany ochrony) obszarów Natura 2000. Plany te tworzone są również dla obszarów specjalnej ochrony ptaków, zatem dotyczą nie tylko wybranych gatunków roślin i zwierząt wymienionych w załączniku II dyrektywy siedliskowej, a także siedlisk przyrodniczych wskazanych w załączniku I tej dyrektywy, ale również wybranych gatunków ptaków, dla których utworzono obszary specjalnej ochrony ptaków.	Uwaga uwzględniona.

41	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do załącznika Nr 2 Diagnoza stanu środowiska: Rozdział 1.11., Tabela 4.	Rozdział 1.11. Podsumowanie – najważniejsze problemy, Tabela 4 Główne czynniki wpływające na zmiany w przyrodzie: Zaburzenie składu gatunkowego siedlisk przyrodniczych, a więc także wzrost liczby gatunków obcych, wynika przede wszystkim ze zmian siedliska, np.: osuszania, realizacji inwestycji, które niszczą i przeobrażają siedlisko, świadomego wprowadzania gatunków obcych oraz ucieczki tych gatunków z upraw. Każda modyfikacja naturalnego siedliska zwiększa prawdopodobieństwo pojawienia się w tym miejscu gatunków obcych, w tym gatunków o charakterze inwazyjnym. Zagrożenie to jest duże w przypadku realizacji inwestycji drogowych, kolejowych oraz związanych z inwestycjami hydrotechnicznymi. Rozprzestrzenianiu się gatunków obcych sprzyjają także przedsięwzięcia związane z budową oczyszczalni ścieków czy rekultywacją terenów zdegradowanych, bowiem bardzo często w ramach tych przedsięwzięć stosuje się gatunki obce, często o charakterze inwazyjnym. Rozwój turystyki i komunikacji jest jedną z przyczyn rozprzestrzeniania się gatunków obcych, ale nie tak istotną jak te wyżej opisane. Uwaga ta odnosi się również do zmiany polegającej na wypieraniu gatunków typowych i rodzimych przez gatunki inwazyjne i obce. Niszczenie siedlisk wynika przede wszystkim z realizacji różnych inwestycji, m.in. w celu rozwoju turystyki.	Uwaga uwzględniona.
42	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwagi do załącznika Nr 2 Diagnoza stanu środowiska: Rozdział 1.12.	Rozdział 1.12. Osiągnięcie celów przyrodniczych a realizacja POLiŚ: Proponuje się uzupełnienie trzeciego celu przyrodniczego w następujący sposób: „powstrzymanie napływu oraz rozprzestrzeniania się gatunków obcych”.	Uwaga uwzględniona.
43	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	Uwaga do załącznika Nr 4	Uwaga do załącznika Nr 4 Lista obszarów chronionych, które mogą być narażone na negatywne oddziaływania, związane z realizacją inwestycji liniowych: uwzględniono jedynie parki narodowe, parki krajobrazowe i obszary Natura 2000, natomiast pominięto rezerваты przyrody, które są jedną z najważniejszych obszarowych form ochrony przyrody w Polsce.	Uwaga uwzględniona. Załącznik Nr 4 uzupełniono o rezerваты przyrody.
44	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko	W „Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” zostały zawarte zapisy mówiące o zastosowaniu ochrony lekkiej w ochronie Wybrzeża Bałtyku cyt: „...w pierwszej kolejności powinny być realizowane prace z zakresu ochrony biotechnicznej (ochrona lekka), charakteryzujące się niższymi kosztami oraz tą samą efektywnością co budowie hydrotechniczne (ochrona ciężka)”, które budzą wiele wątpliwości Tut. Urzędu. Propozycja rozpatrzenia możliwości utrzymania zapisu w następującym brzmieniu: <i>...ochrona brzegów morskich w szczególności przy zastosowaniu metod przyrodniczych lub metod hydrotechnicznych</i>	Uwaga częściowo uwzględniona. Przeredagowano opis działań dotyczących brzegów morskich w P.I. 5.2. W części opisowej nadano następujące brzmienie: <i>W pierwszej kolejności powinny być realizowane prace z zakresu ochrony biotechnicznej (ochrona lekka) oraz inwestycje zintegrowane, w których wykonywane z materiałów pochodzenia naturalnego budowie hydrotechniczne (ochrona ciężka) wspierane będą działaniami wykorzystującymi metody biotechniczne.</i> A w części z przykładowymi typami projektów: <i>ochrona brzegów morskich w szczególności przy zastosowaniu metod przyrodniczych lub metod hydrotechnicznych wspartych metodami przyrodniczymi opartymi na ochronie biotechnicznej, z uwzględnieniem potrzeby zachowania naturalnych procesów dynamiki brzegowej)</i>

45	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	W programie POIiŚ 2014-2020 wstępują stwierdzenia nie mające odzwierciedlenia w projekcie „Prognozy oddziaływania na środowisko...” zatem zapisy obu dokumentów nie są spójne.	Uwaga uwzględniona. Zapisy Prognozy zostały uspoźnione z POIiŚ.
46	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	Plan „Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020” do którego odnosi się projekt opiniowanej niniejszym pismem prognozy oddziaływania w swoich zapisach zawiera: cyt: „...w pierwszej kolejności powinny być realizowane prace z zakresu ochrony biotechnicznej (ochrona lekka), charakteryzujące się niższymi kosztami oraz tą samą efektywnością co budowie hydrotechniczne (ochrona ciężka)”. Cytowany powyżej zapis „Programu operacyjnego...”, dotyczący zastosowania „ochrony biotechnicznej” w ochronie brzegów morskich winien stać się podstawą do przewidywania lub formułowania analiz oddziaływań środowiskowych zawartych w projekcie „Prognoza oddziaływania na środowisko ...” W przedstawionym dokumencie skierowanym do zaopiniowania takiej analizy brak.	Uwaga uwzględniona.
47	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	Problem braku uszczegółowienia zapisów dotyczących „ochrony biotechnicznej” zawartej w projekcie „Programu operacyjnego...” z uwagi na: - brak jednoznacznego zdefiniowania użytego pojęcia ochrony biotechnicznej”, - brak jednoznacznego określenia mechanizmów działania, zasięgu oddziaływania a w szczególności skuteczności działania takiej formy ochrony brzegu morskiego jako całości formy morfologicznej; nie powinien być przyczyną pominięcia tego zagadnienia w analizie oddziaływania zawartych w projekcie „Prognozy oddziaływania na środowisko...”	Uwaga uwzględniona.
48	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	Zawarte w prognozie wskazanie dotyczące zaleceń stosowania metody „ochrony biotechnicznej” nie zawierają analizy ewentualnych możliwości praktycznego zastosowania wskazanego sposobu ochrony w kontekście celów strategicznych przyjętych dla programu operacyjnego.	Uwaga nieuwzględniona. Szczegółowa analiza praktycznego zastosowania określonych metod nie leży w zakresie prognozy oddziaływania na środowisko.
49	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	W analizowanym projekcie prognozy brak jest również informacji dotyczących środowiskowych uwarunkowań i oddziaływań inwestycji hydrotechnicznych oraz biotechnicznych w powiązaniu z istniejącymi i planowanymi obszarami chronionymi.	Uwaga nieuwzględniona. Nie określono, które inwestycje hydrotechniczne i biotechniczne miałyby być poddane ocenie pod kątem powiązań z istniejącymi i planowanymi obszarami chronionymi. Uwaga zbyt ogólna.
50	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy	W związku z powyższym Urząd Morski w Słupsku wnosi również o uzupełnienie prognozy w poniższym zakresie: Proponowany zapis do tabelki str. 53, „Prognozy...” 4.1. Należy uwzględnić w „Prognozie oddziaływania na środowisko...” – istniejące plany ochrony jak i dane, uzyskane na etapie tworzenia dokumentacji przyrodniczych i projektów planów ochrony dla obszarów Natura 2000 w granicach administracyjnych Urzędu Morskiego w Słupsku: – obszarów specjalnej ochrony ptaków „Zatoka Pomorska” (kod obszaru PLB990003); „Przybrzeżne Wody Bałtyku” (PLB 990002); „Ławica Słupska” (PLC 990001). – obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty/specjalnych obszarów ochrony siedlisk – „Ostoja na Zatoce Pomorskiej” (kod obszaru PLH990002).	Uwaga uwzględniona w treści Prognozy, w tabeli 2 nie może być wpisana, bo tabela zawiera uzgodnienia dotyczące zakresu Prognozy.

51	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	4.2. Należy wskazać wpływ stosowania budowli hydrotechnicznych (określonych według „Programu...” jako „ochrona ciężka”) na stopień zmian krajobrazu oraz ewentualne sposoby przeciwdziałania tym zmianom.	Uwaga uwzględniona.
52	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	4.3. Prognoza winna zawierać zapis, jednoznacznie określający co według projektu stanowi „ochrona lekka” i jakie są prognozowane skutki jej stosowania przy ochronie brzegu morskiego.	Uwaga nieuwzględniona z uwagi na ogólny charakter Prognozy. Oddziaływanie konkretnego rodzaju ubezpieczeń na środowisko brzegu morskiego może być elementem raportu środowiskowego. Prognoza dla krajowego programu jest dokumentem zbyt ogólnym, aby odnosić się do konkretnych technologii.
53	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	4.4. Wskazaniem jest uwzględnienie istniejących zabezpieczeń hydrotechnicznych brzegu morskiego w kontekście porównania ich oddziaływania z oddziaływaniem „ochrony biotechnicznej”.	Uwaga nieuwzględniona z uwagi na ogólny charakter Prognozy. Porównanie funkcjonalności konkretnych rodzajów zabudowy ubezpieczeń brzegów morskich może być elementem analizy wariantów w raporcie środowiskowym. Prognoza dla krajowego programu jest dokumentem zbyt ogólnym, aby odnosić się do konkretnych technologii.
54	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	4.5. Określenie zaleceń jakim miałyby sprostać inwestycje finansowane z POIiŚ w latach 2014-2020, pod względem środowiskowym jak i ekonomicznym, wykorzystujące metody ochrony biotechnicznej.	Uwaga nieuwzględniona. Nie ma uzasadnienia tworzenia specjalnych zaleceń dla inwestycji o których mowa we wniosku. Na str. 270 - 271 podano zalecenia dla budowli wodnych, w tym dla budowli mających na celu ochronę brzegów morskich przed erozją, i w opinii Autorów Prognozy są one adekwatne i wystarczające.
55	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	4.6. Określenie zaleceń... [przypis red.: treść uwagi taka sama jak w pkt. 4.5].	j.w.
56	Urząd Morski w Słupsku	Uwagi do Prognozy oddziaływania na środowisko	Mając na uwadze powyższe oraz założenia” „Programu operacyjnego...” w zakresie planowanych przedsięwzięć na terenach obszarów morskich przedmiotowa „Prognoza oddziaływania...” winna zawierać zapisy traktujące o sposobach i rozwiązaniach chroniących środowisko, zarówno stosowanych z wykorzystaniem systemów budowli hydrotechnicznych jak i biotechnicznych a nie wprowadzać sztuczny podział wykluczający stosowanie łączne pomiędzy metody ochrony biotechnicznej i hydrotechnicznej.	Uwaga nieuwzględniona. Prognoza ocenia wpływ planowanych przedsięwzięć na środowisko. Ze stosowaniem metod hydrotechnicznych wiąże się negatywne oddziaływanie na przyrodę. Nie ma uzasadnienia tworzenia specjalnych zaleceń dla poszczególnych inwestycji . Na str. 270 - 271 podano zalecenia dla budowli wodnych, w tym dla budowli mających na celu ochronę brzegów morskich przed erozją, i w opinii Autorów Prognozy są one adekwatne i wystarczające.

Załącznik 2 Zestawienie wszystkich uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych wraz z podjętym rozstrzygnięciem i jego uzasadnieniem

lp	Imię i nazwisko lub Nazwa instytucji	Część Prognozy/Program, której dotyczy uwaga/wniosek	Zapis w Prognozie/Programie, którego dotyczy uwaga/wniosek	Treść uwagi/wniosku lub proponowany zapis	Uzasadnienie uwagi/wniosku lub proponowanego zapisu	Odpowiedź na uwagę/wniosek
1	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 3. Ogólna charakterystyka a POLiŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko	budowa, modernizacja linii kolejowych (I) – (poz. 16)	Zakwalifikowano jako działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wsparcie wymiany taboru przewoźników w tej samej grupie Propozycja: Oznaczyć kolorem żółtym, dodać nową pozycję „budowa nowych odcinków linii kolejowych w sieci TEN-T” z dotychczasowym oznaczeniem (czerwony kolor) Wsparcie wymiany taboru przewoźników – pozytywne działanie (zielony)	Modernizacja linii kolejowych w rozumieniu ustawy o transporcie kolejowym obejmuje wszelkie prace modyfikacyjne wykonywane w podsystemie lub w jego części, poprawiające całkowite osiągi podsystemu. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć oraz w świetle załącznika II dyrektywy OOS, przebudowa, rozbudowa istniejącej linii kolejowej jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - vide poz. 26	Uwaga uwzględniona. W analizach pogłębionych wyraźnie stwierdzono, że tego typu projekty przyczyniają się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości powietrza.
2	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 3. Ogólna charakterystyka a POLiŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko	budowa, modernizacja linii kolejowych (poz. 18)	Zakwalifikowano jako działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Propozycja: Oznaczyć na żółto. Dopiero określenie jednoznacznie zakresu planowanych prac umożliwi właściwą kwalifikację formalną	Uzupełnienie luk sieci TEN-T nie zawsze oznacza budowę nowej linii, może być czynnością administracyjną polegającą na uwzględnieniu w sieci TEN-T istniejącej linii kolejowej a następnie jej modernizacja w celu zapewnienia standardów technicznych (np. uzbrojenie w system ERTMS lub modernizacja nawierzchni torowej, poprawa bezpieczeństwa ruchu) – vide poz. 26	Uwaga uwzględniona. W tekście wydzielono inwestycje polegające na modernizacji oraz inwestycje dotyczące budowy nowych odcinków linii kolejowych oraz odpowiednio je zakwalifikowano zgodnie z rozporządzeniem.

3	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 3. Ogólna charakterystyka POLiŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko	modernizacja i rozbudowa terminali intermodalnych (o) (poz.25)	Zakwalifikowano jako działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Propozycja: Oznaczyć na żółto. Dopiero określenie jednoznacznie zakresu planowanych prac umożliwi właściwą kwalifikację formalną	Rozwój transportu intermodalnego jest wskazywany w dokumentach strategicznych UE jako przykład pozytywnego działania ukierunkowanego na zmniejszenie presji transportu na środowisko	Uwaga częściowo uwzględniona. Skorygowano klasyfikację tego obszaru wsparcia zgodnie z cytowanym w uwadze rozporządzeniem RM. Transport kombinowany jest wymieniony w rozporządzeniu w par. 2 ust. 1 pkt 29 jako przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, jak również w par. 3 ust. 1 pkt 58 jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.
4	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 3. Ogólna charakterystyka POLiŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko	modernizacja, rozbudowa, rewitalizacja obiektów zabytkowych (w tym przemysłowych) (o) – poz. 35	ożywienie przestrzeni miejskiej, w tym m.in. przez renowacje obiektów zabytkowych uwzględniając infrastrukturę kultury i szkolnictwa artystycznego (inwestycje obszarowe). Propozycja: ożywienie przestrzeni miejskiej, w tym m.in. przez renowacje obiektów zabytkowych uwzględniając infrastrukturę kultury, szkolnictwa artystycznego i kolejową (inwestycje obszarowe)	Wskazano wybrane obiekty – ograniczając przy tym obiekty zabytkowe pozostające w gestii nie wymienionych typów władających	Uwaga nieuwzględniona. Cele osi VI POLiS dotyczą ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego. Nie ma uzasadnienia dla wspierania w ramach tej osi infrastruktury obiektów kolejowych, o ile jej funkcje bezpośrednio nie służyłyby ww. celom. Wsparcie obiektów kolejowych mogłoby natomiast mieścić się w ramach osi I programu i dotyczyć projektów termomodernizacyjnych. Ponadto, obiekty te mogłyby być wspierane również w ramach zintegrowanych programów rewitalizacji, z poziomu Regionalnych Programów Operacyjnych. Nieuwzględnienie uwagi w Programie oznacza brak konieczności uwzględniania jej w Prognozie.
5	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	4.5 Analiza zgodności z dokumentacji strategicznymi Polski	Określenie jako wskaźnik	udział udrożnionych korytarzy ekologicznych przecinanych przez linie kolejowe w całkowitej liczbie korytarzy (tzw. „białowieckie”) w %. Propozycja: Usunięcie wskaźnika (str. 89)	Linie kolejowe nie stanowią w Polsce istotnej bariery korytarzy ekologicznych. Wynika to ze specyfiki ruchu kolejowego, tendencji spadkowych tego ruchu zarówno w Polsce jak i całej UE. Dowodem są rozpoznane PZO dla obszarów Natura 2000 oraz dane gromadzone przez PKP PLK S.A.	Uwaga nieuwzględniona. Nie można zmieniać dokumentu krajowego.

6	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 14 Macierz relacyjna elementów środowiska i priorytetów inwestycyjnych POIiŚ	(Duże projekty) Odniesienie do odpowiedniej pozycji POIiŚ 40-89	Oznaczenie projektów kolejowych jako znacząco negatywnie wpływających na integralność obszarów chronionych (kolor czerwony) Propozycja: Oznaczenie kolorem żółtym jako potencjalnie mogących powodować omawiany typ oddziaływania	-	Uwaga nieuwzględniona. W oparciu o analizy oddziaływanie należy oznaczyć jako znacząco negatywne - dotyczy odcinków: 77 - Budowa nowej linii kolejowej Podłęże–Szczyrzyc- Tymbark/Mszana Dolna oraz modernizacja istniejącej linii kolejowej nr 104 Chabówka- Nowy Sącz w ramach projektu „Budowa nowej linii kolejowej Podłęże–Szczyrzyc- Tymbark/Mszana Dolna oraz modernizacja odcinka linii kolejowej Nowy Sącz-Muszyna– granica państwa i Chabówka– Nowy Sącz oraz linii kolejowej E 75 na odcinku Białystok-Suwałki- Trakiszki (granica państwa) oraz 87 - Budowa nowej linii kolejowej w relacji Modlin-Płock.
7	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 15 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych POIiŚ i działań zmniejszający ch/kompensuj ących wpływ na środowisko	Działania minimalizujące – 3.7.4.1 i 3.7.1.1.	prorowadzenie prac związanych z wycinką drzew poza okresem lęgowym ptaków Propozycja: prorowadzenie prac związanych z wycinką drzew poza okresem lęgowym ptaków o ile taka potrzeba wynika z oceny oddziaływania na środowisko	Zalecenie nadmiarowe prowadzące do utrudnień w organizacji czasu budowy. Nie jest uzasadnione wskazywanie jako bezwzględnie takiego środka a jedynie w przypadkach stwierdzonego występowania gatunków chronionych	Uwaga uwzględniona.

8	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 15 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych POLiŚ i działań zmniejszających/kompensujących wpływ na środowisko	Działania minimalizujące – 3.7.1.1.	- prowadzenie nowych instalacji w sposób zapobiegający (lub minimalizujący) przecinaniu i defragmentacji cennych struktur przyrodniczych, w tym obszarów objętych ochroną oraz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych nie objętych ochroną,- instalowanie specjalnych urządzeń ostrzegających zwierzęta przed niebezpieczeństwem poprzez zwiększenie czujności i gotowości do ucieczki lub też przez odpłaszanie od torów tuż przed przejazdem pociągu - montowanie ich nie tylko wzdłuż linii kolejowych, ale także w pewnej odległości od nich Propozycja:Zapis do usunięcia, zalecenie możliwe do wprowadzenia w miarę potrzeb na etapie postępowania OOSUsunięcie oznaczonej (czerwono) części zdania [przypis red.: czyli "montowanie ich nie tylko wzdłuż linii kolejowych, ale także w pewnej odległości od nich"]	Nie jest jasne co jest instalacją w rozumieniu zapisów – czy nowa linia kolejowa? Wówczas – bez uwag. Jeżeli zaś instalacją jest infrastruktura (np. elektryfikacja istniejącej linii wymagająca zasilania – wówczas zapis niewłaściwy, nadmiarowy i ograniczający Jedyne stosowane dotychczas na kolei w Polsce urządzenia odpłaszające mają dość znaczną moc akustyczną i są montowane wzdłuż torów.Brak jest doświadczeń w zakresie montowania urządzeń w pewnej odległości od linii kolejowej - nie wiadomo, jakie urządzenia autor ma na myśli i jak miałyby one działać. Zapis taki wydaje się tym bardziej chybiony, że montowanie urządzeń z dala od linii kolejowej może mieć efekt wprost przeciwny do zamierzonego - zwierzęta odpłaszane byłyby w kierunku linii kolejowej a nie w kierunku przeciwnym, co powodowałoby wzrost śmiertelności.	Pierwszą uwagę można pominąć, gdyż chodzi o nową linię kolejową. Drugą uwagę uwzględniono.
9	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 145	Uwaga nt. obszarów Natura 2000 na oddziaływania linii kolejowych	W załączniku nr 6 Lista obszarów chronionych, które mogą być narażone na negatywne oddziaływania związane z realizacją inwestycji liniowych zawarto listę obszarów Natura 2000 oraz parków narodowych i krajobrazowych, które ze względu na bliskość prowadzonych inwestycji kolejowych mogą być narażone na ewentualne negatywne oddziaływania związane z ich realizacją. Dokładna wielkość i rodzaj oddziaływań są (lub będą) przedmiotem raportów oddziaływania dla tego typu przedsięwzięć. Propozycja: Nowy zapis: „W załączniku nr 6 Lista obszarów chronionych, które ze względu na bliskość prowadzonych inwestycji kolejowych mogą być potencjalnie . narażone na ewentualne negatywne oddziaływania. Rodzaj i skala oddziaływania powinna być oceniona	Przyjęcie założenia, że każda kolizja linii kolejowej lub położenie w bliskości (jaka odległość jest bezpieczna?) jest niewłaściwe. PZO będące w opracowaniu przez WKP jedynie w pojedynczych przypadkach wskazują na inwestycje kolejowe jako niosące ryzyko dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000	Uwaga uwzględniona. Usunięcie zapisu.

				podczas indywidualnie prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć kolejowych o ile ich realizacja wiązać się będzie z zajęciem dodatkowego terenu na cele kolejowe"		
1 0	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 145	Zalecenie ogólne	Realizując projekty drogowe i kolejowe bardzo ważne jest opracowanie odpowiednich szczegółowych przebiegów tras oraz zastosowanie właściwych zabezpieczeń i rozwiązań dla zwierząt zwłaszcza na obszarach, na których mogą wystąpić oddziaływania skumulowane. Propozycja: Nowy zapis: „Realizując projekty drogowe i kolejowe bardzo ważne jest określenie obszarów, na których mogą wystąpić oddziaływania i skumulowane oraz określenie elementów środowiska przyrodniczego narażonych na te oddziaływania i zastosowanie właściwych minimalizujących negatywne oddziaływania	Zapis nie zrozumiały. Projekty budowlane sporządza się na mapach do celów projektowych w skali dostosowanej do potrzeb (ok. 1:1000) a szczegóły techniczne w projektach wykonawczych w jeszcze bardziej dokładnej skali. Dane dotyczące populacji zwierząt dziko żyjących (np. wydry, łosie) w Polsce wykazują dynamiczny rozwój	Uwaga uwzględniona.
1 1	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 162	Zapis: „Budowa i modernizacja linii kolejowych nie będzie związana z negatywnym oddziaływaniem na jakość powietrza w fazie eksploatacji przy założeniu, że nie będą eksploatowane lokomotywy spalinowe”	Propozycja: Zmiana zapisu: „Budowa i modernizacja linii kolejowych nie będzie związana z negatywnym oddziaływaniem na jakość powietrza w fazie eksploatacji”	Zapis może prowadzić do wniosku o całkowitym wycofaniu ruchu kolejowego na liniach niezelektryfikowanych.	Uwaga nie uwzględniona. Program nie decyduje o stosowaniu lokomotyw spalinowych.
1 2	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 172	„Duże Inwestycje” wskazane z Programie poddany prognozie związane są głównie z budową dróg, budową lub modernizacją linii kolejowych, czy sieci energetycznych. Inwestycje tego rodzaju	Planowane inwestycje kolejowe nawet tzw. duże projekty dotyczą w większości modernizacji (przebudowy, rozbudowy) istniejących linii kolejowych, które od wielu lat funkcjonują w krajobrazie. Tak więc nie jest uprawnione twierdzenie o zaburzaniu krajobrazu przez te linie. Nieprecyzyjny zapis na temat	Inwestycje zgodnie z zakresem raportu OOŚ wymagają oceny wpływu na krajobraz (art. 66 ustawy OOŚ)	Uwaga nie uwzględniona. Niemniej w analizach pogłębionych wyjaśniono, że dotyczyć to będzie tylko budowy nowych odcinków kolejowych.

			powodują zaburzenia krajobrazu niezależnie od lokalizacji. Szczególnej uwagi wymagają inwestycje zlokalizowane w pobliżu parków krajobrazowych.	„szczególnej uwagi” – nie jest jasne w jaki sposób może być zrealizowany Propozycja: Usunięcie zaznaczonego fragmentu (czerwony kolor) [przypis red.: "budową lub modernizacją"... "Szczególnej uwagi wymagają inwestycje zlokalizowane w pobliżu parków krajobrazowych"]		
1 3	Stowarzy szenie Miłośnikó w Ziemi Niepołom ickiej	6.2 BADANIA SZCZEGÓŁO WE WG BADANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISK A, OBSZARÓW INTERWENCJ II INWESTYCJI PRIORYTETO WYCH6.2.2 Oddziaływanie na stan wód Oddziaływanie na stan wód dużych projektów, sektor: transportStr.18 9	Budowa stopnia wodnego w Niepołomicach również na etapie realizacji przyczyni się do przejściowego pogorszenia stanu wód Wisły. Dojdzie również do trwałych zmian korytasąsiedztwie budowli. Należy jednak przypomnieć, że oddziaływanie progu wodnego rzadkokiedy kończy się na jego „wodzie dolnej” i „wodzie górnej”. Oddziaływanie tego progu będzie sięgało aż do progu powyżej (próg wodny Przewóz) i będzie związane ze stabilizacją dna koryta Wisły i regulacją poziomu wód. Mimo że jest to obiekt głównie dla celów żeglugowych(kaskadyzacja Wisły), może przyczynić się do łatwiejszego sterowania przepływami wielkich wód. Na temat tej inwestycji brakło jednakże dokładniejszych danych, umożliwiających doprecyzowanie zakresu prac	Budowa stopnia wodnego w Niepołomicach nawet na etapie realizacji nie przyczyni się do przejściowego pogorszenia stanu wód Wisły. Natomiast dojdzie do trwałych pozytywnych zmian wyerodowanego koryta sąsiedztwie budowli. Należy jednak przypomnieć, że jest to inwestycja wielofunkcyjna, której podstawowym zadaniem jest:- poprawa bezpieczeństwa budowli piętrzącej stopnia wodnego Przewóz w Krakowie, przez jego podparcie hydrauliczne (spiętrzenie wody w wyerodowanym korycie)- ubezpieczenie brzegów koryta głównego Wisły (powstrzymanie erozji dennej i bocznej) i terasy zalewowej w celu obniżenia zagrożenia powodziowego przy przejściu wód katastrofalnych,- utrzymanie prawidłowego poziomu wód gruntowych przez kompleksy odwodnieniowe z pompowniami, które są integralną częścią każdego stopnia wodnego przeznaczoną do regulacji stosunków wodnych w zasięgu wpływu piętrzenia na stopniu,- uzyskanie pozytywnych efektów środowiskowych, które ujawnią się w zasięgu oddziaływania cofki piętrzenia planowanego stopnia wodnego Niepołomice. Przewidywane jest ustabilizowanie stosunków gruntowo-wodnych na terenach przyległych do Wisły,- wykorzystanie energii wodnej przez przystopniową elektrownię wodną o mocy ok. 3MW- przywrócenie ciągłości liniowej Drogi	Obszerne uzasadnienie proponowanych zapisów zawarte jest w artykule pt. "Koncepcja stopnia wodnego Niepołomice – próba uzasadnienia inwestycji" autor Zbigniew SiedlarzWiadomości Melioracyjne i Łąkarskie nr 3/2013, które przesyłam w załączeniu z pismem z Komisji Europejskiej z dnia 28 maja 2013 r. nr ENVA.2/AK/db/Ares (2013) 1441712	Uwaga częściowo uwzględniona, poprzez nowy zapis w Prognozie. Budowa stopnia wodnego w Niepołomicach na etapie realizacji przyczyni się do przejściowego pogorszenia stanu wód Wisły, co jest związane z realizacją robótbudowlanych. Dojdzie również do trwałych zmian koryta w sąsiedztwie budowli. Przedsięwzięcie to jednak powinno również przynieść pozytywne oddziaływania, sięgające aż do stopnia wodnego Przewóz: bezpieczeństwo tej budowli poprawi się poprzez jego podparcie hydrauliczne (spiętrzenie wody w wyerodowanym korycie). Oczekuje się również, że powstrzymane zostaną procesy erozji dennej i bocznej koryta Wisły. Innym przewidywanym efektem pozytywnym będzie ustabilizowanie stosunków gruntowo-wodnych na terenach przyległych do Wisły. Mimo że stopień wodny Niepołomice ma służyć głównie dla celów żeglugowych, może przyczynić się do łatwiejszego sterowania przepływami wielkich wód.

			i określenie możliwych oddziaływań.	Wodnej Górnej Wisły co umożliwi rozwój przewozów towarowych oraz przede wszystkim pasażerskich o charakterze turystyczno-wypoczynkowym, prowadząc tym samym do aktywizacji terenów nadrzecznych. Obiekt przyczyni się do łatwiejszego sterowania przepływami wielkich wód i ma istotne znaczenie dla transformacji wzebrań powodziowych.		
1 4	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie			Prośba uwzględnienia w Programie POLiŚ projektów z zakresu "dużej retencji" oraz modernizację drogi wodnej Górnej Wisły. Czy strategiczna ocena oddziaływania na środowisko POLiŚ obejmie wnioskowane tematy?		Uwaga nieuwzględniona. Brak listy dużych projektów w tym obszarze wynika z informacji otrzymanych od Ministerstwa Środowiska: resort nie zgłosił inwestycji do umieszczenia na liście dużych projektów, co wynika z braku formalnych podstaw do zgłaszania propozycji projektów. Inwestycje w infrastrukturę hydrotechniczną (np. duże zbiorniki retencyjne) powinny przed objęciem ich wsparciem w ramach Priorytetu Inwestycyjnego (dalej: P.I.) 5.2 zostać ocenione w ramach Masterplanów dla dorzeczy Wisły i Odry. Należy ponadto pamiętać, że wykaz dużych projektów podlega bieżącej aktualizacji również na etapie wdrażania programu operacyjnego i będzie systematycznie aktualizowany (w tym uzupełniany o nowe inwestycje), zgodnie z ramowym zakresem wsparcia przewidzianym w opisie PI 5.2. W tym miejscu należy zauważyć, że obecny opis danego priorytetu inwestycyjnego przewiduje "budowę lub modernizację urządzeń wodnych", z zastrzeżeniem, że są one zgodne z Dyrektywami Ramową Wodną oraz Powodziową.

1 5	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.			1. W opracowaniu niewłaściwie zakwalifikowano planowane przedsięwzięcia kolejowe (powinno być opisanie II grupa zamiast zawsze znacząco oddziałujących na środowisko) 2. W opracowaniu niewłaściwie zidentyfikowano oddziaływania projektów polegających na rewitalizacji/ rehabilitacji linii kolejowych (wskazane w dokumencie strategicznym POLiŚ). 3. Z jakiego powodu załącznik 4 zawiera wykaz wszystkich obszarów Natura 2000 kolidujących z liniami kolejowymi lub położonymi w ich bliskim sąsiedztwie? a nie tylko tych, których PZO (plany zadań ochronnych) lub SDF (standardowe formularze danych) przewidują wrażliwość przedmiotów ochrony na ruch kolejowy. 4. Do kiedy można zgłaszać uwagi do tekstu opracowania? tak by mogły być uwzględnione?		Uwagi uwzględnione. Uwaga 1 i 2: w tekście wydzielono inwestycje polegające na modernizacji oraz inwestycje dotyczące budowy nowych odcinków linii kolejowych oraz odpowiednio je zakwalifikowano zgodnie z rozporządzeniem. Uwaga 3: został zmieniony sposób oceny i przedstawienie jej wyników. W zakresie uwagi 4 odpowiedź została udzielona osobie pytającej w trakcie konferencji konsultacyjnej w Łodzi 21 października br.
1 6	GDDKiA			cały dokument: brak informacji o lokalizacji przedsięwzięć drogowych skutkujący brakiem możliwości wykonania oceny. Lokalizacja jest znana >>> konieczność wykonania stosownych analiz. Dokument Prognozy stwierdza nieprawdę. 2. Odniesienie się do Prognozy... PBDK 2011-2015. Wybiórczo przywołane wnioski - o kolizjach, brak informacji o wynikach analiz. Przytoczyć rzetelnie wnioski z opracowania. Dokument zafałszowuje wnioski.		Uwaga uwzględniona. Zweryfikowano podejście do oceny dróg i wydzielono odcinki dróg nie posiadające decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dla tych odcinków wykonano dodatkowe analizy pogłębione.

1 7	MRiRW			Główne elementy oceny Programu powinny obejmować stan wód powierzchniowych i podziemnych, a nie tylko stano zanieczyszczeń tych wód. Wynika to także z potrzeby oceny projektów, które zaplanowano do realizacji, jak projekt dot. korytarzy ekologicznych. Ocena powinna to uwzględniać.		Uwaga uwzględniona w załączniku 2 do Prognozy "Diagnoza stanu środowiska". W "Diagnozie odniesiono się do stanu wód podziemnych oraz stanu wód powierzchniowych. Ocena stanu chemicznego jest jednym z elementów oceny stanu wód i podziemnych, i powierzchniowych. Ocena stanu JCWP zawiera również ocenę stanu ekologicznego, gdzie jest mowa o biologicznych funkcjach wód. Dodatkowo oceniono również stan ilościowy zasobów wodnych, wskazano na możliwości zjawisk ekstremalnych.
1 8	Przedsię biorstwo Wodociąg ów i Kanaliza cji w Suwałkac h	6.2.2 Oddziaływanie na stan wód. Oś priorytetowa II. Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. str. 182	"Co jest szczególnie ważne, w ramach Osi II, Priorytetu Inwestycyjnego 5.2 będą wspierane również działania infrastrukturalne, których celem będzie zwiększenie odporności na ekstremalne zjawiska meteorologiczne na obszarach miejskich. Biorąc pod uwagę szczególny charakter tzw. powodzi miejskich, projekty umożliwiające skuteczne zarządzanie tym zagrożeniem należy postrzegać jako bardzo istotne dla stanu wód."	Naszym zdaniem konieczne jest ujęcie działań związanych z budową lub przebudową niewydolnej kanalizacji deszczowej oraz budową separatorów na wylotach odcinków kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych.	Z powodu małej przepustowości istniejących obecnie, niewydolnych systemów kanalizacji deszczowej, wody opadowe nie są zbierane w systemy kanalizacji deszczowej, lecz spływają po powierzchni ulic i terenów zabudowanych a następnie wpadają do cieków wodny, powodując zanieczyszczenie i pogorszenie ich jakości. W związku z tym w ramach osi priorytetowej II powinny naszym zdaniem zostać ujęte również miasta niezagrożone bezpośrednio powodzią ale narażone na czasowe podtopienia i zalania związane z niewydolnością kanalizacji deszczowej.	Uwaga nie dotyczy Prognozy tylko POliS. Niemniej uwaga niezasadna. Działania postulowane przez Wnioskodawcę związane z zagospodarowaniem wód opadowych są już przewidziane do objęcia interwencją POliS (będą realizowane w ramach PI 5.2).

1 9		Rozdział 1 Streszczenie w języku nietechniczny m, punkt 3 Analiza POliŚ, Zabytki, str. 31	"Jedynie w przypadku farm wiatrowych oprócz skutków pozytywnych mogą się pojawić także negatywne, w przypadku gdyby lokalizacja i wysokość wiatraków spowodowały przesłonięcie zabytku, który jest lokalną dominantą przestrzenną."	Po przytoczonym zapisie należy dodać zapis ze str. 216 Prognozy "Na obecnym etapie, tworzenia Prognozy, nie wiadomo jakie farmy wiatrowe i w jakiej lokalizacji zostaną zrealizowane z udziałem środków z POliŚ 2014-2020. Nie jest możliwe zatem wskazanie konkretnego przykładu ww. inwestycji, która mogłaby przesłaniać lokalną dominantę np. zabytkowy kościół. Niemniej jednak kwestia ta wydaje się istotna, dlatego też powinna być uwzględniana podczas wyboru lokalizacji i wysokości wiatraków."	Uwaga ma na celu zapewnienie spójności wewnętrznej Prognozy (na str. 31 i 216). Pozostawienie stwierdzenia na str. 31 bez dopisania zapisu ze str. 216 budzi poważne wątpliwości, gdyż na obecnym etapie programowania nie można poprzeć tego stwierdzenia przykładami potencjalnych projektów POliŚ 2014-2020.	Uwaga uwzględniona.
2 0		Rozdział 1 Streszczenie w języku nietechniczny m, punkt 3 Analiza POliŚ, Zabytki, str. 31	"Zaplanowano także prace umacniające brzeg morski, co będzie przeciwdziałać osuwaniu się mas ziemnych na niestabilnych brzegach klifowych oraz przeciwpowodziowe projekty z budownictwa wodnego."	Prośba o usunięcie zapisu.	Uwaga ma na celu zapewnienie spójności wewnętrznej Prognozy (na str. 31 i 216).	Uwaga uwzględniona.
2 1		str. 5	5.5 ZASOBY WODNE I OCHRONA PRZED POWODZIAMI I SUSZAMI ORAZ INNE ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ WODNĄ	Należy skorygować rozmieszczenie informacji dot. numeru (powinien znajdować się po prawej stronie).	uwaga redakcyjna	Uwaga uwzględniona.

2 2		str. 15	Ok. 14% przewidzianych dla POLiŚ środków przeznaczonych jest dla projektów w osi II, która dotyczy interwencji finansowych związanych z poprawą jakości środowiska (gospodarka wodna, odpadowa, hałas, powietrze, powierzchnia ziemi).	Ok. 14% przewidzianych dla POLiŚ środków przeznaczonych jest dla projektów w osi II, która dotyczy interwencji finansowych związanych z poprawą jakości środowiska (gospodarka wodna, odpadowa, powietrze, powierzchnia ziemi, różnorodność biologiczna).	Prośba o usunięcie słowa "hałas", gdyż działania wpływające na zmniejszenie uciążliwego hałasu nie będą podejmowane w ramach II osi. Prośba o dodanie w nawiasie elementu realizowanego w ramach osi II tj. "różnorodność biologiczna".	Uwaga uwzględniona.
2 3		str. 38	W ramach wariantu 2 rozważono przyjęcie struktury celów tematycznych i priorytetów (pominięcie osi)	W ramach wariantu 2 rozważono przyjęcie struktury celów tematycznych i priorytetów (pominięcie osi)	uwaga redakcyjna	Uwaga uwzględniona.
2 4		str. 173	W przypadku budownictwa wodnego zagrożenie wiązać się może ze zniszczeniem siedlisk przyrodniczych oraz zmianami w funkcjonowaniu ekosystemów wodnych i zależnych od wód – w wyniku przesuszenia lub zalania niektórych siedlisk. Istotne jest więc branie.	Należy usunąć jeden z dwóch przystanków (kropkę).	uwaga redakcyjna	Uwaga uwzględniona.
2 5	Polskie LNG S. A.	uwaga ogólna	W dokumencie prognoza oddziaływania na środowisko została przedstawiona jak dla budowy nowego obiektu.	Zmiana charakteru inwestycji z budowy na rozbudowę istniejącego zakładu. W całym dokumencie należy skorygować zapisy wskazujące na zakres oddziaływania na środowisko, jak dla budowy nowego zakładu.	Korekty wymaga zarówno dokument główny, jak i zał. 7 oraz zał.8 tj. arkusz Analizy pogłębione wzór arkusza_OŚ V. (informacja dodatkowa: patrz zał. nr 1)	Uwaga uwzględniona.

2 6	Polskie LNG S. A.	uwaga ogólna	W oparciu o zapisy w opracowaniu, w tym odniesienie się przez Wykonawcę opracowania do rozporządzenia RM z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, można odnieść wrażenie, że inwestycja została zakwalifikowana przez Wykonawcę do przedsięwzięć zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko. Np. stanowisko wykonawcy odnośnie obszaru interwencji (np. str 71. Lp. 33) wskazuje na klasyfikację: mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.	Zmiana potraktowania rozbudowy zakładu w zakresie klasyfikacji inwestycji z zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko na potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko.	Przypisana przez Wykonawcę klasyfikacja inwestycji jest niespójna z klasyfikacją obecnie prowadzonego Projektu. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko inwestycja zakwalifikowana została do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport wykonuje się fakultatywnie. Inwestycję zakwalifikowano, jako „instalacje do przesyłu gazu, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt. 21, oraz towarzyszące tłoczenie lub stacje redukcyjne, z wyłączeniem gazociągów o ciśnieniu nie większym niż 0,5 MPa i przyłączy do budynków”, wymienione w § 3.1, pkt. 33 rozporządzenia RM z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzania raportu o oddziaływaniu na środowisko. W obecnie obowiązującym rozporządzeniu RM z dnia 9 listopada 2010 r. ww. klasyfikacja znajduje się w § 3.1, pkt. 33 czyli również w grupie przedsięwzięć potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko. Dodatkowo prowadzony monitoring środowiskowy wskazuje niższy od zakładanego poziom oddziaływania na środowisko. Ze względu na zmianę klasyfikacji prosimy o ponowną ewaluację wpływu oddziaływania na środowisko rozbudowy. (informacja dodatkowa: patrz zał. nr 2)	Uwaga uwzględniona. Skorygowano klasyfikację inwestycji zgodnie ze wspomnianym rozporządzeniem.
2 7	Polskie LNG S. A.	uwaga ogólna	Zakres terytorialny projektu – ocena prognozy oddziaływania na środowisko została przedstawiona w sposób sugerujący rozszerzenie zakresu terytorialnego.	Nie przewiduje się rozszerzenia zakresu terytorialnego.	Miejsce na budowę trzeciego zbiornika zostało uwzględnione zarówno w FEED, jak i raporcie oddziaływania na środowisko. (informacja dodatkowa: patrz zał. nr 3)	Uwaga uwzględniona.

28	Polskie LNG S. A.	uwaga ogólna	Niespójność tabel oraz klasyfikacji oraz nomenklatury.	Np. tabela nr 4 str 71. Lp. 33) kolor „czerwony” vs tabela 15 str 145 kolor zielony i żółty; Używanie dwóch pojęć: budowy i rozbudowy.	Weryfikacja po uwzględnieniu uwag o lp. 1 oraz 2.	Uwaga uwzględniona.
29	Polskie LNG S. A.	zał. 7 Krajobraz pkt 5.7.5.4	negatywne: zburzenia krajobrazu. Wysokie obiekty terminalu LNG wpłyną na ocenę widoków krajobrazowych. Wieże (główne zbiorniki zasobnikowe LNG) będą widoczne z dużej odległości. Stanowiąc będą istotny dysonans, szczególnie na tle zabytkowej zabudowy.	W ramach rozbudowy z wysokich obiektów przewidziany jest wyłącznie 3 zbiornik LNG stojący w linii z obecnymi dwoma nie powinien w istotny sposób zaburzyć krajobrazu. W okolicy obiektu nie znajduje się zabytkowa zabudowa, która zostanie przesłonięta w jakkolwiek sposób przez obiekty wytworzone w ramach rozbudowy	Należy skorygować zapis w dokumencie.	Uwaga uwzględniona.
30	Polskie LNG S. A.	zał. 7 Różnorodność środowiska. Pkt 5.7.5.4	negatywny: ze względu na lokalizację w pobliżu bardzo cennych obszarów przyrodniczych, w tym Natury 2000, istnieje wysokie prawdopodobieństwo degradacji tych obszarów zarówno na etapie budowy, jak i w trakcie użytkowania terminalu; bardzo istotne są tutaj działania (ich jakość i sposób prowadzenia oraz monitoring) mające na celu ochronę tych obszarów oraz minimalizację negatywnych oddziaływań	Brak oddziaływania z uwagi na to, że rozbudowa terminala planowana jest w istniejących granicach inwestycji, nie zostanie więc uszczuplona wartość przyrodnicza obszaru o dodatkowe elementy (siedliska przyrodnicze, gatunki roślin, zwierząt)	Prowadzony monitoring inwestycyjny dla budowy terminala LNG w Świnoujściu nie wykazuje spadku różnorodności biologicznej w sąsiedztwie terminala LNG, Gatunki i siedliska przyrodnicze występujące na obszarze obecnie zajęтым pod budowę terminala przed rozpoczęciem inwestycji występują nadal w obszarach sąsiednich.	Uwaga uwzględniona.

3 1	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Zwierzęta. Pkt 5.7.5.4	negatywny: ze względu na lokalizację w pobliżu bardzo cennych obszarów przyrodniczych, w tym Natury 2000, istnieje wysokie prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu na zwierzęta będące przedmiotami ochrony (zarówno na etapie budowy, jak i w trakcie użytkowania terminalu); bardzo istotne są tutaj działania (ich jakość i sposób prowadzenia oraz monitoring) mające na celu ochronę tych obszarów oraz minimalizację negatywnych oddziaływań	Możliwy negatywny na etapie realizacji rozbudowy. PO zakończeniu rozbudowy stan środowiska ustabilizuje się i nie będzie wpływu na zwierzęta.	Obszar terminala LNG przylega do obszarów o wysokim stopniu zainwestowania – port, linie kolejowe. Rozbudowa terminala planowana jest w istniejących granicach, co sprawia że negatywne oddziaływanie na zwierzęta nie będzie większe niż jest obecnie. Prowadzony monitoring inwestycyjny dla budowy terminala LNG w Świnoujściu nie wykazuje spadku różnorodności biologicznej pod względem fauny w sąsiedztwie terminala LNG.	Uwaga uwzględniona.
3 2	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Rośliny. Pkt 5.7.5.4	negatywny: ze względu na lokalizację w pobliżu bardzo cennych obszarów przyrodniczych, w tym Natury 2000, istnieje wysokie prawdopodobieństwo niekorzystnego wpływu na cenne siedliska będące przedmiotem ochrony (etapie budowy, jak i w trakcie użytkowania terminalu); bardzo istotne są tutaj działania (ich jakość i sposób prowadzenia oraz monitoring) mające na celu ochronę tych obszarów oraz minimalizację negatywnych oddziaływań	Brak oddziaływania z uwagi na to, że rozbudowa terminala planowana jest w istniejących granicach inwestycji, nie zostanie więc uszczuplona wartość przyrodnicza obszaru o dodatkowe elementy roślinności – siedliska przyrodnicze, gatunki roślin.	Prowadzony monitoring inwestycyjny dla budowy terminala LNG w Świnoujściu nie wykazuje negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin w sąsiedztwie terminala LNG.	Uwaga uwzględniona.

3 3	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Integralność obszarów chronionych Pkt 5.7.5.4	negatywny: ze względu na lokalizację w pobliżu bardzocennych obszarów przyrodniczych, w tym Natury 2000, istnieje wysokie prawdopodobieństwo degradacji tych obszarów, a więc przerwania ich integralności (zarówno na etapie budowy, jak i w trakcie użytkowania terminalu); bardzo istotne są tutaj działania (ich jakość i sposób prowadzenia oraz monitoring) mające na celu ochronę tych obszarów oraz minimalizację negatywnych oddziaływań	Potencjalnie negatywne lub wręcz brak oddziaływania z uwagi na to, że rozbudowa terminala planowana jest w istniejących granicach inwestycji, nie zostanie więc powiększona strefa zainwestowania ponad obecną, tym samym nie nastąpi degradacja obszarów cennych.	Prowadzony monitoring inwestycyjny dla budowy terminala LNG w Świnoujściu nie wykazuje negatywnego wpływu na integralność obszarów chronionych. Obszar inwestycji położony jest na skraju obszaru Natura 2000 Wolin i Uznam, nie przecina korytarzy ekologicznych, leży w znacznej odległości od Wolińskiego Parku Narodowego.	Uwaga uwzględniona.
3 4	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Woda Pkt 5.7.5.4	Ingerencja w brzeg morski będzie mieć charakter trwały (trwałe zmiany).	Należy usunąć.	W ramach rozbudowy zakładu nie przewiduje się zwiększonego oddziaływania.	Uwaga uwzględniona.
3 5	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Powietrze Pkt 5.7.5.4	negatywne: w fazie realizacji - emisja spalin i pyłu podczas wykonywania prac budowlanych; faza eksploatacji - emisja spalin z instalacji w wyniku spalania gazu w palnikach odparowywaczy	Rozbudowa zakładu nie spowoduje przekroczenia poziomów dopuszczalnych i wartości odniesienia.	Należy uzupełnić pkt. zwracając uwagę, że dotyczy rozbudowy zakładu.	Uwaga uwzględniona.

3 6	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Ludzie Pkt 5.7.5.4	negatywne: faza realizacji - emisja hałasu i spalin podczas wykonywania prac; zmiany w organizacji ruchu drogowego związane z realizacją inwestycji; zmiana organizacji ruchu turystycznego do plaż; faza eksploatacji - emisja hałasu z instalacji (np. pompy i odparowywacze).	Rozbudowa zakładu nie spowoduje przekroczenia poziomów dopuszczalnych na terenach ochrony akustycznej.	Należy uzupełnić pkt. zwracając uwagę, że dotyczy rozbudowy zakładu.	Uwaga uwzględniona.
3 7	Polskie LNG S. A.	Zał. 7. Klimat Pkt 5.7.5.4	Brak odniesienia do pozytywnego oddziaływania na klimat.	Sugerowane jest uzupełnienie o zapis, jak dla sieci gazowych tj. „pozwoli zwiększyć dostępność i pewność zasilania gazem. Pozwoli przechodzić na niskoemisyjne paliwa gazowe, które mogą zastępować wysoko emisyjny węgiel, z czym związana będzie redukcja emisji gazów cieplarniach, pozytywna ze względu na zmiany klimatu w skali globalnej”. Ponadto, że wpłynie na upowszechnienie stosowania LNG, jako niskoemisyjnego paliwa napędzania statków i przez to ograniczenie emisji spalin w basenie morza bałtyckiego.	Należy uzupełnić.	Uwaga uwzględniona.
3 8	Komenda Główna Państwo wej Straży Pożarnej	4. ANALIZA POIIS 4.2 ANALIZA SKUTKÓW POZYTYWNY CH PROGRAMU Tabela 8 Str. 108	W części „Zdrowie ludzi” Tabeli 8. Porównanie osiągniętych celów i efektów środowiskowych Programu z najważniejszymi problemami w zakresie stanu środowiska.	Dodanie wiersza w tabeli: „Zagrożenie życia lub zdrowia w wyniku ryzyka wystąpienia poważnych awarii” „TAK - w ramach osi II – projekty w zakresie rozwoju systemów wczesnego ostrzegania, prognozowania zagrożeń i wsparcia służb ratowniczych”.	Należy uwzględnić pozytywne efekty działań minimalizujących ryzyko wystąpienia poważnych awarii jak również lepsze możliwości reagowania i ograniczania ich skutków.	Uwaga uwzględniona.

3 9	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	uwaga ogólna	-	Założenia prognozy oddziaływania na środowisko tworzą wyłom w hierarchicznym systemie ocen oddziaływania na środowisko. Autorzy prognozy analizując oddziaływanie poszczególnych projektów wkraczają w dziedzinę raportów o oddziaływaniu na środowisko. Co więcej, skupiając się na opisach poświęconych konkretnym typom projektów, nie realizują swojego zadania - tj. nie wskazują na oddziaływania projektu programu operacyjnego i możliwości ich minimalizacji.	Założeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest określenie i ocena ilościowa i jakościowa potencjalnych efektów środowiskowych wynikających z realizacji Programu POIiŚ 2014 - 2020 jako całości. Należy zauważyć, że dokument ten powinien uwzględniać i prezentować strategiczne alternatywy umożliwiające wybór najlepszego/ optymalnego modelu rozwoju w skali kraju, co w efekcie pozwoli na określenie możliwych do realizacji typów inwestycji. Należy zauważyć, że Prognoza w obecnej formie jest zbyt szczegółowa i zawiera szereg informacji, które są prezentowane na etapie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych projektów (na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach). Zgodnie z art. 4 ust. 3 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko w celu uniknięcia powielania oceny należy przestrzegać obowiązującej hierarchii, a oceny powinny być dokonywane na różnych poziomach. Autorzy analizowanej prognozy wskazując na aspekty oddziaływań konkretnych przedsięwzięć i sposoby ich minimalizowania niestety dopuścili się naruszenia tej wspólnotowej zasady.	Uwaga nie uwzględniona. Pogłębiona analiza dużych projektów wynika z pisma GDOŚ w sprawie uzgodnienia zakresu do Prognozy.

40	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S. A.	uwaga ogólna	-	Z uwagi na niewystarczające przywołanie zasad i celów obowiązujących na szczeblu międzynarodowym/ wspólnotowym w kontekście gazociągów przesyłowych prosimy o zamieszczenie w Prognozie oddziaływania na środowisko następującego stwierdzenia: Projekty z zakresu budowy infrastruktury przesyłowej gazu przyczyniają się do realizacji zasady zrównoważonego rozwoju (europejskiej polityki przeciwdziałania zmianom klimatycznym, ochronie bioróżnorodności, itd.) dzięki realizacji wymagań Agendy 21, poprzez umożliwienie zwiększonego wykorzystania gazu ziemnego, który stanowi paliwo o śladowej ilości siarki i pyłów, co w rezultacie przekłada się na redukcję ilości i szkodliwości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska naturalnego. W związku z tym projekty przyczyniają się do realizacji celów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy. Realizacja projektów wynika także z przyjętej 10 listopada 2010r. strategii "Energy 2020 A strategy for competitive, sustainable and secure energy" (zwłaszcza w zakresie niezakłóconych dostaw i swobodnego przepływu energii), jak również wpisują się w cele Polityki energetyczno-klimatycznej UE (rozwój infrastruktury gazowej, mniejsze uzależnienie od importu gazu).	Konieczność określenia, analizy i oceny celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego Programu POIiŚ 2014-2020 wynikają z art. 51 ust. 2 d ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.	Uwaga częściowo uwzględniona w analizach pogłębionych (gdzie przedstawiono korzyści z realizacji projektów), ale uzasadnienie wyboru projektów należy do zakresu Programu.
41	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM	uwaga ogólna	-	Podkreślenia wymaga fakt, że oddziaływanie na środowisko gazociągów przesyłowych znacznie różni się od wpływu innych inwestycji z sektora energetycznego (oś V), w tym sieci energetycznych. Oddziaływanie gazociągów występuje	Przedstawione stanowisko wynika z dotychczasowych analiz/ ocen oraz literatury tematu.	Uwaga nie uwzględniona ze względu na brak uzasadnienia dla rozszerzonych opisów. Natomiast w analizach szczegółowych uwzględniono specyfikę budowy gazociągów przesyłowych.

	S. A.			na etapie realizacji, zaś na etapie eksploatacji jedynie w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej (por. także uwaga 21). Ponadto prosimy o zamieszczenie w omawianym dokumencie następujących informacji: Co do zasady gazociągi przesyłowe nie wiążą się ze szczególnymi zagrożeniami dla środowiska, a obraz ich ewentualnych oddziaływań ma charakter standardowy i powtarzalny w przypadku każdej instalacji. Realizacja rzeczonych instalacji od wielu lat przebiega według tego samego scenariusza i nie wiąże się z wykorzystaniem nowych technologii, o nierozpoznanym wpływie na ekosystemy. Najlepiej potwierdza to przytoczona poniżej część publikacji W. St. Michałowskiego i St. Trzopa pt. „Rurociągi dalekiego zasięgu” : „Spośród systemów transportu różnych mediów spełniających warunki odpowiednio duże przepustowości, ekonomiczności i nieuciążliwości dla otoczenia, rurociągi dla płynów charakteryzują się najdłuższą liczbą zalet. Jako wysoko wydajne, w zasadzie niewrażliwe na warunki atmosferyczne, nie kolidujące z innymi środkami transportu, hermetyczne, praktycznie nie zanieczyszczające środowiska, o wysokim stopniu niezawodności - łatwo wypierają inne rodzaje transportu masowego. W transporcie rurociągami nie notuje się systematycznego naruszenia środowiska naturalnego, w porównaniu do innych środków transportu. Zauważalny konflikt występuje jedynie w trakcie budowy rurociągu oraz w jego eksploatacji, gdy wystąpi wyciek lub awaria” (str. 553 podręcznika). Jeśli chodzi o zakres oddziaływań związanych z realizacją gazociągów, to najpełniej		

				do tego zagadnienia odnosi się M. Roge - Wiśniewska w swej publikacji „Wpływ rurociągów na środowisko przyrodnicze. Przykład gazociągu łamał - Europa Zachodnia" Jej zdaniem: „specyfiką oddziaływań powodowanych przez realizację rurociągów jest skupienie ich na obszarze pasa montażowego. Zakłócenie terenu sąsiadującego z pasem montażowym nie jest znaczne i dotyczyć może przede wszystkim zaburzeń w przepływie wód gruntowych. Wtórny skutkiem tego wpływu może być osłabienie żywotności roślin, zwłaszcza drzew. Większość zmian jest nieznaczna, lokalna, o charakterze przejściowym. Warunki techniczne realizacji rurociągu oraz jego liniowy przebieg sprawiają, że wiele zmian środowiskowych jest nieuchronnych (np. przecinki w lasach, obniżenie żyzności gleb na skutek naruszenia profilu glebowego). Do bezpośrednich i nieodwracalnych zmian należy ułożenie rurociągu w wykopie oraz zmiany struktury gleby wywołane tego typu ingerencją. Większość skutków jest krótkookresowych i zasadniczo odwracalnych (obniżenie poziomu wód gruntowych, rozdzielenie biotopów). Większość czynników biotycznych (zwierzęta, rośliny, biotopy) zakłóconych podczas prac montażowych powinno odzyskać swe poprzednie funkcje" (str. 133 publikacji).		
4 2	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S. A.	uwaga ogólna	-	Informujemy, że dla projektu wskazanego w Programie POIiŚ 2014-2020 „Gazociąg Strachocina – Pogórska Wola” uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (przekazana do MRR).	-	Uwaga uwzględniona. Informację zamieszczono w arkuszu analiz pogłębianych

4 3	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 20Rozdział 6.2.1, str. 181	Projekt POIiŚ przewiduje jednak szereg działań i konkretnych projektów, które mogą negatywnie oddziaływać na bioróżnorodność oraz spójność obszarów chronionych i korytarze ekologiczne. Odnosi się to przede wszystkim do projektów inwestycji liniowych oraz dużych inwestycji obszarowych, np. budowa dróg krajowych, budowa gazociągów, modernizacja dróg wodnych, rozbudowa terminalu LNG oraz budowy portów morskich. Część z nich posiada już wydane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach oraz raporty oddziaływania na środowisko, w których szczegółowo ujęte zostały możliwe oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska.	-	Nie możemy zgodzić się ze stwierdzeniem, że budowa gazociągów wiąże się z negatywnym oddziaływaniem na bioróżnorodność oraz spójność obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych. Charakter tych inwestycji (są to obiekty podziemne), a także podejmowane na etapie realizacji działania (np. metody bezwykopowe) pozwalają na ograniczenie / uniknięcie wpływu m.in. na sukces rozrodczy, bazę pokarmową, utratę siedlisk, a także zachowanie korytarzy ekologicznych. Brak negatywnych oddziaływań rurociągów na środowisko jest potwierdzany w literaturze tematu (por. np. Michałowski W. S., Trzop S. 2006 – Rurociągi dalekiego zasięgu, Warszawa).	Uwaga częściowo uwzględniona. Zmieniono zapisy w Prognozie w Rozdziale 6.2.1.

4 4	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 24	<i>Spośród „dużych projektów” na jakość powietrza największy wpływ mają inwestycje drogowe oraz projekty w sektorze energetyki.</i>	Prosimy o zaznaczenie, że teza o zanieczyszczaniu powietrza nie dotyczy gazociągów przesyłowych. Tego typu instalacje oddziałują nieznacznie na powietrze tylko na etapie realizacji.	Gazociągi przesyłowe zanieczyszczają powietrze tylko na etapie realizacji, poprzez niewielką, nieorganizowaną emisję związaną z prowadzeniem prac spawalniczych, pracą sprzętu montażowego, pracami ziemnymi, przemieszczaniem się środków transportu. Z uwagi na przejściowy charakter prac emisje nie powodują trwałych zmian w jakości powietrza. Na etapie niezakłóconej eksploatacji gazociągów nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na powietrze.	Uwaga uwzględniona. dodając do sformułowania ogólnego "niektóre projekty" w sektorze energetyki
4 5	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 27 Rozdział 6.2.5, str. 203	Budowa sieci gazowych nie powoduje oddziaływania na krajobraz.	Stwierdzenie niezgodnie z rzeczywistym wpływem gazociągów przesyłowych na krajobraz. Ponadto m.in. na stronie 231 zamieszczono informację o wpływie wszystkich inwestycji Osi V na krajobraz.	Niekiedy realizacja gazociągów przesyłowych wiąże się z koniecznością usunięcia drzew i krzewów z wyznaczonego pasa montażowego, a w czasie eksploatacji utrzymywania stref kontrolowanych. W związku z realizacją inwestycji może także dochodzić m.in. do nieznacznego łagodzenia skarp. Ponadto w wyniku realizacji inwestycji powstają elementy infrastruktury towarzyszącej, a także stosowane są słupki odznaczeniowe. Oznacza to, że budowa sieci gazowych oddziałuje na krajobraz, niemniej jednak oddziaływanie to jest nieznaczne i nie ma wpływu na pogorszenie walorów krajobrazowych.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie.

4 6	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 30 Rozdział 6.2.7, str. 207	W ramach osi V realizowane będą projekty z zakresu budowy sieci gazu ziemnego, sieci elektroenergetycznych, magazynów gazu oraz budowy i rozbudowy terminala LNG. Zatem będą to zarówno inwestycje liniowe jak i punktowe, przy realizacji których mogą następować zmiany ukształtowania terenu na etapie realizacji inwestycji. Przewiduje się zatem negatywne oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe.	Prosimy o doprecyzowanie wskazanego fragmentu. Przede wszystkim przy gazociągach należy zaznaczyć, że wspomniane oddziaływanie jest odwracalne. Po ułożeniu gazociągu następuje zakopanie wykopu i rekultywacja terenu. Jednocześnie w wielu przypadkach stosowane są metody bezwykopowe pozwalające uniknąć zmian rzeźby terenu (nawet tymczasowych).	Wyjaśniamy, że oddziaływanie budowy gazociągów przesyłowych na rzeźbę terenu jest krótkotrwałe, odwracalne i wynika z konieczności wykonania wykopu i usypaniu gruntu na okład po jednej ze stron wykopu. Po ułożeniu gazociągu teren budowy jest przywracany do stanu sprzed rozpoczęcia prac (morfologia terenu nie odbiega od rzeźby sprzed rozpoczęcia prac). W przypadku zastosowania metod bezwykopowych nie występuje zmiana morfologii terenu.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie.
4 7	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 31 Rozdział 6.2.8, str. 209	Inwestycje liniowe związane z budową gazociągów, sieci elektrycznych itp. nie będą powodowały istotnych negatywnych oddziaływań na zasoby naturalne	Prosimy o doprecyzowanie wskazanego fragmentu.	Budowa i eksploatacja gazociągów przesyłowych nie wymaga korzystania z zasobów środowiska, z wyjątkiem wód niezbędnych do przeprowadzenia prób ciśnieniowych czy wykonania metody bezwykopowej HDD.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie.

4 8	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 32Rozdział 6.2.9, str. 216	Inwestycje liniowe związane z budową gazociągów, sieci elektrycznych itp. nie będą powodowały istotnych oddziaływań na zabytki.	Prosimy o doprecyzowanie wskazanego fragmentu.	Budowa gazociągów przesyłowych wiąże się z ingerencją w stanowiska archeologiczne zlokalizowane na trasie inwestycji i może oddziaływać na obiekty znajdujące w jej bezpośrednim sąsiedztwie. W związku z tym w strefach ochrony konserwatorskiej przestrzega się obowiązujących rygorów w zakresie m.in. prowadzenia badań ratunkowych, nadzoru archeologicznego nad robotami budowlanymi, zgłaszania przypadkowych odkryć archeologicznych. W przypadku kolizji gazociągu przesyłowego z ze stanowiskami o szczególnych walorach naukowych i krajobrazowych ulegają one zniszczeniu. Należy jednak zauważyć, że ze względu na charakter inwestycji zniszczeniu ulegają jedynie fragmenty stanowisk, a wykonywane przed realizacją inwestycji archeologiczne badania ratownicze pozwalają na zachowanie dziedzictwa kulturowego.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie.
4 9	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 1., pkt. 3, str. 33 Rozdział 6.2.2, str. 219	Inwestycje liniowe związane z budową gazociągów, sieci elektrycznych itp. nie będą powodowały istotnych negatywnych oddziaływań na dobra materialne.	Prosimy o doprecyzowanie wskazanego fragmentu.	Budowa gazociągów przesyłowych nie powoduje trwałych naruszeń dóbr materialnych z uwagi na zastosowanie odpowiednich metod zabezpieczających dobra materialne oraz uzgodnienie sposobów ich przekraczania z właścicielami / zarządcami.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie.

50	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S. A.	Rozdział 4.1, poz. 30, str. 70 (tabela 4)	-	Błędnie zakwalifikowano wszystkie inwestycje polegające na budowie infrastruktury gazowej jako przedsięwzięcia zawsze znacząco oddziałujące na środowisko.	Budowę sieci gazu ziemnegoznaczono kolorem czerwonym przeznaczonym dla działań mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ze zm.) podczas gdy kwalifikacja projektów zależy od jego rodzaju, średnicy i długości. Gazociągi przesyłowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (por. §2 ust. 21 oraz § ust. 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ze zm.). Należy także podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi regulacjami tłocznie realizowane na istniejących gazociągach oraz inne urządzenia peryferyjne (np. stacje pomiarowe) nie zaliczają się do kategorii przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.	Uwaga uwzględniona. Kwalifikację inwestycji przyjęto zgodnie z rozporządzeniem.
51	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S. A.	Rozdział 4.1, poz. 15., str. 83	Budowa gazociągów będzie oddziaływała, głównie w trakcie budowy, na wszystkie elementy środowiska.	Prosimy o wykreślenie słowa „głównie” i uzupełnienie zdania o stwierdzenie, że oddziaływanie to ma charakter bezpośredni, krótkotrwały, odwracalny i chwilowy.	-	Uwaga nie uwzględniona. W tabeli zastosowano jednolitą kwalifikację. Natomiast w tabeli 15 (Macierz relacyjna) podano szczegółowy opis oddziaływań, uwzględniając m.in. propozycję zgłoszoną w uwadze.

5 2	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.1, poz. 5.7.5.1, str. 168(tabela 16)	Uwagi odnośnie działań: zmniejszających wpływ, kumulacji wpływu i rozwiązań alternatywnych:- ograniczenie prac budowlanych i przekształceń powierzchni ziemi do niezbędnego minimum, zdjęcie warstwy glebowej w celu ochrony przed zanieczyszczeniami oraz ponownego wykorzystania,- prowadzenie robót w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem,- w przypadku potrzeby prowadzenia płukania oraz prób ciśnieniowych za pomocą wody, należy pamiętać o sprawdzeniu, czy nie jest wymagane oczyszczenie zużytych wód przed odprowadzeniem do środowiska,- prowadzenie nowych instalacji w sposób zapobiegający (lub minimalizujący) przecinaniu i defragmentacji cennych struktur przyrodniczych, w tym obszarów objętych ochroną oraz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych nie objętych ochroną,- budowa odpowiedniej ilości i jakości przejść	Prosimy o uzupełnienie zdania o stwierdzenie, że wpływ budowy sieci gazu ziemnego na powierzchnię ziemi, dobra materialne, wody i przyrodę ma charakter bezpośredni, krótkotrwały, chwilowy i odwracalny.Prosimy o usunięcie proponowanych działań mających na celu zmniejszenie wpływu, kumulacji wpływu oraz rozwiązań alternatywnych.	Działania minimalizujące wskazywane są na etapie oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych projektów, a obowiązek ich wykonywania określa organ właściwy w sentencji decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Oczywiście istnieje możliwość wskazania działań, które zazwyczaj są stosowane podczas realizacji inwestycji polegających na budowie infrastruktury przesyłowej gazu, ale na poziomie prognozy o oddziaływaniu na środowisko wydaje się to nieuzasadnione. Każdy projekt analizowany jest odrębnie, w oparciu o lokalizację, występowanie gatunków i siedlisk chronionych, rodzaj terenu, czasu realizacji itp. Jednocześnie zaproponowany katalog działań minimalizacyjnych jest niewystarczający i zbyt ogólny, przez co niezgodny z obowiązującą doktryną. Nieuzasadnionym jest także:- zalecanie prowadzenia instalacji w sposób zapobiegający przecinaniu i defragmentacji cennych struktur przyrodniczych, gdyż w przypadku budowy gazociągów przesyłowych nie dochodzi do negatywnego wpływu na spójność i integralność obszarów chronionych;- realizacji przejść dla zwierząt w ramach realizacji gazociągów przesyłowych, które są zakopywane.Pragniemy dodać, że odtworzenie siedlisk nie wpisuje się w dziedzinę działań minimalizacyjnych, a raczej stanowi kompensację przyrodniczą.	Uwaga częściowo uwzględniona. Oddziaływania przeanalizowano ponownie.

			dla zwierząt,- odtworzenie siedlisk w miejscach zastępczych,- ograniczenie do minimum wycinki drzew i krzewów,- zapewnienie ochrony drzew przed ewentualnym uszkodzeniem podczas przebiegu robót budowlanych,- przebieg prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.			

5 3	Operator Gazociąg ów Przesyło wych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.2.1, str. 179	Rozwój sieci gazowej i energetycznej w Polsce może wiązać się ze negatywnym oddziaływaniem na zachowanie integralności obszarów przyrodniczych, ze względu na instalowanie obiektów utrudniających niektórym gatunkom zwierząt przemieszczanie się, a przez to wymianę pomiędzy populacjami. Istotnymi czynnikami, które będą wpływać na skutki realizacji tego typu projektów, są jednak lokalizacja oraz sposób i termin poprowadzenia instalacji. W przypadku linii poprowadzonych pod powierzchnią ziemi, negatywne oddziaływania zarówno na zwierzęta, jak i na rośliny (oraz na integralność obszarów) będą raczej krótkotrwałe i nie powinny być znaczące.	Prosimy o usunięcie sieci gazowych z przywołanego fragmentu.	Gazociągi przesyłowe nie stwarzają bariery w przemieszczaniu się zwierząt z uwagi na fakt, że znajdują się pod powierzchnią ziemi.	Uwaga uwzględniona.

5 4	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.2.2, str. 184	Obiekty liniowe, zrealizowane w ramach osi V, w normalnych warunkach eksploatacji nie powinny znacząco oddziaływać na stan wód. Negatywne oddziaływania mogą mieć miejsce podczas robót budowlanych i mają charakter krótkotrwały. Oddziaływania te są związane z zanieczyszczeniem wód i zmianami stosunków wodnych. Jeśli podczas rozruchu i eksploatacji zajdzie konieczność płukania rurociągu wodą i wykonania prób ciśnieniowych, oddziaływanie na zasoby wodne będzie związane z poborem potrzebnej wody i zrzutem powstałych ścieków.	Prosimy o doprecyzowanie wskazanego fragmentu.	Oddziaływanie na wody występuje także podczas budowy gazociągów i wiąże się z prowadzeniem prac odwodnieniowych. Odpompowywanie wody podczas prac związanych z obniżeniem zwierciadła wody podziemnej ma charakter wyłącznie ilościowy i nie wiąże się ze zmianą jakości wody. Należy także zauważyć, że pobór wód dla celów przeprowadzenia prób ciśnieniowych nie wywiera negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i nie narusza stosunków wodnych. Jednocześnie należy podkreślić, że woda z prób ciśnieniowych przed odprowadzeniem do zbiorników wodnych musi posiadać odpowiednie parametry, a w wybranych przypadkach jest podczyszczana. W sytuacji bezawaryjnej eksploatacji gazociągów oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne jest pomijalne, a zagrożenie może wystąpić w sytuacji wystąpienia awarii.	Uwaga uwzględniona. Wskazany fragment przeredagowano.

5 5	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.2.2, str. 189	"Duże projekty", polegające na budowie linii energetycznych i gazociągów w normalnych warunkach eksploatacji nie powinny znacząco negatywnie oddziaływać na stan wód. Ewentualne płukania rurociągu wodą i wykonywanie prób ciśnieniowych mogą wpływać na zasoby wodne, co wynika z poboru wody i zrzutem ścieków. Najpoważniejsze ryzyka pogorszenia stanu wód mają charakter przejściowy, są związane głównie z fazą budowy i poprzez przedsięwzięcie odpowiednich środków zaradczych można im w znacznym stopniu zapobiec.	Por. uwaga 16	Por. uwaga 16	Uwaga uwzględniona. Wskazany fragment przeredagowano.
5 6	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.2.4, str. 200	Obszary interwencji w osi priorytetowej V powodują zróżnicowane oddziaływania na ludzi. (...) Oddziaływanie negatywne występuje krótkoterminowo w fazie realizacji inwestycji, na skutek prowadzenia robót budowlanych i dotyczy wszystkich obszarów.	Prosimy o doprecyzowanie wskazanego fragmentu.	Prosimy o zaznaczenie, że tymczasowe i odwracalne oddziaływanie gazociągów przesyłowych na ludzi może pojawić się na etapie realizacji inwestycji i wiąże się z hałasem emitowanym w pobliżu placu budowy.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie.

5 7	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.2.7, str. 208	Zaplanowane projekty energetyczne będą oddziaływać na powierzchnię ziemi na etapie realizacji inwestycji. Nastąpi czasowa zmiana ukształtowania terenu, wykopy, a także przemieszczanie gruntów oraz gleby. Będą to negatywne oddziaływania bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe.	Por. uwaga 8	Por. uwaga 8	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono wymienione sformułowanie
5 8	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	Rozdział 6.2	-	Po rozdz. 6.2.10 Dobra materialne sugerujemy wprowadzenie punktu zawierającego analizę zagrożenia dla środowiska, w tym życia i zdrowia ludzi, wynikającego z ryzyka wystąpienia awarii. Należy nadmienić, że sytuacje awaryjne, jakie mogą wystąpić w trakcie eksploatacji gazociągów przesyłowych nie są kwalifikowane do kategorii poważnych awarii przemysłowych. Co więcej ryzyko ich wystąpienia jest bardzo mało prawdopodobne. Na zwiększenie bezpieczeństwa i pewności funkcjonowania gazociągów przesyłowych wpływa m.in. zastosowanie bardzo dobrej jakości materiałów, czynnej i biernej ochrony antykorozyjnej, prowadzenie monitoringu sieci, wykonywanie prób szczelności i wytrzymałości przed oddaniem instalacji do eksploatacji.	Oddziaływanie na środowisko związane z wystąpieniem poważnej awarii stanowi istotne zagrożenie, które powinno być wzięte pod uwagę.	Uwaga częściowo uwzględniona. Dodano odpowiednie sformułowanie.

5 9	Operator Gazociąg ów Przesył owych GAZ- SYSTEM S. A.	Załącznik 2B_pozosta łe, załącznik 3.2 Analiza zgodności z dokumentami strategicznymi Polski	-	W ramach Prognozy oddziaływania na środowisko nie przeanalizowano zgodności Programu POIiŚ 2014-2020 ze strategicznymi dokumentami powstającymi na szczeblu lokalnym / wojewódzkim. Prosimy o rozszerzenie zapisów tak, aby nie było wątpliwości, że rozwój sieci przesyłowej gazu wpisuje się w cele innych planów, strategii, programów i ich prognoz oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę zakres projektów Gaz-System objętych programem konieczne jest przywołanie i analiza między innymi: - Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego; - Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko – Pomorskiego; - Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007 – 2020; - Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego; - Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku; - Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego; - Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.; - Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.; - Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2020.	Zgodnie z art. 51 ust 2 pkt 1 lit a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie ... prognoza powinna zawierać informacje o powiązaniach programu operacyjnego z innymi dokumentami. Jednocześnie w myśl art. 51 ust 2 pkt 2 lit e ww. ustawy autorzy prognozy powinni wskazać szerszy, skumulowany wpływ na środowisko realizacji rzeczzonego programu. W kontekście gazociągów przesyłowych objętych programem kluczowe wydaje się wskazanie jego powiązań z planami, programami, politykami lub strategiami objętymi zakresem Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie strategicznej oceny środowiska.	Uwaga nie uwzględniona. Ze względu na krajowy charakter programu analizie poddano dokumenty na szczeblu krajowym i europejskim, a szczegółowo przeanalizowano duże projekty wskazane w POIiŚ. Ponadto uwzględniono jedynie istniejące obiekty i planowane inwestycje na szczeblu regionalnym.

60	Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S. A.	Załącznik 2B pozostałe, załącznik 8 Analizy pogłębione, Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ V, poz. 30, kod przedsięwzięcia 5.7.5.1 Załącznik 2B pozostałe, załącznik 8 Analizy pogłębione, Analizy pogłębione wzór arkusza Sektor energetyki, 15 Sieci gazowe	Uwaga do opisu wyników analiz, w tym identyfikacji potencjalnych oddziaływań.	Nie zgadzamy się z przedstawionymi wynikami analiz i wnioskujemy o ponowną ich identyfikację. Oddziaływania w obecnym kształcie są niepełne.	Gazociągi przesyłowe są umieszczane pod powierzchnią ziemi, dlatego nieprawdą jest, że ich eksploatacja może stanowić barierę na trasie przemieszczania się niektórych gatunków zwierząt. W przypadku oddziaływania na siedliska należy podkreślić, że niszczeniu ich fragmentów zapobiega się poprzez np. zastosowanie metod bezwykopowych. W przypadku oddziaływania na wody powierzchniowe i gruntowe należy zauważyć, że mają one charakter ograniczony czasowo i przestrzennie (por. uwaga 16). Należy jednocześnie zauważyć, że budowa gazociągów przesyłowych może wpłynąć na walory krajobrazowe (por. uwaga 7), a także oddziaływać na zabytki (por. uwaga 10)	Uwaga częściowo uwzględniona.
61	PKN ORLEN S.A.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym – Analiza obecnego stanu środowiska, str. 17	„Program może przyczynić się lub na które może oddziaływać w poszczególnych dziedzinach środowiska ...” - po czym następuje lista oddziaływań zbiorczo dla całego POLiŚ	Należy przyporządkować poszczególne, zidentyfikowane oddziaływania do odpowiednich osi POLiŚ.	Bez przyporządkowania do poszczególnych osi nie wiadomo, do czego przyporządkować niektóre oddziaływania – np. w kategorii „Zasoby i odpady” napisano, że POLiŚ przewiduje „objęcie ochroną przed zabudową infrastrukturalną udokumentowanych złóż strategicznych, co umożliwi korzystanie z tych zasobów w przyszłości”. W opisie żadnej z osi POLiŚ nie znalazł się taki zakres.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona uwaga dotyczy rozdziału prezentującego analizę stanu środowiska i najważniejsze problemy, a nie wpływu POLiŚ na środowisko.
62	PKN ORLEN S.A.	Rozdział 5.4 Środowisko, zdrowie, jakość życia – Tabela 12 „Główne problemy jakości środowiska w Polsce” – str. 129 - 133	W tabeli przedstawiono problemy jakości środowiska ogólnie, w sposób opisowy.	W tabeli należy dodać stosowne dane wskazujące na stopień zanieczyszczenia środowiska (np. przekroczenia wartości emisji, liczbę lub procent ludności narażonej na ponadnormatywne stężenia zanieczyszczeń powietrza), podobnie jak to ujęto w kolumnie „woda” – „brak dostępu 5 mln mieszkańców do systemów zbiorowego zaopatrzenia”	Wskazanie odpowiednich danych zobrazuje rzeczywisty stopień zanieczyszczenia środowiska. Bez odpowiednich wartości, chociażby przybliżonych, nieokreślona pozostaje skala problemu.	Uwaga nie uwzględniona. Szczegółowe dane znajdują się w Diagnostyce stanowiącej załącznik do Prognozy

6 3	PKN ORLEN S.A.	Rozdział 5.5 Zasoby wodne i ochrona przed powodzią i suszami oraz inne zagadnienia związane z gospodarką wodną – str. 130 - 133	W tabeli przedstawiono problemy w obszarze wód, w sposób opisowy.	W tabeli należy dodać stosowne dane wskazujące na stopień zanieczyszczenia wód, niedostosowania do dyrektywy 91/271 (np. ile inwestycji pozostało do zrealizowania), % zbiorników wód podziemnych zagrożonych zanieczyszczeniami, etc.	Bez odpowiednich wartości, chociażby przybliżonych, nieokreślona pozostaje skala problemu.	Uwaga nieuwzględniona. Dokładne (w tym również i liczbowe) dane dot. stanu wód, włączając w to stan realizacji wymagań dyrektywy 91/271 przedstawione są w Diagnostyce – stanowi ona załącznik do Prognozy. W toku opracowywania informacji o stanie istniejącym środowiska, w tym i wód, okazało się, że nie sposób na kilku stronach przedstawić wszystkich ważnych informacji. Zdecydowano więc, że znajdują się one w załączniku do Prognozy, a w samej prognozie umieszczona zostanie jedynie synteza zagadnień szerzej opisanych w Diagnostyce.
6 4	PKN ORLEN S.A.	Rozdział 6.2.1. Różnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych – Oś priorytetowa II: Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska – str. 173 -177	„Biorąc pod uwagę charakter projektów, jakie będą realizowane w ramach tej osi, można uznać, że mogą one cechować się negatywnym oddziaływaniem bezpośrednio na środowisko” – cyt. str. 173, „Wiele z nich (działań w zakresie wód – przyp. OU) może wykazywać znaczące negatywne oddziaływanie na ekosystemy wodne i zależne od wód (...)” – cyt. str. 177	Występuje sprzeczność pomiędzy nazwą osi i jej celem, a oddziaływaniem na środowisko.	Należy przeformułować tekst, aby doprowadzić do spójności zapisów.	Uwaga nieuwzględniona. Nazwa osi wynika z POLiŚ i nie możemy jej zmienić, możemy jedynie wskazać autorom POLiŚ żeby dokonali zmiany nazwy osi. Niektóre działania zawarte w tej osi będą miały negatywny wpływ, co Prognoza ma za zadanie przedstawić.
6 5	PKN ORLEN S.A.	Rozdział 6.2.2. Oddziaływanie na stan wód – oś priorytetowa III. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla	Brak opisu oddziaływania osi III na stan wód	Należy uzupełnić opis oddziaływania osi III na stan wód	Podobnie jak dla wszystkich pozostałych osi, również należy przedstawić oddziaływanie osi III na stan wód.	Uwaga uwzględniona. W związku z tym, że oddziaływanie na stan wód przedsięwzięć ujętych w osi III i IV jest zbliżone z uwagi na ich podobny charakter, zostały opisane łącznie. Uściślono zapis w Prognozie.

		środowiska i ważnej w skali europejskiej – str. 183				
6 6	PKN ORLEN S.A.	Rozdział 6.2.8 Zasoby naturalne (oddziaływanie POLiŚ) – str. 209	„Cześć działań będzie miała pozytywny wpływ na zasoby naturalne, gdyż spowodują zmniejszenie zużycia surowców nieodnawialnych (paliw kopalnych) stosowanych do produkcji energii elektrycznej”.	Należy uzupełnić o przewidywaną wielkość zasobów kopalnych, które nie zostaną zużyte.	Aby ocenić rzeczywisty wpływ POLiŚ na zasoby naturalne należy wskazać jaki % zasobów zostanie zaoszczędzony.	Uwaga nieuwzględniona ze względu na ogólny charakter POLiŚ i brak możliwości określenia konkretnych projektów.
6 7	PKN ORLEN S.A.	Uwaga ogólna do Prognozy	W Prognozie wskazuje się, że oddziaływanie planowanych inwestycji będzie miało negatywny lub też znacząco negatywny wpływ na środowisko	W opisach należy zmienić sposób podejścia do oddziaływań na środowisko, zróżnicować stopień oddziaływań, oraz zdefiniować co oznacza w Prognozie oddziaływania negatywne, i oddziaływania znacząco negatywne.	Po lekturze Prognozy można wynioskować, że realizacja większości inwestycji opisanych w POLiŚ wpływa negatywnie na środowisko, co może podważać zasadność realizacji POLiŚ w przedstawionym kształcie.	Uwaga częściowo uwzględniona. Wyraźnie zdefiniowano stopień możliwego oddziaływania i w analizach poszczególnych oddziaływań je określono. Natomiast nie można stwierdzić, że większość inwestycji wpływa negatywnie na środowisko. Taka ocena będzie wykonywana na etapie realizacji poszczególnych projektów. Natomiast analiza korzyści z realizacji POLiŚ oraz braku realizacji Programu, wyraźnie wskazuje na jego, ogólnie pozytywny wpływ na środowisko.

6 8	Polskie Górnictwo o Naftowe i Gazownictwo S.A.	Uwaga ogólna Uwagi dotyczą tylko dwóch projektów planowanych do realizacji przez PGNiG, tj. rozbudowy Podziemnych Magazynów Gazu PMG Wierzchowice KPMG Mogilno		Dosyć często w tekście mówi się o zagrożeniach dla środowiska, które może stwarzać budowa (K)PMG oraz ewentualne awarie. Wydaje się, że na tym etapie jest to przedwczesny osąd, który powinien być rozpatrzony w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a nie na etapie oceny strategicznej. Tym bardziej, że można wykorzystać informacje wynikające z dotychczasowych doświadczeń w zakresie realizacji ocena oddziaływania na środowisko projektów o takim charakterze. W Prognozie brakuje takich informacji. Brakuje również podkreślenia pozytywnego wpływu na środowisko tego typu inwestycji, co w ramach POIŚ 2007-13 było wykazywane.	Wydaje się, że lata eksploatacji dostarczyły dowodów na to, że (K)PMG są inwestycjami bezpiecznymi dla środowiska, nie uciążliwymi dla otoczenia (poza krótkim okresem robót wiertniczych i budowlano-montażowych) oraz właściwie bezawaryjnymi. Poniżej fragment dot. pozytywnego wpływu na środowisko z uzasadnienia wniosku o dofinansowanie w ramach POIŚ 2007-13: „Projekt przyczynia się do realizacji zasady zrównoważonego rozwoju (europejskiej polityki przeciwdziałania zmianom klimatycznym, ochronie bioróżnorodności itd.) w ten sposób, że realizuje wymagania Agendy 21 poprzez umożliwienie zwiększonego wykorzystania gazu ziemnego, który stanowi paliwo o śladowej ilości siarki i pyłów, co w rezultacie przekłada się na redukcję ilości i szkodliwości zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska naturalnego. Projekt przyczynia się do realizacji celów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.”	Uwaga nieuwzględniona. Zadaniem Prognozy jest zwrócenie uwagi na oddziaływanie, jakie mogłyby zaistnieć. Natomiast nie jest jej celem pełna analiza i ocena poszczególnych projektów, co będzie dokonywane na etapie przygotowania ich budowy.
6 9	Polskie Górnictwo o Naftowe i Gazownictwo S.A.	Str. 22	Z kolei zaplanowana realizacja rozbudowy podziemnych magazynów gazu (PMG) wymaga dużej staranności z uwagi na ingerencję w struktury geologiczne. Do zanieczyszczeń wód może dojść w wyniku sytuacji awaryjnych podczas budowy.	„Duża staranność” na ogół jest wymagana przy wszelkich prowadzonych pracach. Stwierdzenie użyte w treści dokumentu jest bardzo ogólne (o jakie wody chodzi?) i nic nie wnoszące oraz nie do końca prawdziwe.	Z uwagi na sposób prowadzenia prac wiertniczych prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wód podziemnych w trakcie prac wiertniczych jest znikome. Magazyny gazu zlokalizowane są znacznie głębiej niż występują użytkowe poziomy wodonośne, przez co nie ma możliwości oddziaływania na wody podziemne. Magazyny gazu w szcerpanych złożach nie powodują ingerencji w struktury geologiczne (wykorzystują dotychczas eksploatowane złoża).	Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano, że realizacja PMG będzie oddziaływała na wody podziemne i powierzchniowe.

70	Polskie Górnictwo i Naftowe i Gazownictwo S.A.	Str. 184	Z kolei zaplanowana realizacja rozbudowy podziemnych magazynów gazu (PMG) wymaga dużej staranności z uwagi na ingerencję w struktury geologiczne. Do zanieczyszczeń wód może dojść w wyniku sytuacji awaryjnych podczas budowy (szczególnie w toku ługowania kawern w przypadku magazynów lokalizowanych w kawernach solnych), ale i podczas eksploatacji, polegającej na zatłaczaniu i pobieraniu gazu z magazynu. Zagrożenia te powodują, że konieczne staje się korzystanie z systemów monitoringu m.in. wód podziemnych i powierzchniowych w sąsiedztwie PMG.	Uwaga analogiczna, jak w pkt. 2 (powyżej). Ponadto należy zwrócić uwagę, że PMG Wierzchowice i KPMG Mogilno już funkcjonują i mają nałożone obowiązki dot. monitoringu, więc wpisywanie zapisów o charakterze ogólnym jest bezcelowe. Używanie słowa „zagrożenie” wydaje się niewłaściwe. Potrzebne jest też rozróżnienie sytuacji awaryjnych (inne przepisy) od monitorowania wskazanych parametrów podczas normalnej pracy (K)PMG. Magazyny gazu podlegają przepisom PGG i POŚ. Poważne awarie przemysłowe i kwestie zabezpieczenia na wypadek zaistnienia sytuacji awaryjnych są analizowane, zabezpieczone i zminimalizowane. KPMG są monitorowane na osiadanie terenu oraz ewentualne migracje metanu, ale nie rozumiemy, na czym miałyby polegać monitoring wód podziemnych i powierzchniowych?	Wydaje się, że w tym dokumencie nie powinny się znaleźć obowiązki, które są lub będą nakładane w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (np. dla KPMG Mogilno jest już wydana decyzja).	Uwaga częściowo uwzględniona. Nadmieniamy jednak, iż w Prognozie nie określa się obowiązków, jakie zostaną nałożone na podmioty w wyniku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W Prognozie przewiduje się możliwy wpływ realizacji programu na środowisko i należy się odnieść zarówno do wpływów krótkotrwałych (np. wynikających z robót budowlanych), jak i długotrwałych (np. związanych z eksploatacją). Fakt, że dla przedsięwzięcia wydano decyzję środowiskową, a w zakładzie opracowano plany operacyjno-ratownicze, nie oznacza, że wpływ na poszczególne elementy środowiska i ryzyko wystąpienia poważnej awarii są pomijalne.

7 1	Polskie Górnictwo i Naftowe i Gazowni ctwo S.A.	Str. 190	Rozbudowa podziemnego magazynu gazu PMG Wierzchowice będzie powodowała pewne zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych. Na etapie eksploatacji odpowiedniego zagospodarowania będzie wymagała tzw. woda złożowa, wydobyta wraz z gazem ziemnym. Aby uniknąć zagrożeń związanych z niekontrolowanym uwolnieniem zanieczyszczeń, niezbędne będzie prowadzenie monitoringu wód podziemnych i powierzchniowych. Z uzyskanych w toku przygotowania Prognozy informacji wynika jednakże, że ujęta w Programie rozbudowa PMG Wierzchowice jest kolejnym etapem większego przedsięwzięcia. Poprzedzające zadanie polegające na zwiększeniu pojemności magazynowej PMG Wierzchowice z 575 mln m³ do 1200 mln m³ zostało pozytywnie zaopiniowane przez JASPERS oraz posiada decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. W	Uwaga analogiczna, jak w pkt. 2 i 3. Projekt dot. rozbudowy PMG Wierzchowice otrzymał dofinansowanie w ramach POIS 2007-13. Wydaje się, że jest to istotniejsza informacja od tej, że poprzednie przedsięwzięcie zostało pozytywnie zaopiniowane przez JASPERS. To, że na realizowane przedsięwzięcie z grupy I uzyskana została decyzja środowiskowa jest informacją oczywistą.	Uwaga uwzględniona.

			ramach POIiŚ 2014-2020 przewiduje się wsparcie dla dalszej rozbudowy PMG (zwiększenie pojemności magazynowej do ok. 2000 mln m³). Można sądzić, że doświadczenie, zyskane przez inwestora podczas wcześniejszych etapów zadania pozwoli na zapewnienie ochrony wód. Także i rozbudowa KPMG Mogilno będzie wymagała dużej staranności z uwagi na ingerencję w struktury geologiczne. Do zanieczyszczeń wód może dojść w wyniku sytuacji awaryjnych podczas budowy, szczególnie w toku ługowania kawern solnych. Proces ługowania kawern może potrwać do kilku lat. Z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydanych przez Burmistrza Mogilna w dniu 2 stycznia 2013 r. (decyzja o znaku WDS.600.81.4.2011.20.12.2013) wynika, że przewidziano zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych przez wycieki płuczki wiertniczej, solanki i innych płynów. Niemniej, z uwagi na			

			zakres czasowy przedsięwzięcia, istnieje ryzyko awarii i związanych z tym negatywnych oddziaływań na wody. Zagrożenie wód może też być związane z eksploatacją KPMG, polegającej na zatłaczaniu i pobieraniu gazu z magazynu. Konieczne staje się więc korzystanie z systemów monitoringu m.in. wód podziemnych i powierzchniowych w sąsiedztwie PMG.			
7 2	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.	11. Propozycja kryteriów środowiskowych do oceny Proponowanych projektów 11.2 Kryteria szczegółowe Str. 265 Kryteria dla obszaru osi V Bezpieczeństwo energetyczne	„w sieciach typu smart (np. wydzielonych) stosunek wielkości produkcji do zużycia energii”	Proponujemy wykreślić kryterium lub doprecyzować, jakiego medium dotyczą.	Parametry planowane do mierzenia: wielkość produkcji i zużycie energii nie charakteryzują sieci dystrybucyjnych. Są to parametry właściwe dla wytwórców, źródeł energii oraz odbiorców mediów.	Uwaga nieuwzględniona. Stosunek wielkości produkcji energii elektrycznej do zużycia energii wyraża sprawność sieci.

7 3	Polskie Górnictwo o Naftowe i Gazownictwo S.A.	Str. 20 Str. 181	„Projekt POLiŚ przewiduje jednak szereg działań i konkretnych projektów, które mogą negatywnie oddziaływać na bioróżnorodność oraz spójność obszarów chronionych i korytarze ekologiczne. Odnosi się to przede wszystkim do projektów inwestycji liniowych oraz dużych inwestycji obszarowych, np. budowa dróg krajowych, budowa gazociągów, modernizacja dróg wodnych, rozbudowa terminalu LNG oraz budowy portów morskich.”	W odniesieniu do inwestycji liniowych polegających na budowie gazociągów proponujemy opierać się na wnioskach płynących z dokumentacji dotyczącej ocen oddziaływania na środowisko projektów o takim charakterze realizowanych w perspektywie 2014-2020. Wskazują ona na fakt, że projekty takie mogą negatywnie oddziaływać na środowisko jedynie w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Negatywne oddziaływania nie mają natomiast miejsca na etapie eksploatacji (w szczególności w analizowanym przypadku nie ma miejsca ryzyko naruszenia spójności obszarów chronionych.	Zasadnym wydaje się weryfikacja wniosków poprzez uwzględnienie w analizie różnego charakteru inwestycji o charakterze liniowym (np. drogowych i gazowniczych).	Uwaga uwzględniona.
7 4	Polskie Górnictwo o Naftowe i Gazownictwo S.A.	Str. 32Str. 218	„Wartość nieruchomości maleje również w przypadku obecności na danej działce elementów infrastruktury technicznej, takich jak transformatory czy sieci niskiego i średniego napięcia, gazociągi dla których obowiązują strefy techniczne z zakazem zabudowy.”	Uwaga nieprecyzyjna. W analizie nie uwzględniono sytuacji dotyczących wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej uzbrojenia, tj. doprowadzenia mediów. Sytuacja taka może skutkować wzrostem wartości nieruchomości, w związku z czym powinna być zaliczona do oddziaływań o charakterze pozytywnym.	Zasadnym wydaje się weryfikacja wniosków zawartych w analizie.	Uwaga częściowo uwzględniona. W prognozie był zapis odnoszący się do tej kwestii. Wprowadzono zapisy uzupełniające.

7 5	Polskie Górnictwo i Naftowe i Gazownictwo S.A.	Str. 189	Lokalizacje niektórych z proponowanych projektów wymagają uwagi ze względu na zwiększone ryzyka negatywnych oddziaływań. Przykładowo, gazociąg relacji Kosakowo-Bydgoszcz ma przebiegać w sąsiedztwie ujęcia wody dla Bydgoszczy poprzez strefę zasilania wrażliwego na zanieczyszczenie GZWP 213, ponadto na terenie powiatu kartuskiego i miasta Gdyni należy się liczyć z ryzykiem wystąpienia osuwisk. (...) Przygotowanie do realizacji i samo wykonanie gazociągu podmorskiego relacji Kosakowo-Gdańsk z pewnością będzie wymagało uważnych analiz z uwagi na przebieg pod dnem Zatoki Gdańskiej i Zatoki Puckiej. O ile eksploatacja tego gazociągu w warunkach normalnych nie powinna powodować zagrożeń, o tyle roboty budowlane mogą przyczynić się do pogorszenia stanu wód morskich.	Uwaga nieprecyzyjna – w analizach należy oprzeć się na analogicznych przypadkach budowy gazociągów przesyłowych i dystrybucyjnych, np. w oparciu o doświadczenia w przeprowadzaniu ocen oddziaływania na środowisko dla projektów PO IiŚ 2007-13. Przeprowadzone OOŚ potwierdzają, że projekty takie mogą negatywnie oddziaływać na środowisko jedynie w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Negatywne oddziaływania, ze względu na charakter inwestycji oraz używane materiały, nie mają natomiast miejsca na etapie eksploatacji.	Zasadnym wydaje się weryfikacja wniosków zawartych w analizie.	Uwaga uwzględniona. Doprecyzowano, że chodzi o oddziaływania na etapie robót budowlanych.

7 6	TAURON Polska Energia S.A.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym Str 40	Jakkolwiek wiele obszarów wsparcia objętych Programem obejmuje wpływ na poprawę jakości powietrza, to odczuwa się brak kompleksowego potraktowania tego problemu i satysfakcjonującego wsparcia.	Z kompleksowym potraktowaniem problemu jakości powietrza mamy do czynienia w projekcie znajdującym się na liście dużych projektów.	Projekt Program kompleksowej likwidacji niskiej emisji na terenie konurbacji śląsko- dąbrowskiej	Uwaga nieuwzględniona, bo w POLiŚ znajduje się tylko jeden tego typu program.
7 7	TAURON Polska Energia S.A.	Analiza POIiŚ/ Wizja, cele i działania proponowane w POLiŚ.Str 58	Opis kolorów zastosowanych w poniższej tabeli: • kolorem zielonym zaznaczono obszary wsparcia, które pozytywnie oddziałują na środowisko i które w dalszych analizach oddziaływania będą rozpatrywane mniejszczegółowo.	Na jakiej podstawie autorzy dokumentu posługują się kategorią: „obszarów wsparcia pozytywnie oddziałujących na środowisko”?Niejasne jest jasne, dlaczego pozycja 6. tabeli uwzględniająca m.in. „przebudowę systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji„ przypisana została właśnie do tej kategorii.	Brak jest definicji tak opisanej kategorii obszarów w dokumencie OOŚ. Jak również Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nie wprowadza takiej kategorii.	Uwaga nieuwzględniona. Kwalifikacja polegała na ocenie ekspertskiej. Ponadto przedsięwzięcia te nie są zaliczane do żadnej z grup określonych przez rozporządzenie RM.

7 8	TAURON Polska Energia S.A.	Analiza POIIS/ Wizja, cele i działania proponowane w POIIS. Str 61 - 73	Tabela 4	Inwestycje zostały podzielone zgodnie z kategoriami wprowadzonymi przez Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Jednakże ww. Rozporządzenie wprowadza progi, zgodnie z którymi konkretną inwestycję można przypisać do właściwej kategorii np. „elektrownie konwencjonalne, elektrociepłownie lub inne instalacje do spalania paliw w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej, o mocy cieplnej nie mniejszej niż 300 MW rozumianej jako ilość energii wprowadzonej w paliwie do instalacji w jednostce czasu przy ich nominalnym obciążeniu.” czy też „instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru o łącznej mocy nominalnej elektrowni nie mniejszej niż 100 MW oraz lokalizowane na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;”	Sugeruje się żeby Tabela nr 4 została doprecyzowana poprzez wprowadzenie progów takich jak w Rozporządzeniu skoro dokument przywołuje ten akt prawny, jako podstawę wprowadzonego podziału. W obecnym kształcie przyporządkowane poszczególnych zadań do kategorii wprowadzonych przez Rozporządzenie jest nieczytelne i niejasne.	Uwaga uwzględniona

7 9	TAURON Polska Energia S.A.	5. Analiza stanu bieżącego środowiska 5.2 Zmiany klimatu Str 127	• wspieranie rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii tak, aby nie tylko wypełnić zobowiązania państwa w stosunku do dyrektywy 2009/28/WE w sprawie promocji stosowania energii ze źródeł odnawialnych, ale i określone udziały w produkcji przekroczyć, bo jest to korzystne z wielu powodów (jak np. pozytywnego wpływu na zdrowie społeczeństwa poprzez eliminację wysokoemisyjnego spalania węgla oraz innych);	Proponuje się usunięcie wyłuszczonego fragmentu tekstu. [przypis red.: czyli "(jak np. pozytywnego wpływu na zdrowie społeczeństwa poprzez eliminację wysokoemisyjnego spalania węgla oraz innych)"]	W oryginalnym brzmieniu zapis jest mało precyzyjny. Przytoczona argumentacja wydaje się być nieuzasadniona z uwagi na fakt, iż odnawialne źródła wytwórcze z racji swej natury (nieciągłość pracy) wymagają zapewnienia gorącej rezerwy w postaci konwencjonalnych źródeł energii. W warunkach krajowych w sytuacji, gdy technologią dominującą jest technologia węglowa naturalnym źródłem rezerwy dla źródeł OZE będą bloki węglowe stąd trudno mówić o eliminacji węgla, gdy bierze się pod uwagę kwestię bezpieczeństwa energetycznego.	Uwaga nieuwzględniona. Z punktu widzenia ochrony środowiska wskazane jest maksymalne zwiększenie udziału produkcji energii ze źródeł odnawialnych.
8 0	Narodow y Fundusz Ochrony Środowis ka i Gospoda rki Wodnej	Str. 61 , Tabela 4. Ogólna charakterystyk a PO liŚ. Poz. 5	Zakwalifikowanie do działań mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wszystkich rodzajów przedsięwzięć wymienionych w poz. 5	Tabela wymaga doszczegółowienia lub zmiany.	Niezrozumiałe jest objęcie kategorią działań mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, np. termomodernizacji budynków czy budowa przyłączy do sieci ciepłowniczych.	Uwaga uwzględniona. Tabela została przeredagowana.
8 1	Polskie Sieci Elektroen ergetyczn e S.A. (PSE S.A.)	Tabela 15	5.7.5.2 budowa sieci elektroenergetycznych DUŻE PROJEKTY 2 do 6	1. Nie jest jasne skąd wynikają różnice i czy ocena dokonana w pkt. 5.7.5.2 zawiera w sobie dystrybucję i przesył w przeciwieństwie do wskazanych projektów dużych dotyczących przesyłu. 2. DUŻE PROJEKTY 2 do 6 nr powinna zostać zweryfikowana z listą zawartą w Programie.	1. W tabeli dwukrotnie oceniono inwestycje z zakresu budowy sieci elektroenergetycznych osi priorytetowej V, w ramach, której wybór projektów do dofinansowania będzie odbywał się w trybie postępowania pozakonkursowego zgodnie z wykazem dużych projektów. W treści osi priorytetowej na str. 128 wskazano zarówno sieci przesyłowe jak i dystrybucyjne. Natomiast na liście projektów dużych w tym zakresie nie znajdują się projekty dotyczące dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych.	Uwaga nieuwzględniona, ponieważ w POLiŚ mogą być realizowane też inne sieci, niż te wymienione na liście dużych projektów.

8 2	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.)	Tabela 15 podlegające ocenie: 5.7.5.2 budowa sieci elektroenergetycznych DUŻE PROJEKTY 2 do 6	Wskazane elementy środowiska	1. W Tabeli 5 (str. 82) – wśród głównych elementów środowiska, na które oddziałują projekty, w przypadku projektów przesyłowych sieci elektroenergetycznych wskazano, zwierzęta i ptaki. Nie koresponduje to z elementami środowiska na które wystąpią oddziaływania wskazane w Tabeli 15. Nie ma też połączenia z rozdziałem 6.2, gdzie zidentyfikowano główne zagrożenia z oddziaływaniem na krajobraz. 2. Nie znaleziono uzasadnienia dla nadania poszczególnych charakterystyk, brak również ich definicji. W związku z powyższym nie jest możliwe odniesienie się do prawidłowości oceny dokonanej przez autorów prognozy. 3. Nie znaleziono uzasadnienia dla różnic między dużymi projektami a całą osia w przypadku zidentyfikowanych oddziaływań.	1. W przypadku przesyłowych linii elektroenergetycznych elementami środowiska podlegającymi przede wszystkim ocenie są ptaki i nietoperze oraz krajobraz. Oddziaływania na inne elementy środowiska są krótkotrwałe lub ich nie ma w zależności od otoczenia, w którym będzie realizowana inwestycja. Wynika to ze specyfiki tych inwestycji, których liniowy charakter odnosi się do przewodów zamieszczonych nad gruntem, na wysokości umożliwiającej swobodne oraz bezpieczne przemieszczanie, a punktowe oddziaływania dotyczą słupów, których konstrukcje nie wpływają na życie zwierząt na ziemi. Proponuje się dopracowanie, szczególnie zapisów w rozdziale 6.2, w którym dokonano charakterystyki poszczególnych oddziaływań oraz weryfikacji danych w Tabeli 15.	Ad. 1. Uwaga nieuwzględniona. W rozdziale 6.2. zidentyfikowane są zagrożenia związane z różnorodnością biologiczną, zwierzętami, roślinami i wpływem na integralność obszarów chronionych. Ad. 2. POLiŚ nie definiuje poszczególnych projektów poza listą dużych projektów. Dlatego szczegółowo można się odnieść do dużych projektów, natomiast charakter innych projektów przyjmowany jest hipotetycznie. Ad. 3. Dlatego szczegółowa analiza dotyczy tylko dużych projektów, a inne projekty realizowane w ramach POLiŚ są oceniane w sposób bardziej ogólny.

8 3	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.)	Załącznik 8 „Analiza pogłębiona” dla osi priorytetowej V	1. Wskazano oddziaływanie negatywne poprzez spadek wartości nieruchomości przez które przebiegać będą sieci elektroenergetyczne wraz ze strefami technicznymi. 2. Faza eksploatacji – wskazano: „emisja hałasu w wyniku ulotu i wyładowań powierzchniowych na elementach układu elektroizolacyjnego; spadek wartości gruntów w pobliżu linii; zakłócenia radioelektryczne. Jednak współczesna nauka nie potrafi jednoznacznie określić, jakie natężenie pola elektromagnetycznego jest dla człowieka całkowicie bezpieczne, gdyż skutki mogą się sumować i ujawnić dopiero w następnych pokoleniach”. 3. Budowa sieci elektroenergetycznych przyczynia się do trwałego przekształcenia krajobrazu np. poprzez zmianę form ukształtowania terenu.	1. Należy usunąć ze względu na brak przedmiotowości zagadnienia w związku z dokonywaną oceną. 2. Proponuje się usunąć, poszczególne elementy, (spadek wartości gruntów patrz pkt. 1 uwagi) podlegają bezpośrednio ocenie oddziaływania na środowisko konkretnych inwestycji. W tym przypadku zapisy nie mają uzasadnienia. 3. Proponuje się usunąć.	1. Konsultowany dokument jest prognozą oddziaływania programu na środowisko. Zagadnienie spadku wartości nieruchomości jest regulowane odrębnymi przepisami i nie podlega ocenie oddziaływania na środowisko. 2. Wszelkie stwierdzenia tego typu wymagają uzasadnienia. Nie jest jasne, na jakiej podstawie zidentyfikowano problem z zakłóceniami radioelektrycznymi i czy występują one np. poza pasem technologicznym, a więc stanowią jakiegokolwiek zagrożenia dla elementów środowiska. W przypadku ulotu jest to zależne od warunków klimatycznych, przede wszystkim od uwilgotnienia powietrza i jest oddziaływaniem krótkotrwałym w czasie i nielimitującym możliwości realizacji inwestycji. 3. Sformułowanie niejasne – posadowienie słupów nie zmienia ukształtowania terenu. W ramach ochrony krajobrazu i w zależności od krajobrazu w otoczeniu linii przesyłowych stosowane są różne rozwiązania jak malowanie słupów na kolor wtapiający je w krajobraz, budowa słupów kratowych – prześwity itp. Możliwość zastosowania takich rozwiązań uzależniona jest od także od bliskości z korytarzami lotniczymi – wówczas stosowane są oznaczenia słupów zgodnie z wymaganiami bezpieczeństwa lotniczego.	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z ustawą o oś, elementy te muszą być oceniane.

8 4	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.)	Tabela nr 5 (str. 74)	Nie odniesiono się do oddziaływania na zasoby naturalne - w rozdziale 6.2 opisującym ten element wskazano jednak, że poszczególne projekty linii elektroenergetycznych przecinają złoża surowców.	Nie jest jasne czy zidentyfikowano jakieś oddziaływania w tym zakresie.	Budowa przesyłowych linii elektroenergetycznych nie oddziałuje na złoża surowców. Zapis w rozdziale 6.2 nie ma potwierdzenia.	Uwaga częściowo uwzględniona. W tabeli nr 5 przedstawiono "główne" oddziaływania. W rozdziale 6 doprecyzowano zapisy.
8 5	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.)	Tabela 16 Działania minimalizujące str. 168	W tabeli wskazano, jako jeden ze środków minimalizujących prowadzenie wycinki poza sezonem lęgowym (str. 169).	Bezwzględnie należy uzupełnić o możliwość prowadzenia prac ewentualnie pod nadzorem przyrodniczym lub usunąć pozostawiając to do dokonania bezpośredniej oceny na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.	Taki zapis blokuje realizację inwestycji liniowej – budowa linii o długości np. 100 km jest wykonywana etapami, w podziale na odcinki, a wyłączenie prac w okresie lęgowym i możliwość ich prowadzenia pod nadzorem przyrodniczym jest rozpatrywana indywidualnie dla każdej inwestycji. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko i ze względu na długość linii w poszczególnych inwestycjach, np. 100 km możliwe jest wykonywanie prac w sezonach lęgowych pod nadzorem przyrodniczym – takie rozwiązanie jest stosowane również dla innych gatunków np. płazów i akceptowane przez organy.	Uwaga uwzględniona.
8 6	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.)	Rozdział 6.2	Rozwój sieci gazowej i energetycznej w Polsce może wiązać się z negatywnym oddziaływaniem na zachowanie integralności obszarów przyrodniczych, ze względu na instalowanie obiektów utrudniających niektórym gatunkom zwierząt przemieszczanie się, a przez to wymianę pomiędzy populacjami. Istotnymi czynnikami, które będą wpływać na skutki realizacji tego typu projektów, są jednak lokalizacja oraz	Akapit wymaga przeformułowania odrębnie dla przesyłowych linii elektroenergetycznych, których oddziaływania są inne niż sieci gazowych, ze względu na specyfikę obu typów inwestycji.	Sieć przesyłowa nie generuje utrudnień dla migracji zwierząt, żeby wpływać na wymianę pomiędzy populacjami. Nie planuje się realizacji przedsięwzięć w technologii kablowej, co zasugerowano w tym akapicie. Wskazany zapis nie jest adekwatny do linii przesyłowych m. in. ze względu na brak możliwości wykorzystania gruntów - konieczność zabezpieczenia ciągłego dostępu do traktu kablowego w celu likwidacji awarii lub konserwacji infrastruktury towarzyszącej. W przypadku linii napowietrznych możliwość dostępu do terenu jest prawie nieograniczona. Teren pod linią napowietrzną może być zagospodarowany i najczęściej pozostaje w użytkowaniu rolniczym. Pod napowietrzną linią elektroenergetyczną można uprawiać ziemię czy sadzić niewysokie krzewy. W przypadku linii kablowych, z uwagi na wymaganą wolną	Uwaga uwzględniona.

			sposób i termin poprowadzenia instalacji. W przypadku linii poprowadzonych pod powierzchnią ziemi, negatywne oddziaływania zarówno na zwierzęta, jak i na rośliny (oraz na integralność obszarów) będą raczej krótkotrwałe i nie powinny być znaczące.		przestrzeń niezbędną do przeprowadzenia napraw i zabiegów konserwacyjnych, w pasie terenu, pod którym przebiegają kable, nie można wykonywać żadnych prac budowlanych. Nie można też sadzić drzew ani krzewów o długich korzeniach przez cały okres eksploatacji linii kablowej. W praktyce oznacza to prawie całkowite wyłączenie z zagospodarowania pasa terenu o szerokości do kilkunastu metrów. Chociaż przepisy niektórych krajów dopuszczają sadzenie pewnych gatunków roślin w pasie nad linią kablową, to specjaliści zwracają uwagę na możliwość znacznego wysuszenia gleby na skutek jej nagrzewania a tunele kablowe ingerują w rozływ wód gruntowych. Podkreślenia wymaga, iż w 2012 r. GDOŚ, w jednej z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, po analizie materiału w zakresie budowy przesyłowych linii elektroenergetycznych w technologii kablowej dla danego przedsięwzięcia zwrócił uwagę: „Nie można również uznać argumentacji skarżących, iż linie elektroenergetyczne powinny być zakopywane w ziemi, gdyż wówczas są mniej awaryjne, niepodatne na kradzieże i uszkodzenia. Takie umiejscowienie linii powodowałoby konieczność usunięcia i zniszczenia roślinności oraz siedlisk zwierząt, wskutek wykonania wykopu pod kable. Mogłoby wówczas zostać naruszone stosunki wodne, co należy uznać za bardzo niebezpieczne ze względu na fakt przechodzenia niniejszego przedsięwzięcia przez dolinę rzeki”.	

8 7	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (PSE S.A.)	Propozycja ogólna			Kwestie dotyczące najbardziej zagrożonych elementów środowiska w przypadku realizacji projektów elektroenergetycznych proponuje się wyjaśnić i konsekwentnie traktować w całym dokumencie. Obecnie z każdej tabeli wynikają inne zagrożenia - np. Tabela 5, 15, 16 i rozdział 6.2. Niespójność w analizie oddziaływań dla przesyłowych inwestycji elektroenergetycznych nie oddaje faktycznej specyfiki tych inwestycji i ich związku z otoczeniem.	Uwaga uwzględniona. Wprowadzono zmiany w Prognozie.
8 8	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 27	Zadania objęte wsparciem w ramach osi priorytetowej VI nie powodują oddziaływania na krajobraz. Jedynie w przypadku modernizacji, rozbudowy i rewitalizacji obiektów zabytkowych obserwowane powinny być pozytywne oddziaływania na krajobraz spowodowane głównie poprawą estetyki przestrzeni antropogenicznie zmienionej. Szczególnie widoczne będzie pozytywne oddziaływanie na krajobraz miejski, gdy prowadzone będą prace związane z wykorzystaniem obiektów przemysłowych poprzez ich renowację i nadanie nowych funkcji, w tym kulturalnej.	Zapisy w całym dokumencie należy dostosować do zakresu jaki jest przewidziany w projekcie Programu. Tym samym, analiza wpływu na środowisko powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji. Obszary ujęte w projekcie Programu (str. 131, wersja z 16 października br.), zgodnie z którym wsparcie dotyczyć będzie: 1. ochrony dziedzictwa kulturowego – w ramach którego wspierane będą projekty z zakresu ochrony, zachowania i udostępnienia, w tym turystycznego, zabytkowych obiektów o znaczeniu ponadregionalnym, dotyczące renowacji zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem, konserwacji zabytków ruchomych i ich digitalizacji (w przypadkach kiedy została ujęta jako element projektu). 2. rozwoju zasobów kultury – w ramach którego realizowane będą działania dotyczące zwiększenia dostępu do zasobów kultury, poprawy jakości funkcjonowania instytucji kultury, w tym poprzez podnoszenie standardów infrastruktury oraz zakup trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej. W ramach VI osi priorytetowej wsparcie dotyczyć będzie nie tylko	Konieczne jest właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.)	Uwaga częściowo uwzględniona. przyjęto sformułowanie: "Zadania objęte wsparciem w ramach osi priorytetowej VI nie powodują oddziaływania na krajobraz. Jedynie w niektórych przypadkach, obserwowane powinny być pozytywne oddziaływania na krajobraz spowodowane głównie poprawą estetyki przestrzeni antropogenicznie zmienionej". Ze względu na swój charakter Prognoza musi być syntetyczna, a nie kopiować zakres Programu.

				renowacji zabytków ale także rozwoju zasobów kultury (w tym obiektów instytucji kultury i szkół i uczelni artystycznych) poprzez m.in. podniesienie standardów infrastruktury, co przyczyni się do kształtowania krajobrazu miejskiego i budowania funkcji, w tym metropolitarnych miast. Obecność placówek kultury wyższej podnosi rangę ośrodków i tworzy przestrzeń o nowych funkcjach. Wpływa także na kształtowanie przestrzeni wokół obiektów. Ponadto, przewidywane wsparcie zakłada jako jedno z możliwych działań adaptację obiektów na cele kulturalne, w tym jako element programów rewitalizacyjnych. Kompleksowe działania rewitalizacyjne będą prowadzone na poziomie regionalnym.		
8 9	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 30	Pozostałe zadania przewidziane w ramach osi VI związane z przygotowaniem oferty kulturalnej, działaniami na rzecz integracji społecznej i poprawą estetyki.	Zapisy należy usunąć gdyż taki zakres nie jest przewidziany w ramach VI osi priorytetowej.	Zapisy należy dostosować do rzeczywistego zakresu ujętego w projekcie Programu.	Uwaga uwzględniona.

90	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 31	W POLiŚ 2014–2020 poświęcono całą oś priorytetową VI Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego zagadnieniom związanym z zabytkami. Zaplanowano działania z zakresu modernizacji, rozbudowy, rewitalizacji zabytków (w tym przemysłowych), a także ofertę kulturalną, integrację społeczną, działania poprawiające estetykę przestrzeni publicznej. Wskazane działania przyczynią się do zwiększenia zainteresowania turystów obiektami zabytkowymi pod wpływem wysokiej jakości oferty kulturalnej.	Zapisy należy dostosować do zakresu jaki jest przewidziany w projekcie Programu.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POLiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.)	Uwaga uwzględniona.

9 1	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 71	Tabela z wyszczególnionymi obszarami wsparcia, wskazująca: 1.tworzenia wysokiej jakości oferty kulturalnej; 2.ożywienia przestrzeni miejskiej, w tym m.in. przez renowację obiektów zabytkowych uwzględniając infrastrukturę kultury i szkolnictwa artystycznego (inwestycje obszarowe); 3.budowanie potencjału społecznego i integracji społecznej poprzez zwiększenie dostępu do kultury 4.podniesienia jakości oraz estetyki miejskich przestrzeni publicznych.	Zapisy należy dostosować do zakresu jaki jest przewidziany w projekcie Programu. Wskazane obszary (działania miękkie) nie są przewidziane w ramach VI osi priorytetowej. Ponadto, przewidywane wsparcie zakłada jako jedno z możliwych działań adaptację obiektów na cele kulturalne, w tym jako element programów rewitalizacyjnych. Kompleksowe działania rewitalizacyjne będą prowadzone na poziomie regionalnym.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.)	Uwaga częściowo uwzględniona poprzez przeredagowanie
9 2	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 145, 170-171	Wsparcie wskazane w tabeli w ramach VI osi: -oferta kulturalna -modernizacja, rozbudowa, rewitalizacja obiektów, w tym zabytkowych (w tym przemysłowych) -integracja społeczna poprzez zwiększenie dostępu do kultury estetyka przestrzeni publicznej	Zapisy należy dostosować do zakresu jaki jest przewidziany w projekcie Programu. Wskazane obszary (działania miękkie) nie są przewidziane w ramach VI osi priorytetowej. Tym samym, analiza wpływu na środowisko powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji. Przewidziane wsparcie dotyczyć będzie m.in. obiektów poprzemysłowych, którym nadane zostaną nowe funkcje kulturalne.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.)	Uwaga częściowo uwzględniona poprzez przeredagowanie

9 3	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 180	Jedyne możliwe negatywne oddziaływania wiązać się mogą z pracami budowlanymi związanymi z remontem i rewitalizacją obiektów zabytkowych, zwłaszcza znajdujących się na terenach wiejskich. Będą to jednak oddziaływania krótkoterminowe i przemijające.	Inwestycje wspierane w ramach VI osi realizowane będą głównie na terenach miejskich. Działania dotyczące obszarów wiejskich ujęte zostały w PROW. Ponadto, należy podkreślić iż w ramach VI osi zakresem wsparcia objęte zostaną nie tylko obiekty zabytkowe ale także inne obiekty, które będą przedmiotem projektu (w tym m.in. budowa, rozbudowa czy też modernizacja).	Konieczność dostosowania zapisów do założeń, jakie zostały przyjęte dla VI osi priorytetowej i m.in. wykreślenie „obiektów zabytkowych, zwłaszcza znajdujących się na terenach wiejskich”.	Uwaga częściowo uwzględniona. Wykreślono proponowane zdanie

9 4	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 184	Oś priorytetowa VI. Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego Przedsięwzięcia objęte wsparciem w ramach osi VI w większości przypadków nie będą wykazywać negatywnych oddziaływań na stan wód. Możliwe będą ewentualnie bezpośrednie, chwilowe oddziaływania związane z robotami budowlanymi realizowanymi w ramach modernizacji, rozbudowy czy rewitalizacji obiektów zabytkowych (w tym przemysłowych). Pomijając te krótkoterminowe wpływy, oddziaływanie realizacji przedsięwzięć w ramach osi VI na stan zasobów wodnych może być długotrwale pozytywne — co wynika z edukacyjnych walorów dziedzictwa kulturowego, kształtowania świadomości społecznej oraz, pośrednio, świadomości ekologicznej społeczeństwa.	Analiza wpływu na środowisko powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji. Ponadto, należy podkreślić iż rewitalizacja nie jest wprost obszarem wsparcia. W ramach VI osi priorytetowej przewidywane wsparcie zakłada jako jedno z możliwych działań adaptację obiektów na cele kulturalne, w tym jako elementu programów rewitalizacyjnych. Kompleksowe działania rewitalizacyjne będą prowadzone na poziomie regionalnym. Ponadto, inwestycje w ramach VI osi dotyczyć będą nie tylko obiektów zabytkowych ale także innych obiektów (w tym m.in. budowa, rozbudowa czy też modernizacja). Postulujemy aby używać sformułowania „obiekty będące przedmiotem projektu”.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.).	Uwaga częściowo uwzględniona.

9 5	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 194	Zaplanowane w ramach osi VI zadania nie powinny powodować istotnych negatywnych oddziaływań na środowisko. Jedynie na etapie realizacji prac budowlanych mogą się pojawić chwilowe oddziaływania negatywne na powietrze (np. pylenie). Poprzez wzrost poziomu kulturalnego uzyska się także wzrost świadomości społecznej, co wpływać może pozytywnie na działania społeczne na rzecz ochrony powietrza. Poprzez wzrost poziomu kulturalnego uzyska się także wzrost świadomości społecznej, co wpływać może pozytywnie na działania społeczne na rzecz ochrony powietrza.	Analiza wpływu powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.).	Uwaga częściowo uwzględniona, Zgodnie ze sformułowaniami POIŚ str. 134, mogą być wykonywane prace budowlane w ramach "renowacji".
9 6	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 200	(...) Jak we wszystkich omówionych wyżej osiach krótkoterminowe negatywne oddziaływanie wystąpić może w fazie realizacji inwestycji w wyniku prowadzenia robót budowlanych. Dotyczy do zadań związanych z modernizacją, rozbudową i rewitalizacją obiektów zabytkowych.	Analiza wpływu powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów. Wsparcie dotyczyć będzie także innych obiektów, nie tylko zabytkowych.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.).	Uwaga częściowo uwzględniona.

9 7	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 203-204	Zadania objęte wsparciem w ramach osi priorytetowej VI nie powodują oddziaływania na krajobraz. Jedynie w przypadku modernizacji, rozbudowy i rewitalizacji obiektów zabytkowych obserwowane powinny być pozytywne oddziaływania na krajobraz spowodowane głównie poprawą estetyki przestrzeni antropogenicznie zmienionej. Szczególnie widoczne będzie pozytywne oddziaływanie na krajobraz miejski, gdy prowadzone będą prace związane z wykorzystaniem obiektów przemysłowych poprzez ich renowację i nadanie nowych funkcji, w tym kulturalnej.	Analiza wpływu powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów. Tak jak zostało wskazane powyżej rewitalizacja nie jest wprost obszarem wsparcia. W ramach VI osi priorytetowej przewidywane wsparcie zakłada jako jedno z możliwych działań adaptację obiektów na cele kulturalne, w tym jako elementu programów rewitalizacyjnych. Słowo „rewitalizacja” należy zastąpić innym dostosowując do wsparcia przewidzianego w projekcie Programu (np. „renowacji obiektów zabytkowych”).	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.).	Uwaga została częściowo uwzględniona

9 8	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 207	Działania zaplanowane w ramach osi VI będą tylko częściowo oddziaływać na powierzchnię ziemi. W trakcie modernizacji, rozbudowy, rewitalizacji obiektów zabytkowych (w tym przemysłowych) mogą być prowadzone prace wpływające na zmianę ukształtowania terenu na etapie realizacji inwestycji. Będą to negatywne oddziaływania bezpośrednie, krótkotrwałe, chwilowe. Pozostałe zadania przewidziane w ramach osi VI związane z przygotowaniem oferty kulturalnej, działaniami na rzecz integracji społecznej i poprawą estetyki przestrzeni publicznej nie będą powodować istotnych oddziaływań na powierzchnię ziemi.	Analiza wpływu powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów. Rewitalizacja nie jest wprost obszarem wsparcia. W ramach VI osi priorytetowej przewidywane wsparcie zakłada jako jedno z możliwych działań adaptację obiektów na cele kulturalne, w tym jako elementu programów rewitalizacyjnych. Słowo „rewitalizacja” należy zastąpić innym dostosowując do wsparcia przewidzianego w projekcie Programu (np. „renowacji obiektów zabytkowych”). Przewidziane wsparcie dotyczyć będzie m.in. obiektów poprzemysłowych, którym nadane zostaną nowe funkcje kulturalne.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.).	Uwaga uwzględniona.
9 9	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 215	W POIiŚ 2014–2020 poświęcono całą oś priorytetową VI Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego zagadnieniom związanym z zabytkami. Zaplanowano działania z zakresu modernizacji, rozbudowy, rewitalizacji zabytków (w tym przemysłowych), a także ofertę kulturalną, integrację społeczną,	Analiza wpływu powinna zostać przeprowadzona w oparciu o rzeczywisty zakres planowanych inwestycji, w tym m.in. budowę rozbudowę i modernizację obiektów będących przedmiotem projektów.	Konieczne właściwe wskazanie obszarów wsparcia ujętych w projekcie Programu. Str. 131 POIiŚ 2014-2020 (wersja z 16 października br.).	Uwaga uwzględniona

			działania poprawiające estetykę przestrzeni publicznej. Wskazane działania przyczynią się do zwiększenia zainteresowania turystów obiektami zabytkowymi pod wpływem wysokiej jakości oferty kulturalnej. Nastąpi poprawa stanu technicznego i estetycznego obiektów zabytkowych, nadanie im nowych funkcji, poprawa dostępności obiektów zabytkowych dla turystów (także niepełnosprawnych). Różnego rodzaju spotkania integracyjne spowodują „ożywienie” zabytków poprzez większą dostępność obiektów zabytkowych dla społeczeństwa. Nastąpi oprawa ekspozycji obiektów zabytkowych w przestrzeni z zachowaniem zasad estetyki.			
100	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Str. 245	Oś VI w całości nakierowana jest na działania z zakresu ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego. Szczegółowe wnioski zawarte są w rozdziałach 4.2, 6 i 7.	Oś VI dotyczy w całości nakierowana jest na działania z zakresu ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego oraz rozwoju zasobów kultury.	Zapis należy dostosować do zakresu ujętego w projekcie Programu.	Uwaga uwzględniona, dodano zapis: "oraz rozwoju zasobów kultury".

1 0 1	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego		W ramach I osi priorytetowej Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej POIiŚ, w ramach Priorytetu inwestycyjnego 4.3 Wspieranie efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym MKiDN planuje realizować projekt duży (grant blokowy) polegający na kompleksowej termomodernizacji budynków szkół artystycznych I i II stopnia. Projekt obejmował będzie najprawdopodobniej około 100 szkół zlokalizowanych na obszarze całego kraju (obszar miejski). Zakres wsparcia dotyczył będzie głębokiej termomodernizacji budynków wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w zakresie związanym m.in. z ociepleniem budynków, przebudową systemów grzewczych, systemów wentylacji i klimatyzacji, itp.		Analizę wpływu na środowisko należy uzupełnić o ten aspekt.	Uwaga uwzględniona w POIiŚ w postaci dodania do dużych projektów proponowanego działania. W związku z tym została również uwzględniona w Prognozie.

1 0 2	TRAMW AJE ŚLĄSKIE S.A.	Uwaga dotycząca oddziaływań związanych z uciążliwością wywołaną emisją hałasu i wibracji - Oś priorytetowa III. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej. (Rozdział 6: PROGNOZA ODDZIAŁYWA NIA NA ŚRODOWISK O, Podrozdział 6.2: BADANIA SZCZEGÓŁO WE WG BADANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISK A, OBSZARÓW INTERWENCJ II INWESTYCI PRIORYTETO WYCH/ 6.2.4 Ludzie, nr strony 199).	„W fazie realizacji poszczególnych inwestycji wskazanych w osi III negatywne oddziaływanie na ludzi jest krótkoterminowe i związane z prowadzeniem prac budowlanych. (...). Z drugiej jednak strony współwystępuje szereg oddziaływań negatywnych związanych głównie z: •"uciążliwością wywołaną emisją hałasu i wibracji (np. linie tramwajowe)."	Prosimy o usunięcie podanego w nawiasie przykładu linii tramwajowych.	Modernizacja infrastruktury tramwajowej poprzez zastosowanie nowoczesnych torowisk skonstruowanych w technologii „szyny pływającej," jak również wymiana taboru na nowy, znacznie bardziej cichy, ekologiczny i energooszczędny przyczyniają się do wyeliminowania lub znacznego zmniejszenia uciążliwości związanych z emisją energii wibroakustycznej (hałasu i wibracji). Budowa nowych linii tramwajowych z zastosowaniem wymienionych technologii nie będzie uciążliwością dla ludzi oraz nie będzie oddziaływać negatywnie na środowisko naturalne.	Uwaga uwzględniona.

1 0 3	TRAMW AJE ŚLĄSKIE S.A.	Załącznik nr 7: Możliwe skumulowane oddziaływania na środowisko – tabela nr1 Możliwe skumulowane oddziaływania na środowisko zidentyfikowan e w POLiŚ 2014 – 2020, Koddziałań oś CT/ 3.4.5.1. Priorytet, Obszar interwencji- Ludzie (projekty Priorytetowe: budowa, modernizacja linii tramwajowych, ścieżek rowerowych (I), str. 29.	(...) „Z drugiej strony negatywne oddziaływania niesie faza eksploatacji linii tramwajowych, gdyż poruszające się tramwaje odpowiedzialne są za emisję hałasu oraz powodują powstawanie wibracji, które są szczególnie uciążliwe dla mieszkańców blisko położonych budynków. Oddziaływania te potęgowane są przez kanionową zabudowę miejską”.	Prosimy o usunięcie zapisu o negatywnym oddziaływaniu tramwajów w zakresie hałasu i wibracji.	Zapis jest nieadekwatny do obecnie stosowanych najnowszych rozwiązań konstrukcyjnych torowisk i taboru, które gwarantują wytłumienie emitowanej do środowiska, powstającej w trakcie eksploatacji energii wibroakustycznej.	Uwaga częściowo uwzględniona
1 0 4	FUNDAC JA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych.	Całość rozdziału 6.2.1	Rozdział 6.2.1, a tym samym Prognoza, nie zawiera oceny wpływu realizacji PO liŚ spełniającej wymagania art. 6 Dyrektywy 92/43/EWG tzw. Siedliskowej (transponowanych do prawodawstwa krajowego). Nie pozwala również dopełnić obowiązku Art.33(1) UOP: „Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: - pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub - wpłynąć negatywnie na gatunki, dla	Prognoza abstrahuje od uwarunkowań prawa krajowego i UE, a informacje podane w tym rozdziale, nie pozwalają w żaden sposób ocenić wpływu realizacji PO liŚ na właściwy stan ochrony gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony w poszczególnych obszarach Natura 2000 będących w zasięgu oddziaływania Programu. Przepisy Dyrektywy Siedliskowej transponowane do Ustawy o ochronie przyrody oraz orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich nakazują przed wydaniem pozwolenia na realizację Programu wykluczyć ponad wszelką wątpliwość możliwość istotnego negatywnego oddziaływania na integralność obszarów Natura 2000. Wobec braków Prognozy w tym zakresie takiego znaczącego negatywnego oddziaływania nie można	Uwaga częściowo uwzględniona. Przeanalizowano wpływ części dużych projektów na poszczególne przedmioty ochrony obszarów N2000 na trasach przebiegu inwestycji.

				których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub - pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami." Należy w tym miejscu przytoczyć, iż integralność obszaru Natura 2000 powinna być rozumiana jako: - zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk; - zachowanie właściwego stanu ochrony gatunków; - zachowanie kluczowych struktur; - zachowanie kluczowych procesów; - zachowanie kluczowych relacji. Przy czym należy przyjąć, iż zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk oznacza: - naturalny zasięg/powierzchnia siedlisk nie zmniejsza się; - zachowane są specyficzne struktury i procesy; - zachowany jest właściwy stan ochrony typowych gatunków; a zachowanie właściwego stanu ochrony gatunków: - liczebność populacji nie zmniejsza się; - zasięg nie zmniejsza się; - istnieje wystarczająco duża powierzchnia siedlisk dla utrzymania danego gatunku (tereny lęgowe, tereny żerowiskowe, tereny odpoczynku podczas migracji, tereny gwarantujące dyspersję osobników itp.).	wykluczyć. Przyjęcie Programu do realizacji będzie więc nieuprawnione.	
105	FUNDACJA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych	Całość rozdziału 6.2	Prognoza nie spełnia wymagań „sprawozdania, w którym zostanie zidentyfikowany, opisany i oszacowany potencjalny znaczący wpływ na środowisko wynikający z realizacji planu lub programu”, o którym mowa jest w Art. 5(1) dyrektywy 2001/42/WE.	Dokument nie zawiera konkretnych informacji (wyników „badań szczegółowych”) co do skali i zasięgu negatywnych oddziaływań oraz gatunków, obszarów, obiektów poddanych tym oddziaływaniom w wyniku realizacji Programu. W związku z tym nie wskazuje też precyzyjnie koniecznych działań minimalizujących i kompensujących negatywne oddziaływania.	Uwaga nieuwzględniona. Program ma charakter ogólny, w związku z tym Prognoza musi być dostosowana do charakteru POliŚ pod względem szczegółowości. Niemniej, w załączniku 8 (Analizy pogłębione) przeprowadzono oceny na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z ustawą ooś.

1 0 6	FUNDACJA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych	Str. 172 „które stanowią zagrożenie dla wielu migrujących gatunków ptaków”	Wnosimy o wykreślenie słowa „migrujących”	Farmy wiatrowe oddziałują nie tylko na ptaki migrujące, ale i – przede wszystkim na lokalne populacje lęgowe ptaków, w tym gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000, wykorzystujących przestrzeń powietrzną w miejscu lokalizacji przedsięwzięcia (np. przeloty lokalne, polowanie w locie, doloty na żerowiska i na noclegowiska). Śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z siłowniami wiatrowymi wynosi średnio ok. 6 osobników/siłownię/rok [1] .	Uwagę uwzględniono - wykreślono "migrujących"
1 0 7	FUNDACJA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych.	Str. 172 „Ponadto w zakresie budowy i modernizacji sieci energetycznych oraz elektrowni i ciepłowni, mogą pojawić się krótkotrwałe negatywne oddziaływania na zwierzęta i rośliny”.	Wnosimy o poprawienie tego fragmentu z uwzględnieniem faktów nt. oddziaływań, wychodzących poza te o charakterze krótkotrwałym tego typu przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska.	Wymienione przedsięwzięcia oddziałują na świat roślin i zwierząt nie tylko na etapie realizacji, ale i - przede wszystkim - w okresie funkcjonowania inwestycji: emisje z elektrowni i ciepłowni zmieniają trofę i wpływają na skład gatunkowy ekosystemów, w tym ekosystemów wodnych i z wodą związanych; z funkcjonowaniem napowietrznych linii energetycznych związana jest zaś duża śmiertelność ptaków jako efekt kolizji z przewodami napowietrznymi i porażen prądem [1]	Uwaga częściowo uwzględniona. Uzupełnione arkusz "Analiz pogłębionych" o negatywne oddziaływania w trakcie funkcjonowania inwestycji.

1 0 8	FUNDAC JA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych	Str. 172 „Mając na uwadze wyłącznie względy przyrodnicze, najlepszym kierunkiem dla rozwoju OZE w Polsce wydaje się być energia słoneczna, geotermalna oraz małe elektrownie wodne”.	Wnioskujemy o usunięcie tego zapisu lub jego modyfikację eliminującą sugestię jakoby małe elektrownie wodne były neutralne pod względem oddziaływań na środowisko	Małe elektrownie wodne w żadnym wypadku nie są neutralne w kontekście oddziaływań na ekosystemy wodne i z wodą związane poprzez lokalne i ponadlokalne oddziaływanie na reżim hydrologiczny, morfologię i ciągłość ekologiczną (możliwość dyspersji i migracji organizmów wodnych) cieków, a tym samym na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW) - patrz np. "Uwarunkowania środowiskowe istotne przy realizacji małych elektrowni wodnych (Projekt)". 2012. GDOŚ Warszawa, pp. 168.	Uwaga uwzględniona.
1 0 9	FUNDAC JA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych	Str. 172-173, część poświęcona osi priorytetowej II	Należy rozszerzyć ocenę o uwarunkowania związane z Ramową Dyrektywą Wodną 2000/60/WE (wpływ na morfologię cieku, ciągłość itp.)	Prognoza nie może od celów środowiskowych RDW abstrahować	Uwaga uwzględniona.

1 1 0	FUNDAC JA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych	Str. 173, część poświęcona osi priorytetowej II	Należy doprecyzować o jakie budownictwo wodne chodzi oraz o jakich działaniach z zakresu zielonej infrastruktury jest mowa	Doprecyzowanie pozwoli omówić adekwatnie oddziaływania (przesuszenie i zalewanie siedlisk to nie wszystkie oddziaływania towarzyszące realizacji infrastruktury budownictwa wodnego). Wymienienie działań z zakresu zielonej infrastruktury doprecyzuje zakres działań minimalizujących negatywne oddziaływania, które Prognoza musi zawierać.	Uwaga uwzględniona.
1 1 1	FUNDAC JA GREEN MIND	6.2 Badania szczegółowe wg badanych elementów środowiska, obszarów interwencji i inwestycji priorytetowych 6.2.1 Różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny i wpływ na integralność obszarów chronionych	Str. 173 „W przypadku pozostałych działań z zakresu sieci kanalizacyjnych, małej retencji, terenów zdegradowanych, przetwarzania odpadów i oczyszczalni ścieków można spodziewać się raczej długotrwałych pozytywnych oddziaływań na świat zwierzęcy i roślinny na skutek poprawy jakości wód. Możliwy negatywny wpływ będzie mieć raczej charakter krótkotrwały i związany będzie z etapem budowy, a nie eksploatacji”	Należy zweryfikować przytoczony fragment Prognozy w oparciu o fakty na temat oddziaływań wymienionych przedsięwzięć na środowisko, nie ograniczając się do oddziaływań na jakość wód (rozumianej tu jedynie jako jakość chemiczna, a nie ekologiczna).	W ramach działań z zakresu małej retencji możliwa jest realizacja małych zbiorników wodnych, których oddziaływanie nie ogranicza się jedynie do pozytywnych oddziaływań (wręcz przeciwnie) i etapu budowy, ale i eksploatacji – zmiana reżimu hydrologicznego, upośledzenie ciągłości ekologicznej, wpływ na morfologię cieku itp., a tym samym na ekosystemy wodne i od wód zależne, osiągnięcie celów środowiskowych RDW i Prognoza nie może od tego abstrahować. Przetwarzanie odpadów również może ze względu na związany z nim intensywny transport oddziaływać na środowisko nie tylko na etapie budowy.	Uwaga uwzględniona.

1 1 2	Instytut Nafty i Gazu – Państwo wy Instytut Badawczy	Rozdz.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym. Pkt 3 Analiza poisk str24.	Z pośród zadań objętych wsparciem w ramach osi priorytetowej V jedynie zwiększenie funkcjonalności terminalu LNG powodować będzie w fazie eksploatacji wzrost presji na powietrze z powodu emisji spalin z instalacji w wyniku spalania gazu w palnikach odparowywaczy. Pozostałe zadania nie powodują negatywnych oddziaływań na powietrze w fazie eksploatacji. Negatywne oddziaływanie dotyczy jedynie fazy realizacji inwestycji, ma charakter krótkoterminowy i związane jest z prowadzeniem robót budowlanych.	Negatywne oddziaływanie dotyczy jedynie fazy realizacji inwestycji, ma charakter krótkoterminowy i związane jest z prowadzeniem robót budowlanych. Jednakże roboty te prowadzone będą na terenie już zagospodarowanym przez terminal, przez co skutki te nie będą dla środowiska znacząco odczuwalne.	Zaznaczyć należy, iż projekt budowy Terminalu zakończy się w 2014 roku. Zaplanowane zwiększenie możliwości to inwestycje prowadzone już na obszarze zabudowanym gdzie ocena oddziaływania została już dokonana. W perspektywie 2014-2020 nie przewiduje się budowy trzeciego zbiornika.	Uwaga częściowo uwzględniona.
1 1 3	Instytut Nafty i Gazu – Państwo wy Instytut Badawczy	Rozdz.1 Streszczenie w języku niespecjalistycznym. Pkt 3 Analiza poisk str24.	Niektóre zadania objęte wsparciem w ramach osi priorytetowej V powodują negatywne oddziaływanie na krajobraz. Rozbudowa terminala LNG powoduje wprowadzenie do krajobrazu wysokich obiektów stanowiących istotny dysonans w przestrzeni.	Proponuje się wykreślenie tego zapisu.	Obiekty wysokie zostały w ramach budowy terminalu już wzniesione i nie SA planowane kolejne. W przypadku konieczności wybudowania kolejnego zbiornika wprowadzony zostanie element wysoki jednak w sąsiedztwo już istniejących.	Uwaga uwzględniona.

1 1 4	Instytut Nafty i Gazu – Państwo wy Instytut Badawcz y	Rozdz.1 Streszczenie w języku niespecjalistyc znym. Pkt 3 Analiza poiś str33.	W trakcie prac nad Prognozą przeanalizowano wszystkie typy projektów ujętych w Programie i z wykonanych analiz wynika, że ewentualne oddziaływania na środowisko w aspekcie transgranicznym mogą być związane z realizacją projektów zakresie modernizacji drogi wodnej Odry, infrastruktury dostępu do portów, rozszerzenie funkcjonalności terminala LNG w Świnoujściu i modernizacji toru wodnego Świnoujście – Szczecin.	Proponuje się wykreślenie zapisu rozszerzenie funkcjonalności terminala LNG	Transgraniczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona dla potrzeb projektu Budowa terminala regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu - instalacja rozładunkowa i regazyfikacyjna. Na tej podstawie prowadzone są obecnie (i planowane do zakończenia w 2014 r) roboty budowlane. W związku z tym wszelkie prace poprawiające możliwości terminala oddziaływać będą w granicach tego opracowania, w związku z czym nie wydaje się za uzasadnione kolejne podejście do tej oceny.	Uwaga uwzględniona. Przeformułowany został rozdział dotyczący oceny wpływu transgranicznego.

1 1 5	Instytut Nafty i Gazu – Państwo wy Instytut Badawczy	Rozdz. 6. Prognoza oddziaływania na środowisko. Podrozdz. 6.1 Ocena ogólna, opis i matryca zbiorcza str.180.	Z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego kraju istotna jest rozbudowa terminalu LNG w Świnoujściu. Jego lokalizacja z przyrodniczego punktu widzenia nie jest korzystna, jeśli chodzi o możliwe negatywne oddziaływania na pobliskie obszary chronione (obszary Natura 2000, Woliński PN). Kwestia szczegółowych oddziaływań wynikających z rozbudowy terminala LNG powinna zostać opisana w raporcie o oddziaływaniu na środowisko, jaki zostanie przygotowany dla tej inwestycji.	Z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego kraju istotna jest rozbudowa terminalu LNG w Świnoujściu. Jego lokalizacja z przyrodniczego punktu widzenia nie jest korzystna, jeśli chodzi o możliwe negatywne oddziaływania na pobliskie obszary chronione (obszary Natura 2000, Woliński PN). Oddziaływanie na obszary NATURA 2000 zostało zbadane przed rozpoczęciem realizacji inwestycji która jest obecnie w toku, a inwestor zobowiązany został do monitorowania przyrody zgodnie z obowiązującym prawem.	Zmiana zapisu podyktowana jest brakiem koniczności szczegółowego badania rozbudowy możliwości Terminala LNG. Jego niekorzystne oddziaływanie na obszary NATURA 2000 zostało zbadane na etapie ubiegania się o development consent dla inwestycji, która obecnie jest realizowana. Powielanie tych analiz wydaje się zatem być zbędne.	Uwaga uwzględniona.

1 1 6	Urząd Miejski w Suwałkach	6.2.3 Powietrze. Oś priorytetowa I. Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej.	Zapis w projekcie POIiŚ 2014-2020 „Sprzyjającym realizacji sformułowanych celów będą działania wynikające z przygotowanych przez samorządy planów gospodarki niskoemisyjnej, obejmujących takie zagadnienia jak przeciwdziałanie zmianom klimatu, poprawa jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia standardów jakości powietrza i realizowane są programy ochrony powietrza, zaopatrzenie w energię i jej zużycie oraz zapewnienie bezpieczeństwa zasilania, promowanie „czystego” transportu miejskiego uwzględniającego rosnące potrzeby mobilności mieszkańców miast i ich obszarów funkcjonalnych”.	Proponujemy modyfikację zapisu i usunięcie stwierdzenia: „na których odnotowano przekroczenia standardów jakości powietrza i realizowane są programy ochrony powietrza”	W mieście Suwałki stacja WIOŚ monitorująca jakość powietrza nie odnotowuje przekroczeń szkodliwych pyłów, z uwagi na fakt iż jest umiejscowiona na terenie dużego osiedla mieszkaniowego, które jest połączone do ciepłowni miejskiej i nie występuje m.in. na nim zjawisko tzw. niskiej emisji, właściwe dla osiedli domków jednorodzinnych. Pozostawienie zapisu w dokumencie programowym POIiŚ 2014-2020 „uniemożliwi w dużej mierze realizację na terenie Miasta Suwałki działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, takich jak: zwalczanie uciążliwego zjawiska „niskiej emisji” poprzez działania polegające m.in. na wydłużaniu ciepłowniczej sieci miejskiej, inwestycji w wysokosprawną kogenerację, odnawialnych źródeł energii, wspierania działań na rzecz efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych oraz budynkach użyteczności publicznej, transportu niskoemisyjnego.	Uwaga nieuwzględniona. Działania w ramach POIiŚ skupiają się na najważniejszych problemach środowiska.
1 1 7	Urząd Miejski w Suwałkach	6.2.3 Powietrze Oś priorytetowa I. Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej.	W punkcie 3.2.2 POIiŚ 2014-2020 „Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu” Cel tematyczny 5 Priorytet inwestycyjny 5.2.		Proponujemy zawrzeć zapis uwzględniający miasta nieobjęte systemem ochrony przeciwpowodziowej kraju, jak również miasta, gdzie istnieje zagrożenie wystąpienia zalań i podtopień wynikających z niewydolności systemu kanalizacji deszczowej w okresie intensywnych opadów spowodowanych zmianami klimatu.	Uwaga nieuwzględniona. Zapis już jest na str. 99 Programu. Również i w Prognozie (szczególnie w załączniku do Prognozy, w Diagnozie stanu środowiska) przedstawiono problematykę powodzi miejskich. Dokładniejsze zapisy będą możliwe w szczegółowych opisach priorytetów, które powstaną później.

1 1 8	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Uwagi ogólne			Przedstawiony dokument jest oparty na bardzo ogólnych założeniach, w tym przede wszystkim na założeniu, że nie jest w chwili obecnej znana lokalizacja i parametry inwestycji drogowych. Przyjęcie takiego założenia jest niedopuszczalne w sytuacji, gdy dla zdecydowanej większości projektów drogowych uzyskano już co najmniej decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, a zatem ich lokalizacja jest przesądzona. Przyjmując jednak, że skala oceny nie umożliwia analizy poszczególnych decyzji administracyjnych, wciąż należy mieć na uwadze, że każdy z tych projektów został bardzo szczegółowo oceniony w ramach „Prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”, a zatem GDDKiA nie może zgodzić się z tak ogólnym podejściem.	Uwaga częściowo uwzględniona. W POIiŚ 2014-2020 wskazano jedynie wykaz nazw dróg których realizacja będzie dofinansowana w ramach POIiŚ i Prognoza odnosi się do tych inwestycji. Niemniej jednak przy dokumencie strategicznym obejmującym obszar całego kraju, a także mając na uwadze różny stopień zaawansowania prac związanych z przygotowaniem dokumentacji i realizacji poszczególnych odcinków tych dróg należy przedstawić ocenę wpływu na środowisko dostosowaną do charakteru ocenianego dokumentu. Ocena ta będzie także wskazaniem do wykonania szczegółowych ocen na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych odcinków dróg, które takiej decyzji jeszcze nie posiadają. Autorzy Prognozy uwzględnili dodatkową informację z GDDKiA w postaci wykazu odcinkach dróg posiadających DoŚU, a także Prognozę oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”.
1 1 9					W opracowaniu stwierdzono bardzo jednoznacznie, że projekty drogowe (wszystkie! – co do zasady) mogą powodować znaczące negatywne oddziaływanie na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych. Podważanie wyników oceny przeprowadzonej dla PBDK 2011-2015 jest absolutnie nieuprawnione bez podania rzetelnych argumentów i wyników analiz potwierdzających zawarte w opracowaniu wnioski. Takich analiz w opracowaniu nie przedstawiono.	Uwaga uwzględniona, opis oddziaływań i sama analiza zostały ponownie przeanalizowane.

1 2 0	GDDKiA				W tekście opracowania Autorzy wielokrotnie powołują się na tabele pogłębionych analiz, które rzekomo uzasadniają zawarte w opracowaniu wnioski. Jednak, w opinii GDDKiA, analizy zawarte w powoływanych tabelach w żadnym razie nie mogą być uznane za szczegółowe i wystarczające na potrzeby wykonywanej oceny – przede wszystkim dlatego, że nie odnoszą się do konkretnych projektów ujętych w projekcie POIŚ, lecz w sposób uogólniony do wszystkich inwestycji polegających na budowie bądź rozbudowie dróg. Jest to spis potencjalnych możliwych oddziaływań, które mogą wystąpić w związku z realizacją inwestycji drogowych, jednak nie wszystkie występują przy każdej inwestycji.	Uwaga uwzględniona. W Prognozie odniesiono się do listy dużych projektów
1 2 1	GDDKiA				Nie wzięto również pod uwagę faktu, że w odniesieniu do niektórych oddziaływań (np. emisji ścieków) istnieją urządzenia zabezpieczające, które w sposób absolutnie wystarczający są w stanie wyeliminować jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie.	Uwaga nieuwzględniona. Urządzenia służące do oczyszczania zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z nawierzchni szczelnych charakteryzują się określoną sprawnością i awaryjnością. Już chociażby z uwagi na istniejące ryzyko wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych nie można mówić o wyeliminowaniu "jakiegokolwiek negatywnych oddziaływań".

1 2 2	GDDKIA				Dodatkowo należy wskazać, że część tez zawartych w przedmiotowych tabelach jest nieuprawniona, bo nieprawdziwa; dotyczy to następujących stwierdzeń:- „W zależności od natężenia ruchu zmienia się śmiertelność zwierząt, które giną pod kołami pojazdów” – stwierdzenie jest nieprawdziwe ze względu na stosowane wygradzenia zabezpieczające; - "budowa dróg powoduje znaczące negatywne oddziaływania polegające na niszczeniu siedlisk i ich fragmentacji, co wpływa na przerwanie szlaków migracyjnych zwierząt” – stwierdzenie nieprawdziwe, bo zbyt daleko idące, nie każda budowa drogi (a właściwie rzadko która) powoduje znaczące negatywne oddziaływanie na integralność obszarów chronionych;	Uwaga uwzględniona.
1 2 3	GDDKIA				- „Na etapie realizacji robót budowlanych prawdopodobne negatywne znaczące oddziaływanie na wody (wynikające z możliwości zanieczyszczenia oraz zmian stosunków wodnych)” – stwierdzenie nieprawdziwe, bo zbyt daleko idące, nie każda budowa drogi (a właściwie rzadko która) powoduje znaczące negatywne oddziaływanie na wody;	Uwaga nieuwzględniona. W Prognozie zapisano o prawdopodobieństwie negatywnego oddziaływania na stan wód podczas budowy dróg. Większość dróg podczas budowy wymaga wykopów czy budowania nasypów. Odwadnianie wykopów budowlanych jest działaniem zaburzającym stosunki wodne. Z uwagi na zastosowanie różnych maszyn budowlanych ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego jest znaczące. To ryzyko wzrasta w sytuacji budowy przepraw mostowych.

1 2 4	GDDKIA				- „negatywne [oddziaływanie]: wykorzystanie surowców skalnych na etapie budowy” – niezrozumiałe jest, dlaczego efekt ten został uznany za oddziaływanie negatywne;	Uwaga nieuwzględniona. Wykorzystanie surowców skalnych (w tym surowców okruszowych, jak np. piasek i żwir) powoduje uszczuplenie tych zasobów i jest zasadne wskazanie na tego typu oddziaływania w kontekście planowania wielu inwestycji polegających na budowie lub modernizacji m.in. dróg. Ponadto również "Prognoza oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 odnosi się do tego zagadnienia i proponuje zastępowanie kruszyw naturalnych sztucznymi lub z recyklingu.
1 2 5					- w odniesieniu do oddziaływania linii kolejowych: „na etapie realizacji duże ryzyko niekorzystnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne (zanieczyszczenie wód podczas robót, zakłócanie stosunków wodnych). Na etapie eksploatacji - bez oddziaływań bezpośrednich za wyjątkiem sytuacji awaryjnych (ryzyko zanieczyszczenia wód). Oddziaływanie pośrednie korzystne, gdyż zmniejsza skłonność do korzystania z samochodów prywatnych, które zwiększają ryzyko zanieczyszczeń wód (wycieki, zanieczyszczenia z mycia samochodów itp.).” – stwierdzenie tendencyjne, wynika z niego bowiem, że każde negatywne oddziaływanie związane z modernizacją linii kolejowych jest akceptowalne, gdyż co do zasady transport kolejowy jest lepszy od drogowego; itd.	Uwaga nieuwzględniona. Oceniając zarówno wpływ budowy linii kolejowych, jak i dróg, zwrócono uwagę na możliwe ryzyka negatywnych oddziaływań na stan wód. Nie ulega wątpliwości, że eksploatowana droga niesie dla wód większe ryzyko od eksploatowanej linii kolejowej. W żadnym miejscu Prognozy nie znalazło się stwierdzenie, że takie czy inne oddziaływanie na stan wód jest "nieakceptowalne". Prognoza ma m.in. umożliwić ocenę wpływu realizacji programu na poszczególne elementy środowiska na odpowiednim poziomie ogólności. To, czy dane oddziaływanie jest "akceptowalne" bądź "nieakceptowalne", jest określane na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnego przedsięwzięcia.

1 2 6					Konsekwencją stereotypowego postrzegania zagrożeń jest przyjęta w opracowaniu klasyfikacja rodzajów projektów, która również prowadzi do absurdalnych wniosków (co wykazano poniżej). W opracowaniu dokonano bowiem podziału na: - obszary wsparcia, które pozytywnie oddziałują na środowisko i które w dalszych analizach oddziaływania będą rozpatrywane mniej szczegółowo, - działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko), - działania mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem j.w.). Należy zwrócić uwagę, że mylone są tu pojęcia – przywołane rozporządzenie kwalifikuje przedsięwzięcia do postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko według określonych trybów, a nie przesądza o ich rzeczywistym stopniu oddziaływania na środowisko. Stosując taki podział w zestawieniu z działaniami „pozytywnie oddziałującymi na środowisko” przyjęto paradoksalnie (przykładowo), że budowa oczyszczalni ścieków nie jest działaniem proekologicznym, lecz negatywnie oddziałującym na środowisko.	Uwaga uwzględniona. W tabeli 4 pn. "Ogólna charakterystyka POliŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko" zaktualizowano klasyfikację obszarów wsparcia zgodnie z rozporządzeniem RM z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
1 2 7					Ponadto należy zwrócić uwagę, że przedsięwzięcia drogowe mogą się zaliczać do różnych kategorii wymienionych w przywoływanym rozporządzeniu, tymczasem w opracowaniu wszystkie bez wyjątku zostały zaszeregowane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.	Uwaga uwzględniona. W tabeli 4 pn. "Ogólna charakterystyka POliŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko" zaktualizowano klasyfikację obszarów wsparcia zgodnie z rozporządzeniem RM z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1 2 8	GDDKiA				Kolejnym istotnym zarzutem jest bardzo marginalne potraktowanie kwestii oddziaływania na klimat akustyczny, nawet o zdrowiu ludzkim mówi się głównie w kontekście zanieczyszczeń powietrza (Autorzy w jednym jedynie fragmencie tekstu zawarli informacje o oddziaływaniu na zdrowie ludzkie poprzez emisję hałasu, przy czym za główne jego źródło zostały uznane linie tramwajowe). Choć jednocześnie przy opisie głównych problemów jakości środowiska w Polsce przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu środowiskowego „przypisano” jedynie „zbyt dużemu ruchowi samochodowemu w centrach miast i na drogach wylotowych” (co również jest przekłamaniem, gdyż ruch drogowy nie jest jedynym źródłem hałasu, szczególnie w miastach).	Uwaga uwzględniona
1 2 9	GDDKiA				Również w odniesieniu do oddziaływania na jakość aerosanitarną powietrza w odniesieniu do projektów drogowych dokonano zbyt daleko posuniętych, a wręcz nieprawdziwych uogólnień, stwierdzając, że skutkiem budowy dróg będzie redukcja emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń – stwierdzenie takie jest prawidłowe w skali lokalnej (np. w miastach w przypadku budowy obwodnic), lecz nie w skali kraju, dla jakiej powinna być wykonana przedmiotowa ocena.	Uwaga uwzględniona. W prognozie wyraźnie wskazano na podwójną ocenę wpływu projektów drogowych na środowisko, w tym na jakość powietrza, bo z jednej strony wynoszą ruch samochodowy z miast i usprawniają go (przez co wpływają pozytywnie na sytuację w miastach), a z drugiej strony stwarzają korzystniejsze warunki do rozwoju transportu drogowego, co może przyczyniać się do jego zwiększenia, czego rezultatem może być zwiększona emisja zanieczyszczeń powietrza.

1 3 0	GDDKiA				Pomimo bardzo ogólnych, stereotypowych stwierdzeń dotyczących oddziaływania, w opracowaniu zawarto bardzo szczegółowe wytyczne do realizacji projektów drogowych: - ograniczenie prac budowlanych i przekształceń powierzchni ziemi do niezbędnego minimum, zdjęcie warstwy glebowej w celu ochrony przed zanieczyszczeniami oraz jej ponownego wykorzystania, - oszczędne wykorzystywanie surowców skalnych na etapie budowy, - prowadzenie robót w sposób zapewniający ochronę wód, dużej uwagi wymaga gospodarka wodami opadowymi. Poza ich oczyszczeniem należy wziąć pod uwagę możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego. Należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni, - prowadzenie nowych instalacji w sposób zapobiegający (lub minimalizujący) przecinaniu i defragmentacji cennych struktur przyrodniczych, w tym obszarów objętych ochroną oraz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych nie objętych ochroną, - budowa odpowiedniej ilości i jakości przejść dla zwierząt, - wprowadzenie nasadzeń zieleni wzdłuż dróg, - odtwarzanie siedlisk w miejscach zastępczych, - ograniczanie do minimum wycinki drzew i krzewów, - zapewnienie ochrony drzew przed ewentualnym uszkodzeniem podczas prowadzenia robót budowlanych, - prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów, - materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego tak, aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych temu regionowi, - w przypadku projektowania oświetlenia drogi, w celu ograniczenia niekorzystnego efektu przyciągania nietoperzy - zastosowanie odpowiedniego oświetlenia. Nieporozumieniem jest formułowanie tak szczegółowych zaleceń dla wszystkich	Uwaga częściowo uwzględniona. Ponownie przeanalizowano zalecenia, niemniej należy podkreślić, że Wykonawca, według swojej oceny, powinien wskazać zalecenia, które uważa za najważniejsze.

					projektów drogowych, ponieważ z jednej strony nie wyczerpują one katalogu zaleceń potencjalnie wymaganych dla inwestycji drogowych, z drugiej zaś nie są one właściwe dla wszystkich projektów drogowych (przykładowo – nie każde niszczone siedlisko wymaga odtwarzania/przenoszenia, nie wszędzie występują nietoperze, nie wszędzie wskazane jest wprowadzanie nasadzeń wzdłuż drogi – ze względu na ochronę krajobrazu itd.).	
1 3 1	GDDKiA				Pomimo deklaracji Autorów, że w pracach uwzględniono analizy oddziaływań, w tym skumulowanych, uwzględniając również przedsięwzięcia realizowane w ramach innych dokumentów strategicznych i programów, analizy takie nie zostały przedstawione w opracowaniu. Jest to szczególnie istotne w kontekście uzgodnienia zakresu oceny przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, gdzie wskazano taką konieczność (cyt. „W analizach należy uwzględnić oddziaływania (oraz kumulacje oddziaływań) związane z działaniami i przedsięwzięciami istniejącymi, realizowanymi bądź planowanymi do realizacji, włączając istotne działania i przedsięwzięcia nieobjęte projektowanym Programem.”).	Uwaga częściowo uwzględniona. W pkt 6.3 Prognozy znajduje się już rozdział pn. "Ocena oddziaływań skumulowanych". Niemniej jednak został on rozszerzony i uzupełniony mapą wskazującą zidentyfikowane w Prognozie oddziaływania skumulowane, uwzględniające obecność istniejących i innych niż wskazane w POLiŚ planowanych inwestycji, wpływające na różne komponenty środowiska.

1 3 2	GDDKiA				W opracowaniu znajdują się zapisy podważające poprawność wykonanych analiz: „W ramach analiz oceniono możliwość wystąpienia oddziaływań na środowisko w aspekcie transgranicznym. Wobec ogólności Programu zidentyfikowanie natury i skali ewentualnych oddziaływań transgranicznych jest niezwykle trudne ze względu na bardzo ogólne sformułowanie większości obszarów wsparcia, a także lokalizacji poszczególnych projektów. W trakcie prac nad programem przeanalizowano wszystkie typy projektów i z wykonanych analiz wynika, że możliwość ewentualnego wystąpienia oddziaływań na środowisko w aspekcie transgranicznym będzie można określić jedynie, jeżeli będzie znana lokalizacja i skala projektów. Szczegółowo zidentyfikowano i przeanalizowano obszary wsparcia, które mogłyby oddziaływać w aspekcie transgranicznym, ale z wyżej wymienionych powodów nie można obecnie tego stwierdzić, bowiem rozważania, przy obecnej wiedzy nt możliwych projektów, mają charakter tylko hipotetyczny. W związku z powyższym przyjęto, że realizacja POIiŚ w zakresie obecnym, jako całość, nie będzie oddziaływała negatywnie na środowisko w aspekcie transgranicznym”. Zapis ten świadczy o braku wiedzy niezbędnej do przeprowadzenia oceny, a tym samym może przyczynić się do podważenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko programu POIiŚ.	Uwaga częściowo uwzględniona. Przeredagowano odpowiedni rozdział w świetle uwag, również GDOŚ

1 3 3	GDDKiA				Dodatkowo zwracamy uwagę, że położenie w strefie przygranicznej nie jest jedynym parametrem decydującym o możliwości występowania oddziaływań transgranicznych. W naszej opinii wskazane byłoby również przeanalizowanie oddziaływania transgranicznego w kontekście korytarzy migracji o randze europejskiej, w tym również korytarzy przelotów ptaków wędrownych.	Uwaga częściowo uwzględniona. Przeredagowano odpowiedni rozdział w świetle uwag, również GDOŚ
1 3 4	GDDKiA				W zakresie wariantu rezygnacji z realizacji programu wylistowano szereg pozytywnych efektów, które nie zostaną osiągnięte. Brak tam jednak jakiegokolwiek wzmianki na temat pozytywnych skutków modernizacji sieci drogowej i kolejowej, budowy obwodnic miast itp.	Uwaga uwzględniona.
1 3 5	GDDKiA				W opracowaniu nie dokonano oceny oddziaływania na sieć obszarów chronionych Natura 2000, w tym w szczególności na jej spójność w skali całego kraju. Nie można się zgodzić z postawioną przez Autorów tezą, że „rolą Prognozy do projektu Programu jest w tym wypadku wstępnie zasygnalizować, że takie oddziaływania mogą potencjalnie wystąpić i wskazać jako rekomendację, aby na kolejnych etapach procedur OOS dokonywać wyboru takich rozwiązań niekolidujących z obszarami Natura 2000” – rolą oceny strategicznej jest wskazać i ewentualnie wyeliminować oddziaływania, które mogą być ocenione jedynie w skali ogólnopolskiej, a które będą niemożliwe do wyeliminowania w skali pojedynczego projektu.	Uwaga uwzględniona. Został dodany podrozdział w 6.2.1 odnoszący się do obszarów Natura 2000, natomiast oddziaływania skumulowane przedstawiono w rozdziale 6.3

1 3 6	GDDKiA				W opracowaniu stwierdzono, że do analiz wykorzystano narzędzie elektroniczne GIS pozwalające nakładać na siebie warstwy map np. planowanych inwestycji i obszarów chronionych, czy korytarzy ekologicznych. Pozwoliło to zdaniem Autorów, przy znanych lokalizacjach projektu zidentyfikować wpływ na poszczególne np. obszary chronione, przy czym oceniony on został „z automatu” jako niekorzystny. Stwierdzenie to jest zbyt daleko idące, nie można bowiem zaakceptować założenia, że kolizja jest jednoznaczna z negatywnych oddziaływaniem, do czego takie stwierdzenie prowadzi.	Uwaga uwzględniona
1 3 7	GDDKiA				Na koniec zwracam uwagę na zapis „Prognozie poddano projekt POIŚ 2014 – 2020 w wersji z 26 sierpnia 2013r., który został przedłożony do konsultacji społecznych. Nie jest wykluczone iż pojawią się jeszcze pewne zmiany w treści tego projektu przed jego ostatecznym zatwierdzeniem przez Radę Ministrów”. Prognoza poddana konsultacjom społecznym powinna być spójna z konsultowanym programem.	Uwaga częściowo uwzględniona. Autorzy prognozy współpracują z Zamawiającym i uwzględniają zmiany które pojawiają się w projekcie POIŚ 2014-2020 w trakcie konsultacji.
1 3 8	GDDKiA				Zwracam uwagę, że zapisy o znaczącym negatywnym oddziaływaniu inwestycji drogowych na środowisko, choć nieuzasadnione w opracowaniu i nieuprawnione w świetle wniosków z pozytywnie zaopiniowanej przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Głównego Inspektora Sanitarnego i zatwierdzonej przez Radę Ministrów Prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015, ze względu na późniejszą datę opracowania, mogą skutkować znaczącymi utrudnieniami w ich realizacji i uzyskiwaniu dofinansowania.	Uwaga częściowo uwzględniona. Należy zwrócić uwagę, że Prognoza ma skupiać się na ocenie eksperckiej POIŚ (oczywiście z uwzględnieniem dotychczasowych ocen strategicznych), a nie na uniknięciu utrudnień w realizacji i uzyskiwaniu dofinansować przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu. Niemniej, na skutek uwagi ponownie przeanalizowano oceny.

1 3 9	Fundacja ClientEarth Poland	1.Streszczenie w języku niespecjalistycznym / Analiza obecnego stanu środowiska, / pkt 2 Zmiany Klimatu, / podpunkt trzeci / s. 17	„stale jeszcze niska efektywność gospodarki ze skutkami jak wyżej oraz wpływająca na konkurencyjność produkcji.”	Brak jest doprecyzowania, że chodzi o efektywność energetyczną . Brakuje również podkreślenia potencjału oszczędności energii (w tym potencjału oszczędności energii w budynkach). Proponujemy następującą zmianę: • „stale jeszcze niska efektywność energetyczna gospodarki ze skutkami jak wyżej oraz wpływająca na konkurencyjność produkcji oraz duży potencjał oszczędności energii (zwłaszcza w budynkach).”	„Efektywność gospodarki” nie jest tożsama z „efektywnością energetyczną”. W omawianym fragmencie chodzi niewątpliwie o efektywność energetyczną, ponieważ fragment dotyczy zmian klimatu. Użycie właściwego sformułowania w streszczeniu w języku niespecjalistycznym jest istotne, ponieważ zapewni spójność z częścią specjalistyczną..	Uwaga uwzględniona. Przyjęto proponowane sformułowanie.
1 4 0	Fundacja ClientEarth Poland	1.Streszczenie w języku niespecjalistycznym / Prognoza oddziaływania na środowisko POIiŚ / Powietrze / s. 23	„Poszczególne obszary interwencji finansowych w I-szej osi priorytetowej mają pozytywne oddziaływanie na jakość powietrza. Głównie oddziaływanie to jest pośrednie. Wykorzystanie niektórych rodzajów energii odnawialnej pozwala na wytwarzanie energii wolnej od emisji zanieczyszczeń do powietrza lub zdecydowanie zmniejsza wielkość emisji do powietrza. Pozyskana w ten sposób energia pozwala na obniżenie zapotrzebowania na energię ze źródeł konwencjonalnych, co dalej prowadzić powinno do obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza z energetyki. Jedynie wykorzystanie biomasy powoduje zwiększenie emisji niektórych zanieczyszczeń do	Nie uwzględniono pozytywnego wpływu na powietrze działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej (które przyczyniają się do zmniejszenia emisji CO2 do powietrza). Należy dopisać odpowiedni fragment, akcentujący pozytywny wpływ działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej na stan powietrza.	Odpowiednie przedstawienie zagadnienia efektywności energetycznej w streszczeniu w języku niespecjalistycznym jest istotne, ponieważ zapewni spójność z częścią specjalistyczną.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono odpowiedni fragment.

			powietrza (np. pył i benzo(a)piren). Dlatego stosowanie biomasy powinno być ograniczone do dużych obiektów wyposażonych w wysokosprawne urządzenia odpylające, gdzie spalanie paliwa odbywa się w wysokiej temperaturze."			
1 4 1	Fundacja ClientEarth Poland	1.Streszczenie w języku niespecjalistycznym / Prognoza oddziaływania na środowisko POIiŚ / Krajobraz / s. 26	„Poszczególne obszary interwencji osi priorytetowej I powodują w większości negatywne oddziaływanie na krajobraz. Powodują jego zaburzenie (np. farmy wiatrowe czy fotowoltaiczne) lub defragmentację (np. sieci napowietrzne). Negatywny wpływ maleje w miarę oddalania się od obiektu lub obiektów wywołujących dysonans. W celu ograniczenia potencjalnego negatywnego wpływu na otaczający kraj obraz oraz negatywny odbiór ze strony społeczeństwa konieczne jest podjęcie stosownych działań już na etapieprojektowania. Szczególnie źle postrzegane są farmy wiatrowe. Dlatego opracowane zostały zasady ich projektowania, które zmniejszają dysonanse krajobrazowe. Również	Fragment ten nie odnosi się do możliwego pozytywnego oddziaływania inwestycji z zakresu efektywności energetycznej na krajobraz. Działania z zakresu termomodernizacji budynków mogą przyczynić się do poprawy wyglądu elewacji budynków. Proponujemy dodać zdanie:„Inwestycje z zakresu efektywności energetycznej mogą pozytywnie oddziaływać na krajobraz. Na przykład działania z zakresu termomodernizacji budynków mogą przyczynić się do poprawy wyglądu elewacji budynków."	Fragment do którego odnosi się uwaga, akcentuje negatywne oddziaływania interwencji osi priorytetowej I na krajobraz. Tymczasem, jak wskazano w przedstawionej uwadze, możliwe jest także pozytywne oddziaływanie tych interwencji na krajobraz.	Uwaga uwzględniona. Uzupełniono o proponowane sformułowanie

			farmy fotowoltaiczne w znaczący sposób zmieniają krajobraz w przypadku, gdy są to inwestycje wielkoobszarowe. Korzystniejsze jest stosowanie ogniw fotowoltaicznych w formie rozproszonej. Inne inwestycje wykorzystujące energię odnawialną nie wykazują oddziaływania na krajobraz."			
1 4 2	Fundacja ClientEarth Poland	6.Prognoza oddziaływania na środowisko / 6.2 BADANIA SZCZEGÓŁOWE WG BADANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA, OBSZARÓW INTERWENCJI I I INWESTYCJI PRIORYTETOWYCH / 6.2.5 Krajobraz / Oś priorytetowa I. Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej / s. 202	„Poszczególne obszary interwencji osi priorytetowej I powodują w większości negatywne oddziaływanie na krajobraz. Powodują jego zaburzenie (np. farmy wiatrowe czy fotowoltaiczne) lub defragmentację (np. sieci napowietrzne). Negatywny wpływ maleje w miarę oddalania się od obiektu lub obiektów wywołujących dysonans. W celu ograniczenia potencjalnego negatywnego wpływu na otaczający krajobraz oraz negatywny odbiór ze strony społeczeństwa konieczne jest podjęcie stosownych działań już na etapie projektowania. Szczególnie źle postrzegane są farmy wiatrowe. Dlatego	Fragment ten nie odnosi się do możliwego pozytywnego oddziaływania inwestycji z zakresu efektywności energetycznej na krajobraz. Działania z zakresu termomodernizacji budynków mogą przyczynić się do poprawy wyglądu elewacji budynków. Proponujemy dopisać zdanie: „Inwestycje z zakresu efektywności energetycznej mogą pozytywnie oddziaływać na krajobraz. Na przykład działania z zakresu termomodernizacji budynków mogą przyczynić się do poprawy wyglądu elewacji budynków."	Fragment do którego odnosi się uwaga, akcentuje negatywne oddziaływania interwencji osi priorytetowej I. Tymczasem, jak wskazano w przedstawionej uwadze, możliwe jest także pozytywne oddziaływanie tych interwencji na krajobraz.	Uwaga przyjęta. Wstawiono proponowane sformułowanie.

			opracowane zostały zasady ich projektowania, które zmniejszają dysonanse krajobrazowe. Również farmy fotowoltaiczne w znaczący sposób zmieniają krajobraz w przypadku, gdy są to inwestycje wielkoobszarowe. Korzystniejsze jest stosowanie ogniw fotowoltaicznych w formie rozproszonej. Inne inwestycje wykorzystujące energię odnawialną nie wykazują oddziaływania na krajobraz. Przebudowa lub modernizacja elektrowni i elektrociepłowni może prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni i przez to korzystnie oddziaływać na krajobraz."			

1 4 3	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	WSTĘP / 5	Działania w ramach programu będą podejmowane w obrębie polityk sektorowych przyczyniając się do osiągnięcia celów tematycznych w takich obszarach jak m.in. efektywność energetyczna, ochrona przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych, poprawa bezpieczeństwa energetycznego, ochrona środowiska i efektywne korzystanie z zasobów zakładające poprawę infrastruktur sieciowych w zakresie transportu i energetyki.	Działania w ramach programu będą podejmowane w obrębie polityk sektorowych przyczyniając się do osiągnięcia celów tematycznych w takich obszarach jak m.in. efektywność energetyczna, oszczędność wody, ochrona przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych, poprawa bezpieczeństwa energetycznego, ochrona środowiska i efektywne korzystanie z zasobów zakładające poprawę infrastruktur sieciowych w zakresie transportu i energetyki.	Tematyka oszczędności wody wynika wprost z ochrony przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych ale proponujemy dołączyć ten zapis jako ważny dla utrzymania tempa rozwoju Polski któremu powinien sprzyjać POIŚ	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. W ramach POliŚ przewiduje się działania, które służyć będą oszczędności wody (PI 6.2), niemniej nie stanowią one głównego punktu zainteresowania POliŚ i w rezultacie nie będą w sposób kompleksowy rozwiązywać danego problemu (np. brak możliwości wsparcia w ramach POliŚ działań dla sektora rolnictwa). Z tego względu wstęp do POliŚ nie zostanie dodatkowo rozbudowany (uzupełniony), ponadto wstęp stanowi ten element programu operacyjnego, który tylko sygnałnie wskazuje na najważniejsze obszary będące przedmiotem bezpośredniego zainteresowania POliŚ (ta część nie wyczerpuje zakresu wsparcia i nie definiuje wprost celów programu). Niemniej MIR podziela pogląd Autora uwagi, że zagadnienia związane z oszczędnością wody są (obok wielu innych zagadnień) ważne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju kraju.

1 4 4	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	1.1 / strona 6	Dołożenie nowej osi priorytetowej	OŚ PRIORYTETOWA VIII Rozwój infrastruktury sprzyjającej oszczędności wody i zachowaniu jej zasobów	Problemy z wodą są dla Polski najważniejszą konsekwencją zmian klimatu. Przybędzie nam intensywnych opadów i wzrośnie zagrożenie suszą. Zasoby wody w naszym kraju są niewielkie w porównaniu do innych krajów UE. Według Eurostatu, pod względem zasobów wody słodkiej na mieszkańca, Polska znajduje się na 4. miejscu od końca listy krajów europejskich. Mamy średnio zasoby wody słodkiej na poziomie 1700 m3 na rok na mieszkańca. Wyprzedza nas ponad 20 krajów, a za nami są tylko Czechy (1600 m3 na rok na mieszkańca) oraz Cypr i Malta, które mają dużo mniej wody słodkiej, odpowiednio tylko po 400 i 100 m3 na rok na mieszkańca. Nowy Priorytet POIŚ powinien podkreślić znaczenie oszczędności wody. Więcej na http://wiadomosci.onet.pl/nauka/prof-kundzewicz-zmiany-klimatu-oznacza-dla-nas-problemy-z-woda/m5eg	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Zgodnie z ogólnym podejściem, ze względu na obiektywną potrzebę zapewnienia elastycznego wdrażania programu operacyjnego, należy każdorazowo dążyć do zminimalizowania osi priorytetowych. W przypadku POLiŚ takie podejście zostało przyjęte, głównym różnicowaniem (wydzieleniem odrębnych osi priorytetowych) jest rodzaj funduszu oraz sektor. Nie ma zatem merytorycznych przesłanek, aby wyodrębnić oś priorytetową dedykowaną w całości zagadnieniu związanemu z oszczędnością wody. Ponadto, co zostało wskazane powyżej, obszar związany z oszczędnością wody jest już objęty interwencją POLiŚ (PI 6.2). Niemniej, biorąc pod uwagę zobowiązania akcesyjne oraz inne potrzeby w zakresie ochrony środowiska, nie stanowi głównego przedmiotu zainteresowania POLiŚ, z tego względu nie powinien być objęty odrębną, dedykowaną osią priorytetową. Należy również pamiętać, że program operacyjny ma ogólny (ramowy) charakter, szczegółowe informacje (w tym typy projektów) będą uwzględnione w krajowym dokumencie programowych (uszczegółowienie POLiŚ).

1 4 5	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2.1 / strona 12	Podejmowane działania będą również odpowiedzią na kluczowe wyzwania związane z realizacją szeroko rozumianej polityki klimatycznej, która znalazła swoje odzwierciedlenie na poziomie krajowym w szeregu dokumentów. Wśród nich najistotniejsze są będące aktualnie w trakcie przygotowywania: Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko oraz Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu oraz już istniejące dokumenty: Polityka klimatyczna Państwa, Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.	Podejmowane działania będą również odpowiedzią na kluczowe wyzwania związane z realizacją szeroko rozumianej polityki klimatycznej, która znalazła swoje odzwierciedlenie na poziomie krajowym w szeregu dokumentów. Wśród nich najistotniejsze są będące aktualnie w trakcie przygotowywania: Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko oraz Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu oraz już istniejące dokumenty: Polityka klimatyczna Państwa, Strategia redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020, Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Zmiany i zmienność klimatu Polski, Instytut Metrologii i Gospodarki Wodnej. Warszawa 2013.	Publikacja na potrzeby konferencji klimatycznej ONZ w Warszawie dostępna pod linkiem http://www.cop19.gov.pl/aktualnosci/items/zmiany-i-zmienosc-klimatu-polski?file=files/pliki/media_centre/Zmiany%20i%20zmienosc%20klimatu%20Polski.pdf jest niezbędna do właściwego zaprojektowania POIŚ.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Na wstępie należy zauważyć, że proponowany do uzupełnienia dokument nie jest obowiązującą strategią rządową. Ponadto opisuje on pewien stan, nie wskazując działań koniecznych do podjęcia. Odnosząc się natomiast do zakresu interwencji POLiŚ w obszarze związanych z oszczędnością wody, stanowisko MRR wraz z uzasadnieniem zostało wskazane powyżej.

1 4 6	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2/1 /strona 17	Dołożenie nowego podpunktu	Bezpieczeństwo dostępu do wody	Proponujemy dodać kolejny podpunkt który będzie opisywał najważniejsze aspekty warunkujące bezpieczeństwo: 1. Oszczędność; 2. Technologie zwracania obiegów wodnych. Proponowany zapis uzasadnienia proponujemy zredagować po zapoznaniu się z 1. http://www.cop19.gov.pl/aktualnosci/items/zmiany-i-zmiennosc-klimatu-polski?file=files/pliki/media_centre/Zmiany%20i%20zmiennosc%20klimatu%20Polski.pdf 2. http://wiadomosci.onet.pl/nauka/prof-kundzewicz-zmiany-klimatu-oznaczaja-dla-nas-problemy-z-woda/m5eg 3. http://www.climatechange2013.org/report/revview-drafts/ 4. http://www.klaster-wodny.pl/userfiles/file/IPCC_Raport.pdf Materiały zawarte w linkach wyczerpują tematykę problemu.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Wybór omówionych obszarów, co wpływa na taką architekturę tego podrozdziału, wynika głównie ze Strategii Europa 2020 i w tym zakresie jest z nią zgodny. Ponadto stanowisko MIR wraz z uzasadnieniem dotyczące interwencji w obszar związany z oszczędnością wody zostało wskazane powyżej.

1 4 7	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	1.2 / Słona 17	W nadchodzących latach niezwykle istotna stanie się problematyka zmian klimatu, przede wszystkim ze względu na swój wielowymiarowy i globalny charakter. Wśród najważniejszych oddziaływań i skutków zmian klimatu dla Europy Środkowo-Wschodniej wyróżnia się między innymi częstsze ekstrema temperatury, mniejsze miesięczne sumy opadów w okresie letnim, nawalne deszcze, powodzie (zazwyczaj w okresie roztopów oraz letnim) oraz podtopienia, fale upałów, susze, huragany, ruchy masowe (np. osuwiska). Przewiduje się również, że zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą występować na coraz większych obszarach kraju.	W nadchodzących latach niezwykle istotna stanie się problematyka zmian klimatu, przede wszystkim ze względu na swój wielowymiarowy i globalny charakter. Wśród najważniejszych oddziaływań i skutków zmian klimatu dla Europy Środkowo-Wschodniej wyróżnia się między innymi częstsze ekstrema temperatury, mniejsze miesięczne sumy opadów w okresie letnim, nawalne deszcze, powodzie (zazwyczaj w okresie roztopów oraz letnim) oraz podtopienia, fale upałów, susze, huragany, ruchy masowe (np. osuwiska). Skutkować to będzie niedoborem wody na cele gospodarcze oraz ogólnie bytowe. Niedobór ten można zminimalizować poprzez propagowanie oszczędności wody oraz preferowaniem technologii skutkujących zwracaniem obiegów wodnych oraz wykorzystaniem tzw. „szarej wody” do ponownego użycia”. Przewiduje się również, że zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą występować na coraz większych obszarach kraju.	Opisywanie skutków zmian klimatycznych bez preferowania metod i technologii które są w stanie złagodzić skutki zmian nie ma logicznego uzasadnienia. Proponujemy wniesienie zapisu.	Uwaga częściowo uwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Stosownie do wzoru programu operacyjnego, który został przygotowany przez Komisję Europejską, zostało wprowadzone ograniczenie odnośnie do liczby znaków w części diagnostycznej dokumentu. Z tego względu ta część programu będzie miała bardzo syntetyczny charakter (będzie istotnie skrócona) i zostanie skoncentrowana wyłącznie na najważniejszych elementach. Niemniej, celem zapewnienia większego zrozumienia części diagnostycznej, MRR rozważy dołączenie do programu operacyjnego szerszego opisu w tym zakresie, przy czym byłby to element dodatkowy, nie wymagany przez KE. Wówczas na tym etapie możliwe będzie uwzględnienie zgłoszonej uwagi.

1 4 8	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2.2 / Strona 18	Ze względu na uwarunkowanie geograficzne największe oddziaływanie klimatu i ekstremalnych zdarzeń pogodowych w Polsce występuje w sektorze gospodarki wodnej. Najistotniejsze problemy dotyczą dużego zróżnicowania opadów w czasie oraz pod względem terytorialnym, co w konsekwencji powoduje występowanie powodzi i suszy na terenie Polski. Te z kolei negatywnie oddziałują m.in. na zachowanie różnorodności biologicznej, powodują zmniejszenie plonów, stanowią również zagrożenie dla mieszkańców terenów, na których oddziaływanie tych zjawisk jest największe.	Ze względu na uwarunkowanie geograficzne największe oddziaływanie klimatu i ekstremalnych zdarzeń pogodowych w Polsce występuje w sektorze gospodarki wodnej. Najistotniejsze problemy dotyczą dużego zróżnicowania opadów w czasie oraz pod względem terytorialnym, co w konsekwencji powoduje występowanie powodzi i suszy na terenie Polski. Dlatego celowym jest oszczędzanie wody i preferowanie technologii sprzyjających zawracaniu obiegów wodnych zarówno w przemyśle jak i wody co celów ogólnie bytowych. Niedobór wody negatywnie oddziałuje m.in. na zachowanie różnorodności biologicznej, powoduje zmniejszenie plonów, obumieranie lasów, wyginiecie niektórych gatunków i stanowi również zagrożenie dla mieszkańców terenów, na których oddziaływanie tych zjawisk jest największe.		Uwaga częściowo uwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Stosownie do wzoru programu operacyjnego, który został przygotowany przez Komisję Europejską, zostało wprowadzone ograniczenie odnośnie do liczby znaków w części diagnostycznej dokumentu. Z tego względu ta część programu będzie miała bardzo syntetyczny charakter (będzie istotnie skrócona) i zostanie skoncentrowana wyłącznie na najważniejszych elementach. Niemniej, celem zapewnienia większego zrozumienia części diagnostycznej, MRR rozważy dołączanie do programu operacyjnego szerszego opisu w tym zakresie, przy czym byłby to element dodatkowy, nie wymagany przez KE. Wówczas na tym etapie możliwe będzie uwzględnienie zgłoszonej uwagi.

1 4 9	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2.2 / Strona 19	Kolejnym problemem jest niewystarczająca wielkość zasobów zmagazynowanych w sztucznych zbiornikach wodnych.	Kolejnym problemem jest niewystarczająca wielkość zasobów zmagazynowanych w sztucznych mikro, małych i dużych zbiornikach wodnych.	Proponujemy wprowadzić nową kategorię sztucznych zbiorników wodnych. Zapis na ma celu przygotowanie gospodarowania wodą w identyczny sposób jak produkowanie energii w rozproszeniu. POIS 2014 – 2020 powinno wspierać inwestycje sprzyjające gromadzeniu sztucznych zbiorników wody: mikro małych i dużych które powinny spełniać funkcję stabilizatorów zmian klimatycznych. Wsparcie powinny być gminy i firmy tworzące zbiorniki. Woda oczyszczona (patrz niżej parametry wody oczyszczonej) pochodząca z procesów produkcyjnych czy ogólnie bytowych naszym zadaniem powinna być magazynowana w sztucznych mikro / mini / dużych zbiornikach tworzonych w konsekwencji procesów inwestycyjnych. Zrzut czystej wody do koryta rzeki lub do kanalizacji lub do gruntu powinien nastąpić mając na uwadze równowagę wodną w glebie. Sztuczne zbiorniki powinny mieć systemy nawadniania gruntu wokół zbiornika. Ponadto proponujemy aby wszędzie tam gdzie jest mowa o sztucznych zbiornikach wodny wprowadzić kategorię mikro / małe średnie / duże – podając ilość metrów sześciennych wody które są w stanie zgromadzić i zrzucić w stanie suszy. Pod pojęciem czystej wody należy rozumieć wodę która przeszła proces ultrafiltracji / odwróconej osmozy.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Stosownie do wzoru programu operacyjnego, który został przygotowany przez Komisję Europejską, zostało wprowadzone ograniczenie odnośnie do liczby znaków w części diagnostycznej dokumentu. Z tego względu ta część programu będzie miała bardzo syntetyczny charakter (będzie istotnie skrócona) i zostanie skoncentrowana wyłącznie na najważniejszych elementach. W ramach POLiŚ przewiduje się działania, które służyć będą oszczędności wody (PI 6.2), niemniej nie stanowią one głównego punktu zainteresowania POLiŚ i w rezultacie nie będą w sposób kompleksowy rozwiązywać danego problemu (np. brak możliwości wsparcia w ramach POLiŚ działań dla sektora rolnictwa). Z tego względu nie ma potrzeby nadmiernego rozbudowywania (uzupełniania) części diagnostycznej POLiŚ w przedmiotowym zakresie. Niemniej MIR podziela pogląd Autora uwagi, że zagadnienia związane z oszczędnością wody są (obok wielu innych zagadnień) ważne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju kraju.

1 5 0	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2.2/ Strona 20	Dlatego też należy brać pod uwagę działania prowadzące do spowolnienia lub powstrzymania odpływu wody, zwiększające pojemność retencyjną zlewni oraz inne nietechniczne metody zapobiegania powodziom.	Dlatego też należy brać pod uwagę działania prowadzące do spowolnienia lub powstrzymania odpływu wody, zwiększające pojemność retencyjną zlewni oraz inne nietechniczne metody zapobiegania powodziom. Wsparciem na infrastrukturę przyczyniającą się do spowolnienia lub powstrzymania odpływu wody powinny być objęte zarówno firmy jak i jednostki administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarowanie zasobami wodnymi.	Na cele przemysłowe zużywane jest ok. 70% całej wody w Polsce. Celowym zatem się wydaje realizowanie PIOS w tym obszarze gdzie można uzyskać relatywnie najwyższą oszczędność wody tj. wśród przedsiębiorców. Wsparciem powinny być objęte mikro, małe średnie i duże firmy. Firmy bez bodźców finansowych w postaci dotowania technologii sprzyjających zawracaniu obiegów wodnych nie przyczynią się do oszczędności.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Stosownie do wzoru programu operacyjnego, który został przygotowany przez Komisję Europejską, zostało wprowadzone ograniczenie odnośnie do liczby znaków w części diagnostycznej dokumentu. Z tego względu ta część programu będzie miała bardzo syntetyczny charakter (będzie istotnie skrócona) i zostanie skoncentrowana wyłącznie na najważniejszych elementach. W ramach POLiŚ przewiduje się działania, które służyć będą oszczędności wody (PI 6.2), niemniej nie stanowią one głównego punktu zainteresowania POLiŚ i w rezultacie nie będą w sposób kompleksowy rozwiązywać danego problemu (np. brak możliwości wsparcia w ramach POLiŚ działań dla sektora rolnictwa). Z tego względu nie ma potrzeby nadmiernego rozbudowywania (uzupełniania) części diagnostycznej POLiŚ w przedmiotowym zakresie. Niemniej MIR podziela pogląd Autora uwagi, że zagadnienia związane z oszczędnością wody są (obok wielu innych zagadnień) ważne z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju kraju.

1 5 1	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2.2/29	Nierozwiązanym do końca problemem pozostaje także oczyszczanie ścieków przemysłowych, a należy przy tym zauważyć, że ścieki przemysłowe mają często większą toksyczność i szkodliwość dla środowiska niż ścieki z sektora komunalnego. Realizowane w ostatnich latach inwestycje proekologiczne (wprowadzanie zamkniętych obiegu) doprowadziły do zmniejszenia poboru wód, który ustabilizował się, co w konsekwencji doprowadziło również do stabilizacji ilości wytwarzanych ścieków przemysłowych. Konieczne jednak są działania zmierzające do unowocześnienia stosowanych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków przemysłowych.	Nierozwiązanym do problemem pozostaje także oczyszczanie ścieków przemysłowych z możliwością ich całkowitego zawracania (wprowadzanie obiegu zamkniętych), a należy przy tym zauważyć, że ścieki przemysłowe mają często większą toksyczność i szkodliwość dla środowiska niż ścieki z sektora komunalnego. Jednocześnie przemysł wykazuje zużycie ok 70 % całkowitej ilości wody. Konieczne są działania zmierzające do unowocześnienia stosowanych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków przemysłowych z możliwością zamykania obiegu.	Informacja podana w projekcie jest nie prawdziwa. Procent wykorzystania obiegu zamkniętych w przemyśle jest minimalny. Technologie umożliwiające wprowadzenie obiegu zamkniętych nie są powszechnie stosowane. Wprowadzanie obiegu zamkniętych jest czymś zupełnie innym niż wykorzystanie wody oczyszczonej do celów np. gospodarczych (mycie posadzek) ect. Jedyną nam znaną firmą która realizuje w Polsce projekt wprowadzając w pełni obiegi zamknięte jest firma MARS.	Uwaga częściowo uwzględniona. Niemniej uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Stosownie do wzoru programu operacyjnego, który został przygotowany przez Komisję Europejską, zostało wprowadzone ograniczenie odnośnie do liczby znaków w części diagnostycznej dokumentu. Z tego względu ta część programu będzie miała bardzo syntetyczny charakter (będzie istotnie skrócona) i zostanie skoncentrowana wyłącznie na najważniejszych elementach. Niemniej, celem zapewnienia większego zrozumienia części diagnostycznej, MRR rozważy dołączenie do programu operacyjnego szerszego opisu w tym zakresie, przy czym byłby to element dodatkowy, nie wymagany przez KE. Wówczas na tym etapie możliwe będzie uwzględnienie zgłoszonej uwagi.

1 5 2	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	2.3 / 77	Adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów, wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie.	Adaptacji do zmian klimatu oraz efektywnego korzystania z zasobów (w tym zwłaszcza wody), wzmocnieniu odporności systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom (zwłaszcza zagrożeniom naturalnym) i reagowania na nie.	Przyjęcie nowego brzmienia celu głównego uzasadnia wprowadzenie nowej osi VIII Rozwój infrastruktury sprzyjającej oszczędności wody i zachowaniu jej zasobów.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Stanowisko wraz z uzasadnieniem do obszaru związanego z oszczędnością wody zostało wskazane powyżej. W określonym zakresie POLiŚ podejmuje interwencję w tym obszarze, niemniej nie stanowi on głównego przedmiotu zainteresowania POLiŚ. Z tego względu nie ma podstaw do modyfikacji obecnego brzmienia celu głównego POLiŚ (i w konsekwencji dedykowania odrębnej osi priorytetowej).
1 5 3	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.1 / 83	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, organizacjom pozarządowym, przedsiębiorcom, a także podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, organizacjom pozarządowym, przedsiębiorcom, klastrom, a także podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.	Proponujemy aby Klastry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami Osi priorytetowej I: Promocja odnawialnych źródeł energii i efektywności Energetycznej.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POLiŚ).

1 5 4	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.1 / 85	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest dla przedsiębiorców. Z uwagi na to, że interwencja będzie miała charakter horyzontalny i dotyczyła całego kraju, grupami docelowymi wsparcia będą odbiorcy usług/produktów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest dla przedsiębiorców oraz dla Klastrow reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną. Z uwagi na to, że interwencja będzie miała charakter horyzontalny i dotyczyła całego kraju, grupami docelowymi wsparcia będą odbiorcy usług/produktów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa.	Proponujemy aby Klastry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami Priorytetu inwestycyjnego 4.2 Promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania OZE przez przedsiębiorstwa.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POLiŚ).
1 5 5	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.1 / 93	W ramach osi priorytetowej wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, organizacjom pozarządowym, przedsiębiorcom, a także podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.	W ramach osi priorytetowej wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, organizacjom pozarządowym, przedsiębiorcom, Klastrom reprezentowanym przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną, a także podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.	Proponujemy aby Klastry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami Priorytetu inwestycyjnego 4.5 Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów, w szczególności na obszarach miejskich, w tym wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego oraz podejmowania odpowiednich działań adaptacyjnych i mitygacyjnych.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POLiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POLiŚ).

1 5 6	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.1 / 96	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, organizacjom pozarządowym, przedsiębiorcom, a także podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organom, organizacjom pozarządowym, , przedsiębiorcom, Klastrom reprezentowanym przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną, a także podmiotom świadczącym usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami.	Proponujemy aby Klastry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami Priorytetu 4.7 Promowanie wysokosprawnej kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej w oparciu o popyt na użytkową energię cieplną.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POIiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POIiŚ).

1 5 7	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 100	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych, jednostek naukowych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych, jednostek naukowych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	Proponujemy aby Kłustry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami priorytetu 5.2 Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POIiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POIiŚ).

1 5 8	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 102	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców, a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną, a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	Proponujemy aby Kłustry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami 6.1 Inwestycje w sektorze gospodarki odpadami w celu wypełnienia wymogów wynikających z prawa unijnego oraz zaspokojenia wykraczających poza te wymogi potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POIiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POIiŚ).

1 5 9	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 102	Proponujemy nowy wskaźnik rezultatu.	Proponujemy nowy wskaźnik rezultatu: 1.Odsetek firm które zamknęły obiegi wodne w przedsiębiorstwie lub 2.Ilość wody krążąca w obiegu zamkniętym w przedsiębiorstwach.	Proponowane nowe wskaźniki rezultatu w pełni oddają znaczenie wody dla osiągnięcia celów POIŚ 2014 - 2020.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Jak wskazano powyżej, obszar związany z oszczędnością wody jest wspierany w POliŚ, niemniej w ograniczonym zakresie, nie stanowi zatem celu POliŚ. Zgodnie ze wzorem programu operacyjnego, który został przygotowany przez Komisję Europejską, wskaźniki rezultatu są tworzone wyłącznie na potrzeby sformułowanych celów. Z tego zatem względu katalog wskaźników rezultatu, który jest zawarty w POliŚ nie może zostać uzupełniony. Do programu dobierane są wskaźniki najbardziej reprezentatywne (mogące obrazować najważniejsze planowane zmiany i wskazujące większość typów interwencji przewidywanych do wsparcia). Założeniem ukierunkowania wsparcia osi jest ograniczenie interwencji w obszarze zaopatrzenia w wodę wyłącznie do projektów kompleksowych, stąd za najbardziej reprezentatywny dla osi wskaźnik rezultatu proponuje się wskaźnik odnoszący się do gospodarki ściekowej. Propozycje nie wskazują ponadto źródeł pozyskiwania informacji nt. wartości przedmiotowych wskaźników, co utrudnia ich potencjalne zastosowanie.

1 6 0	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 103	W zakresie poprawy stanu i ilości zasobów wodnych oraz ochrony Morza Bałtyckiego w Polsce kluczowe działania, jakie będą podejmowane dotyczą więc ograniczania ładunku zanieczyszczeń z sektora komunalnego oraz przemysłowego.	W zakresie poprawy stanu i ilości zasobów wodnych oraz ochrony Morza Bałtyckiego w Polsce kluczowe działania, jakie będą podejmowane dotyczą więc ograniczania ładunku zanieczyszczeń z sektora komunalnego oraz przemysłowego.	Proponujemy nie pomijać przedsiębiorców w osiągnięciu celu.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Zasadniczym obszarem wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego 6.2 będą działania związane z ograniczanie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska ze ścieków komunalnych. Niemniej będą również wspierane działania związane z ograniczaniem powstawania i zarzutu ścieków przemysłowych, ale w bardzo ograniczonym stopniu. Ponadto MIR podziela pogląd Wykonawcy niniejszej Prognozy, zgodnie z którym to sektory komunalny i rolniczy w największym stopniu są kluczowe dla ochrony wód Morza Bałtyckiego.
1 6 1	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 104	Wsparcie zostanie skierowane także na absorpcję innowacyjnych rozwiązań w zakresie zwiększania efektywności oczyszczania ścieków przemysłowych oraz ograniczania zużycia wody w procesach produkcyjnych.	Wsparcie zostanie skierowane także na absorpcję innowacyjnych rozwiązań w zakresie zwiększania efektywności oczyszczania ścieków przemysłowych oraz ograniczania zużycia wody w procesach produkcyjnych w tym jej wykorzystaniu w obiegu zamkniętym.	Proponujemy uściślić zapisy POiŚ we wskazanym obszarze.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Szczegółowe informacje, w tym preferowane rozwiązania technologiczne, będą przedmiotem odrębnego dokumentu uszczegóławiającego POliŚ (SzOP POliŚ). Uwaga zostanie ewentualnie uwzględniona na dalszym etapie podczas prac nad ww. dokumentem.

1 6 2	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 104	Przewiduje się wsparcie następujących obszarów: kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach co najmniej 10 000 RLM, w tym wyposażenie ich w:- systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków;- systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę (wyłącznie w ramach kompleksowych projektów);- infrastrukturę zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych;- racjonalizacji gospodarowania wodą w procesach produkcji oraz poprawa procesu oczyszczania ścieków.	Przewiduje się wsparcie następujących obszarów: kompleksowej gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach co najmniej 10 000 RLM, w tym wyposażenie ich w:- systemy odbioru ścieków komunalnych, oczyszczalnie ścieków;- systemy i obiekty zaopatrzenia w wodę (wyłącznie w ramach kompleksowych projektów);- infrastrukturę zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych;- racjonalizacji gospodarowania wodą w procesach produkcji oraz poprawa procesu oczyszczania ścieków;- zamykaniu obiegów wodnych w procesach produkcji; - wykorzystaniu wody zrzutowej do zwiększenia różnorodności biologicznej oraz produkcji w wykorzystaniem odnowionych zasobów wodnych.	Dodanie nowego obszaru wskazuje na znaczenie oszczędności wody w POIS 2014 – 2020 oraz wskazuje na nowe kierunki dla przedsiębiorców (ochrona bioróżnorodności, wykorzystanie wody do upraw, utrzymanie odpowiedniego poziomu wód, ect.). Woda zrzutowa wykorzystywana do zwiększenia bioróżnorodności biologicznej lub do produkcji z wykorzystaniem odnowionych zasobów wodnych wymaga odpowiednich parametrów (klasa czystości ect) które są unormowane odrębnymi przepisami.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu typów projektów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Należy zwrócić uwagę, że aktualne zapisy zawarte w programie dotyczące zakresu interwencji uwzględniają już zgłoszony typ projektu/zakres wsparcia. Szczegółowy katalog typów projektów jest przedmiotem odrębnego dokumentu uszczegóławiającego program (SzOP POliŚ). Ogólne i nie wykluczające zapisy programu w tym zakresie zapewniają niezbędną jego elastyczność na etapie jego wdrażania.

1 6 3	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 104	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców, a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców, Klastrow reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	Proponujemy aby Klastry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami 6.2. Inwestycje w sektorze gospodarki wodnej w celu wypełnienia wymogów wynikających z prawa unijnego oraz zaspokojenia wykraczających poza te wymogi potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POIiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POIiŚ).

1 6 4	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 105		Proponujemy utworzenie nowego wskaźnika rezultatu: 1.Liczba (ew. powierzchnia) utworzonych parków bioróżnorodności biologicznej lub 2. Liczba (powierzchnia) sztucznych zbiorników wodnych magazynujących wodę.	Naszym zdaniem nowe wskaźniki przyczynią się pełniej do osiągnięcia założeń POIS. Ograniczanie działań wyłącznie do obszarów Natura 2000 nie odniesie zakładanego skutku.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Do Programu dobierane są wskaźniki najbardziej reprezentatywne (mogące zobrazować najważniejsze planowane zmiany i wskazujące większość typów interwencji przewidywanych do wsparcia). Wskazany już w POliŚ wskaźnik "Pojemność obiektów małej retencji wodnej" w opinii MIR odzwierciedla główny punkt zainteresowania POliŚ, częściowo również wychodzi naprzeciw postulatowi zgłoszonemu przez Autora danej uwagi. Propozycje nie wskazują ponadto źródeł pozyskiwania informacji nt. wartości przedmiotowych wskaźników bądź ich definicji, co utrudnia ich potencjalne zastosowanie.

1 6 5	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2/ 106	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych, jednostek naukowych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych, jednostek naukowych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	Proponujemy aby Kłustry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami 6.4. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz promowanie usług ekosystemowych, w tym programu natura 2000 oraz zielonej infrastruktury.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POIiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POIiŚ).

1 6 6	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.2 / 107	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie przewidziane jest głównie dla jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz działających w ich imieniu jednostek organizacyjnych, administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, przedsiębiorców, Kłastrów reprezentowanych przez jego koordynatora bez względu na jego formę prawną a także podmiotów świadczących usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego nie będących przedsiębiorcami. Główną grupą docelową są indywidualni użytkownicy korzystający z zasobów środowiska.	Proponujemy aby Kłastry (reprezentowane przez ich koordynatora bez względu na jego formę prawną) były beneficjentami: 6.5 Działania mające na celu poprawę stanu środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację terenów przemysłowych (w tym terenów podlegających przekształceniu/konwersji), redukcję zanieczyszczenia powietrza, i propagowanie działań służących redukcji hałasu.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POIiŚ a nie do Prognozy. Ze względu na ramowy (ogólny) charakter programu operacyjnego, proponowana uwaga dotycząca uszczegółowienia katalogu potencjalnych beneficjentów nie będzie mogła zostać uwzględniona wprost w treści programu. Szczegółowy katalog potencjalnych beneficjentów i grup docelowych zostanie przedstawiony w odrębnym dokumencie uszczegóławiającym program (SzOP POIiŚ).

1 6 7	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.7 /136	Liczba tomografów komputerowych (CT) oraz rezonansów magnetycznych (MRI) przypadająca na 1 000 000 populacji).	Liczba tomografów komputerowych (CT) oraz rezonansów magnetycznych (MRI) urządzeń pozytonowej tomografii emisyjnej (PET) przypadająca na 1 000 000 populacji).	Pkt 25 formularza nie ma związku z misją IBEW Sp. z o.o. oraz Klastra Wodnego Polski Południowej, jednak wnosimy o jego uwzględnienie. Proponowany pierwotny zapis POIS 2014 – 2020 pomijając PET (najnowocześniejszą technologię diagnostyczną patrz: http://www.su.krakow.pl/o-k-kliniki-endokrynologii-krakow/pet-ct) przyczyni się do ograniczenia dostępu do tego typu urządzeń.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Wskaźniki dotyczące ilości specjalistycznego sprzętu diagnostycznego, w tym tomografów komputerowych oraz rezonansów magnetycznych są wykorzystywane do zobrażenia poziomu rozwoju i jakości systemu ochrony zdrowia przez takie organizacje jak WHO, Eurostat czy OECD. Wydaje się, że jest to reprezentatywny wskaźnik, który może stanowić źródło informacji o dostępności do specjalistycznych usług opieki zdrowotnej. W ocenie MRR wskaźnik ten w lepszy sposób odzwierciedla oczekiwania Komisji Europejskiej dotyczące możliwości i zakresu wsparcia sektora ochrony zdrowia w przyszłej perspektywie (w związku z istniejącymi obostrzeniami w tym zakresie). Ponadto wskaźniki zawarte w programie operacyjnym mają charakter wyłącznie reprezentatywny, szczegółowy katalog wskaźników odzwierciedlający pełen zakres interwencji będzie przedmiotem krajowego dokumentu programowego (uszczegółowienia POliŚ).

1 6 8	Instytut Badań Energii Wodnej Sp. z o.o.	3.2.7 /136	Głównymi beneficjentami realizowanych w ramach osi priorytetowej projektów będą podmioty lecznicze udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego oraz podmioty lecznicze (a także przedsiębiorcy powstałe z ich przekształcenia) utworzone przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych, uczestniczące w systemie ochrony zdrowia.	Głównymi beneficjentami realizowanych w ramach osi priorytetowej projektów będą podmioty lecznicze udzielające świadczeń zdrowotnych w zakresie ratownictwa medycznego oraz podmioty lecznicze (a także przedsiębiorcy powstałe z ich przekształcenia) utworzone przez ministra lub centralny organ administracji rządowej, publiczną uczelnię medyczną lub publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, nauk technicznych, i nauk o zdrowiu, instytuty badawcze prowadzące badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie nauk medycznych nauk medycznych i nauk o zdrowiu, nauk technicznych, bez względu na ich formę prawną, uczestniczące w systemie ochrony zdrowia, w tym przedsiębiorców działających w oparciu o umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.	Uzasadnieniem dokonania zmian jest Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 roku w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. 2011 Nr 179, poz. 1065) nowa systematyka. Nauki techniczne uzasadnia grupa: biocybernetyka i inżynieria biomedyczna. Dopuszczenie przedsiębiorców realizujących usługi na zlecenie NFZ przyspieszy osiągnięcie celów POIS w tej dziedzinie.	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga dotyczy POliŚ a nie do Prognozy. Cele PO liŚ w tej dziedzinie są określone przez Cel Tematyczny nr 9 i dotyczą wspierania włączenia społecznego i przeciwdziałania ubóstwu poprzez inwestycje wspierające dostęp do nowoczesnej i wysokiej jakości bazy leczniczej o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa zdrowotnego ludności. Wsparcie wyspecjalizowanych jednostek naukowych i badawczych prowadzących prace w dziedzinach związanych z medycyną będzie przedmiotem wsparcia Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.
1 6 9	Klub Przyrodni ków (stowarzy szenie)	Opis relacji między POiIS a celami określonymi na szczeblu międzynarodowym (w tym dyrektywy UE).	Niektóre elementy celów UE nie są w POiIS właściwie wyszczególnione i są rozproszone. Dotyczy to głównie...	Dotyczy to także celów Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie osiągnięcia dobrego stanu i potencjału wód oraz celów środowiskowych dla obszarów chronionych.	Podstawowe wyzwanie wynikające z RDW – osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód (a zdecydowana większość polskich wód tego stanu nie osiąga) jest w tekście POiIS wprowadzone obecne, ale rozmyte i przesunięte na plan dalszy, za „potrzebami inwestycyjnymi gospodarki wodnej”. POiIS powinien i pierwszoplanowo wyraźnie wspierać renaturyzację wód (nie tylko poprawę czystości, ale poprawę hydromorfologii!) w celu osiągnięcia celów Dyrektywy, dopiero w drugiej kolejności inwestycje dot. zarządzania zasobami wodnymi.	Uwaga nieuwzględniona. POiŚ nie może rozwiązać wszystkich problemów, np. w kwestii jakości wód. Prognoza natomiast odnosi się, przede wszystkim do określenia potencjalnych oddziaływań na środowisko i w tym zakresie uwzględniono podstawowe wymagania.

1 7 0	Klub Przyrodni ków (stowarzy szenie)	Opis relacji między POiS a celami określonymi na szczeblu międzynarodo wym (w tym dyrektywy UE).	Opis relacji	Uzupełnić o relację do celów:1. Dyrektywy Ramowej w/s Strategii Morskiej (osiągnięcie dobrego stanu środowiska morskiego wymagane do 2020 r.)2. Konwencji o ochronie Morza Bałtyckiego wraz z rekomendacjami wykonawczymi (POiS sprzyja celom czystości wód ale jest np. zupełnie sprzeczny z rekomendacją w/s ochrony naturalnych procesów brzegowych).3. Konwencji o obszarach wodno- błotnych (Działania renaturyzacji siedlisk i ekosystemów przewidziane w POiS sprzyjają celom Konwencji, ale działania przeciwpowodziowe i rozbud. dróg wodnych mogą być niezgodne z celami.	Obowiązująca dyrektywa i ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe, powinny być uwzględnione.	Uwaga nieuwzględniona, ponieważ wydaje się, że zagadnienia zostały prawidłowo wyważone. Prognoza nie może przedstawiać wszystkich wymaganych przepisów (dyrektyw) i konwencji. Skupia się jedynie na ocenie potencjalnych zagrożeń. Najważniejsze dokumenty ustalające kierunki polityki w zakresie POiS zostały przedstawione w załączniku 3.1.

1 7 1	Klub Przyrodni ków (stowarzyszenie)	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną i oddziaływanie na stan wód.	Opis oddziaływań	Wzmocnić opis trwałych oddziaływań, polegających na trwałym przekształcaniu brzegu morskiego i rzek (inwestycje przeciwpowodziowe).	Treść prognozy za mało akcentuje trwałe negatywne zmiany przyrodnicze, zwłaszcza w wyniku działań dot. wód i brzegu morskiego – utratę naturalnych procesów dynamiki brzegu morskiego w wyniku projektu jego ochrony (trudno się zgodzić z tezą o korzystnym długoterminowym oddziaływaniu), nieuchronne trwałe usztuczniczenie rzek w wyniku realizacji inwestycji przeciwpowodziowych. Nawet jeżeli inne cele społeczne wymagają poniesienia takich kosztów środowiskowych, istnienie tych kosztów powinno być jeszcze wyraźniej podkreślone. Nie jest prawdą, że oddziaływania inwestycji w wodach będą głównie czasowe i ograniczone do razy budowy.	Uwaga częściowo uwzględniona. W zakresie oddziaływań na stan wód uważa się, że poprawnie wyważono opis oddziaływań przedsięwzięć na stan wód – wzięto pod uwagę zastrzeżenie o konieczności zapewnienia zgodności takich przedsięwzięć z wymogami prawa UE, które co do zasady, zabraniają prowadzenia przedsięwzięć pogarszających stan wód. Jeśli chodzi o ochronę brzegów morskich, Programu znajduje się zapis: „ochrona brzegów morskich w szczególności przy zastosowaniu metod przyrodniczych lub metod hydrotechnicznych wspartych metodami przyrodniczymi opartymi na ochronie biotechnicznej z uwzględnieniem potrzeby zachowania naturalnych procesów dynamiki brzegowej;” Jeśli chodzi o „usztuczniczenie rzek” – trudno będzie o realizację inwestycji przeciwpowodziowej polegającej na regulacji rzeki (w definicji budowli p.pow. nie ma budowli regulacyjnych). Budowa obwałowań bądź zbiorników czy polderów w większości przypadków może być zaplanowana tak, aby przy osiągnięciu celów społecznych, zminimalizować ryzyko pogorszenia stanu wód.
1 7 2	Klub Przyrodni ków (stowarzyszenie)	Wpływ na krajobraz.	Możliwość pozytywnego wpływu dróg na krajobraz w związku z wpływem na zagospodarowanie terenów przyległych.	Rozważyć ponownie i przededagować, zrezygnować z tej tezy.	Możliwość ta pozostaje tylko teoretyczna, tymczasem masowo drogi prowokują rozwój wzdłuż nich chaotycznego zagospodarowania przestrzeni i rozwój elementów dysharmonijnych w krajobrazie (zabudowa przemysłowa, ciągi nośników reklamowych wzdłuż dróg.	Uwaga nieuwzględniona. W Prognozie użyto sformułowania "...możliwość pozytywnego oddziaływania..." Natomiast chaotyczna zabudowa wynika z mankamentów polityki w zakresie gospodarki przestrzennej

1 7 3	Klub Przyrodni ków (stowarzyszenie)	Wpływ na klimat.	Opis wpływów	Uzupełnić, że projekty ochrony i odtwarzania ekosystemów torfowiskowych (w ramach ochrony różnorodności biologicznej) zapobiegają emisji CO2 ze zdegradowanych, przesuszonych torfowisk i powodują akumulację torfu w procesie torfotwórczym.	Jest to istotne i trwale oddziaływanie na bilans gazów cieplarnianych, wartość podkreślenia.	Uwaga przyjęta. Tekst uzupełniono w ocenie dotyczącej wpływu programu na klimat gdzie dodano "szereg projektów realizowanych w ramach II Osi (jak np. w zakresie ochrony ekosystemów torfowych)"
1 7 4	Klub Przyrodni ków (stowarzyszenie)	[Brak]	[Brak]	Jakie oddziaływanie na środowisko będzie mieć przyjęcie w POiŚS zaproponowanych wskaźników realizacji POiŚS i zakładane wartości docelowe?	Przyjęcie wskaźnika „pojemność zbiorników małej retencji” będzie prowokować budowę zbiorników małej retencji zamiast znacznie korzystniejszej środowiskowo retencji gruntowej przez renaturyzację ekosystemów wodno-błotnych i torfowiskowych. Przyjęcie wskaźnika "długość zabezpieczonych brzegów morskich" będzie prowokować ich techniczną ochronę, kosztem korzystniejszej środowiskowo opcji pozostawienia procesów naturalnej dynamiki brzegowej.	Uwaga nieuwzględniona. Uzasadnienie jest niezrozumiałe - w Programie nie ma wskaźnika dotyczącego długości zabezpieczonych brzegów morskich. Dodatkowo zgodnie z sugestią GDOŚ przededagowano brzmienie zapisów w P.I. 5.2 (na bardziej restrykcyjne podejście) dotyczące gospodarowania wodą, aby w pełni odzwierciedlić wymogi prawodawstwa unijnego oraz zaakcentować konieczność wykorzystywania w jak największym stopniu naturalnych metod ochrony przeciwpowodziowej.
1 7 5	Klub Przyrodni ków (stowarzyszenie)	[Brak]	[Brak]	Uzupełnić analizę alternatyw o relokację zabudowy i infrastruktury narażonej na powódzie i erozję brzegu morskiego, zamiast ochrony przeciwpowodziowej i ochrony brzegu.	Istotna opcja, zwykle najkorzystniejsza środowiskowo; przynajmniej w niektórych przypadkach może okazać się korzystniejsza wielokryterialnie, niekiedy także tańsza. Powinna móc być wspierana w ramach POiŚS co najmniej na równi z projektami ulepszającymi zarządzanie zasobami wodnymi i ochronę brzegów morskich.	Uwaga nieuwzględniona - projekty z zakresu relokacji zabudowy i infrastruktury narażonej na powódzie i erozję brzegu morskiego nie są ujęte w POiŚS. Niemniej należy podkreślić, iż istnieją sytuacje, kiedy relokacja istniejących budowli jest korzystniejsza od stosowania technicznych środków ochrony przed powodzią. Prognoza POiŚS jednakże nie jest właściwym dokumentem do dokonywania analiz tego rodzaju.

1 7 6	Klub Przyrodni ków (stowarzy szenie)	[Brak]	[Brak]	Zwrócenie uwagi na szczególnie konfliktowe przypadki „projektów dużych” – jako potencjalnych punktów zapalnych i punktów potencjalnych konfliktów społecznych.	Droga S19 Rzeszów-granica państwa: przecięcie absolutnie kluczowego karpackiego korytarza ekologicznego [lecz dobrze zrobiony projekt może być korzystniejszy dla drożności korytarza, niż pozostawienie drogi bez zmian]. Droga S- 10 Piła-Szczecin: przecięcie ważnego korytarza doliny Drawy, powiązania ekologicznego Drawieńskiego Parku Narodowego [lecz dobrze zrobiony projekt może być korzystniejszy dla drożności korytarza, niż pozostawienie drogi bez zmian]. Poprawa wejścia do portu w Elblągu; droga wodna Wisła-Zalew Wiślany: w tle tych inwestycji jest bardzo negatywny środowiskowo przekop Mierzei Wiślanej. Stopień Niepołomice: silne negatywne oddziaływanie, a projekt jest mało wiarygodnymi argumentami lansowany jako „prośrodowiskowy”.	Uwaga nieuwzględniona. Analiza została przeprowadzona.
1 7 7	Klub Przyrodni ków (stowarzy szenie)	[Brak]	[Brak]	Brak analizy zgodności POiŚ z Ramowym Programem Działań na Rzecz Natury 2000 (PAF), opracowanym przez Polskę i przedstawionym Komisji Europejskiej.	PAF jest kluczowym dokumentem określającym „zapotrzebowanie finansowe” skutecznej ochrony sieci Natura 2000 i opracowuje się go o to, by w jego świetle analizować poszczególne potencjalne źródła finansowania tej ochrony, w tym POiŚ.	Uwaga była już wcześniej uwzględniona w Prognozie. W załączniki 3.2 do Prognozy znajduje się analiza zgodności celów POliŚ 2014-2020 z dokumentami krajowymi, m.in. Priorytetowymi Ramami Działań w zakresie finansowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na lata 2014-2020 (PAF). Wskazano iż cele dokumentu zostały uwzględnione w POliŚ 2014-2020 w ramach osi II.

1 7 8	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 4. Ogólna charakterystyka a POliŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko.	budowa, modernizacja linii kolejowych (I) – (poz. 16)	Zakwalifikowano jako działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) wsparcie wymiany taboru przewoźników w tej samej grupie.----- Oznaczyć kolorem żółtym, dodać nową pozycję „budowa nowych odcinków linii kolejowych w sieci TEN-T” z dotychczasowym oznaczeniem (czerwony kolor). Wsparcie wymiany taboru przewoźników – pozytywne działanie (zielony).	Spośród 60 projektów planowanych do realizacji w 2014-2020 jedynie 4 projekty obejmują budowę nowych odcinków linii kolejowych, z których tylko 1 należy do sieci TEN-T. Pozostałe projekty dotyczą modernizacji/rehabilitacji (rozbudowie/przebudowie) istniejących linii kolejowych, w których zajęcie dodatkowego terenu będzie spowodowane budową dróg dojazdowych, wiaduktów.Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć oraz w świecie załącznika II dyrektywy OOŚ, przebudowa, rozbudowa istniejącej linii kolejowej jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko - vide poz. 26.	Uwaga uwzględniona. Klasyfikacja została zmieniona.
1 7 9	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 4. Ogólna charakterystyka a POliŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko.	budowa, modernizacja linii kolejowych (poz. 16 oraz 18)	Zakwalifikowano jako działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.----- Oznaczyć na żółto.	Uzupełnienie luk sieci TEN-T nie zawsze oznacza budowę nowej linii, może być czynnością administracyjną polegającą na uwzględnieniu w sieci TEN-T istniejącej linii kolejowej a następnie jej modernizację w celu zapewnienia standardów technicznych (np. uzbrojenie w system ERTMS lub modernizacja nawierzchni torowej, poprawa bezpieczeństwa ruchu) – vide poz. 26.	Uwaga uwzględniona. Dokonano rozdzielenia odcinków nowych od modernizowanych.

1 8 0	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 4. Ogólna charakterystyk a POLiŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko	modernizacja i rozbudowa terminali intermodalnych (o) (poz.25)	Zakwalifikowano jako działania mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.----- Oznaczyć na żółto.	Rozwój transportu intermodalnego jest wskazywany w dokumentach strategicznych UE jako przykład pozytywnego działania ukierunkowanego na zmniejszenie presji transportu na środowisko. Modernizacja i rozbudowa terminali intermodalnych kwalifikowana jest zgodnie z § 3 – tj. mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.	Uwaga uwzględniona.
1 8 1	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 4. Ogólna charakterystyk a POLiŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko.	modernizacja, rozbudowa, rewitalizacja obiektów zabytkowych (w tym przemysłowych) (o) – poz. 35	ożywienie przestrzeni miejskiej, w tym m.in. przez renowację obiektów zabytkowych uwzględniając infrastrukturę kultury i szkolnictwa artystycznego (inwestycje obszarowe). Dopisać tekst zaznaczony kolorem: „ożywienie przestrzeni miejskiej, w tym m.in. przez renowację obiektów zabytkowych uwzględniając infrastrukturę kultury, szkolnictwa artystycznego i kolejową (inwestycje obszarowe)”	Wskazano wybrane obiekty – ograniczając przy tym obiekty zabytkowe pozostające w gestii nie wymienionych typów władających.	Uwaga nieuwzględniona. Cele osi VI POLiS dotyczą ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego. Nie ma uzasadnienia dla wspierania w ramach tej osi infrastruktury obiektów kolejowych, o ile jej funkcje bezpośrednio nie służyłyby ww. celom. Wsparcie obiektów kolejowych mogłoby natomiast mieścić się w ramach osi I programu i dotyczyć projektów termomodernizacyjnych. Ponadto, obiekty te mogłyby być wspierane również w ramach zintegrowanych programów rewitalizacji, z poziomu Regionalnych Programów Operacyjnych. Nieuwzględnienie uwagi w Programie oznacza brak konieczności uwzględniania jej w Prognozy.
1 8 2	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	4.5 Analiza zgodności z dokumentacji strategicznymi Polski	Określenie jako wskaźnik	udział udrożnionych korytarzy ekologicznych przecinanych przez linie kolejowe w całkowitej liczbie korytarzy (tzw. „białowiejskie”) w %. Usunięcie wskaźnika (str. 120)	Linie kolejowe nie stanowią w Polsce istotnej bariery w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych. Wynika to ze specyfiki ruchu kolejowego, tendencji spadkowych tego ruchu zarówno w Polsce jak i całej UE. Dowodem są rozpoznane PZO dla obszarów Natura 2000 oraz dane gromadzone przez PKP PLK S.A.	Uwaga nieuwzględniona. Rozdział 4.5 przedstawia tylko dokumenty i przedstawione w nich wskaźniki.

1 8 3	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 15 Macierz relacyjna elementów środowiska i priorytetów inwestycyjnych POIiŚ	(Duże projekty) Odniesienie do odpowiedniej pozycji POIiŚ 40-89	Oznaczenie projektów kolejowych jako znacząco negatywnie wpływających na integralność obszarów chronionych (kolor czerwony) Oznaczenie kolorem żółtym jako potencjalnie mogących powodować omawiany typ oddziaływania.		Uwaga nieuwzględniona.
1 8 4	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 16 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych POIiŚ i działań zmniejszających ch/kompensuj ących wpływ na środowisko	Działania minimalizujące – 3.7.4.1 i 3.7.1.1.	prorowadzenie prac związanych z wycinką drzew poza okresem lęgowym ptaków Nowy zapis: prowadzenie prac związanych z wycinką drzew poza okresem lęgowym ptaków o ile taka potrzeba wynika z oceny oddziaływania na środowisko.	Zalecenie nadmiarowe prowadzące do utrudnień w organizacji czasu budowy. Nie jest uzasadnione wskazywanie jako bezwzględnie takiego środka a jedynie w przypadkach stwierdzonego występowania gatunków chronionych.	Uwaga uwzględniona.
1 8 5	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Tabela 16 Macierz relacyjna priorytetów inwestycyjnych POIiŚ i działań zmniejszających ch/kompensuj ących wpływ na środowisko	Działania minimalizujące – 3.7.1.1.	- prowadzenie nowych instalacji w sposób zapobiegający (lub minimalizujący) przecinaniu i defragmentacji cennych struktur przyrodniczych, w tym obszarów objętych ochroną oraz obszarów o wysokich walorach przyrodniczych nie objętych ochroną.- instalowanie specjalnych urządzeń ostrzegających zwierzęta przed niebezpieczeństwem poprzez zwiększenie czujności i gotowości do ucieczki lub też przez odpłaszanie od torów tuż przed przejazdem pociągu - montowanie ich nie tylko wzdłuż linii kolejowych, ale także w pewnej odległości od nich.---- -----Zapis do usunięcia lub co najmniej do modyfikacji i usunięcie tekstu zaznaczonego na czerwono.	Nie jest jasne co jest nową instalacją w rozumieniu zapisów – czy nowa linia kolejowa? Wówczas – bez uwag. Jeżeli zaś instalacją jest infrastruktura (np. elektryfikacja istniejącej linii wymagająca zasilania – wówczas zapis niewłaściwy, nadmiarowy i ograniczający. Jeżeli zaś jako nową instalację należy rozumieć urządzenia minimalizujące, warto zauważyć, że jedyne stosowane dotychczas na kolei w Polsce urządzenia odpłaszające mają dość znaczną moc akustyczną i są montowane wzdłuż torów. Brak jest doświadczeń w zakresie montowania urządzeń w pewnej odległości od linii kolejowej - nie wiadomo, jakie urządzenia autor ma na myśli i jak miałyby one działać. Zapis taki wydaje się tym bardziej chybiony, że montowanie urządzeń z dala od linii kolejowej może mieć efekt wprost przeciwny do zamierzonego - zwierzęta odpłaszane byłyby w kierunku linii kolejowej a nie w kierunku przeciwnym, co powodowałoby wzrost śmiertelności. Urządzenia odblaskowe – wg dotychczasowych obserwacji – nie sprawdzają się na kolei.	Pierwszą uwagę można pominąć, gdyż chodzi o nową linię kolejową. Uwaga druga uwzględniona w odniesieniu do instalowania specjalnych urządzeń ostrzegających.

1 8 6	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 177	Uwaga nt. obszarów Natura 2000 na oddziaływania linii kolejowych	W załączniku nr 4 Lista obszarów chronionych, które mogą być narażone na negatywne oddziaływania związane z realizacją inwestycji liniowych zawarto listę obszarów Natura 2000 oraz parków narodowych i krajobrazowych, które ze względu na bliskość prowadzonych inwestycji kolejowych mogą być narażone na ewentualne negatywne oddziaływania związane z ich realizacją. Dokładna wielkość i rodzaj oddziaływań są (lub będą) przedmiotem raportów oddziaływania dla tego typu przedsięwzięć.----- ---W załączniku nr 4 powinien być zawarty wykaz tylko tych obszarów Natura 2000, dla których wg Standardowych Formularzy Danych (Opis obszaru. Zagrożenia) lub PZO wskazuje się linie kolejowe jako zagrożenie przedmiotów ochrony obszarów. Nowy zapis: „W załączniku nr 4 Lista obszarów chronionych, które mogą być potencjalnie narażone na ewentualne negatywne oddziaływania. Rodzaj i skala oddziaływania powinna być oceniona podczas indywidualnie prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć kolejowych o ile ich realizacja wiązać się będzie z zajęciem dodatkowego terenu w granicach obszarów Natura 2000 na cele kolejowe”.	Przyjęcie założenia, że każda kolizja linii kolejowej lub położenie w bliskości (jaka odległość jest bezpieczna?) jest niewłaściwe. PZO będące w opracowaniu przez WKP jedynie w pojedynczych przypadkach wskazują linie kolejowe jako źródło ryzyka dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000.	Uwaga została już uwzględniona. Załącznik nr 4 zawiera Tabelę 2. "Lista obszarów Natura 2000, które mogą znaleźć się pod wpływem negatywnego oddziaływania związane z budową linii kolejowych".

1 8 7	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 177	Zalecenie ogólne	„Realizując projekty drogowe i kolejowe bardzo ważne jest opracowanie odpowiednich szczegółowych przebiegów tras oraz zastosowanie właściwych zabezpieczeń i rozwiązań dla zwierząt zwłaszcza na obszarach, na których mogą wystąpić oddziaływania skumulowane”. Nowy zapis: „Realizując projekty drogowe i kolejowe bardzo ważne jest określenie obszarów, na których mogą wystąpić oddziaływania i skumulowane oraz określenie elementów środowiska przyrodniczego narażonych na te oddziaływania i zastosowanie właściwych minimalizujących negatywne oddziaływania.	Zapis jest niezrozumiały. W przypadku modernizacji /rehabilitacji (rozbudowy/przebudowy) trasa linii kolejowej jest znana, bowiem dotyczy istniejącego obiektu liniowego. Dla nowoprojektowanych odcinków, projekty budowlane sporządza się na mapach do celów projektowych w skali dostosowanej do potrzeb (ok. 1:1000) a szczegóły techniczne w projektach wykonawczych w jeszcze bardziej dokładnej skali.	Uwaga uwzględniona.
1 8 8	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 194 oraz str. 24	Zapis: „Budowa i modernizacja linii kolejowych nie będzie związana z negatywnym oddziaływaniem na jakość powietrza w fazie eksploatacji przy założeniu, że nie będą eksploatowane lokomotywy spalinowe”	Zmiana zapisu: „Budowa i modernizacja linii kolejowych nie będzie związana z negatywnym oddziaływaniem na jakość powietrza w fazie eksploatacji”	Zapis może prowadzić do wniosku o całkowitym wycofaniu ruchu kolejowego na liniach niezelektryfikowanych.	Uwaga nieuwzględniona. Prognoza nie decyduje o stosowaniu napędu spalinowego. Zwraca tylko uwagę, że z tym napędem łączy się emisja spalin

1 8 9	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 204	„Duże Inwestycje” wskazane z Programie poddanym prognozie związane są głównie z budową dróg, budową lub modernizacją linii kolejowych, czy sieci energetycznych. Inwestycje tego rodzaju powodują zaburzenia krajobrazu niezależnie od lokalizacji. Szczególnej uwagi wymagają inwestycje zlokalizowane w pobliżu parków krajobrazowych.	Planowane inwestycje kolejowe nawet tzw. duże projekty dotyczą w większości modernizacji (przebudowy, rozbudowy) istniejących linii kolejowych, które od wielu lat funkcjonują w krajobrazie. Tak więc nie jest uprawnione twierdzenie o zaburzaniu krajobrazu przez te linie. Nieprecyzyjny zapis na temat „szczególnej uwagi” – nie jest jasne w jaki sposób może być zrealizowany. Usunięcie zaznaczonego fragmentu (czerwony kolor). [przypis red.: czyli "...lub modernizacją..." oraz "Szczególnej uwagi wymagają inwestycje zlokalizowane w pobliżu parków krajobrazowych."]	W przypadku poddawania projektu ocenie oddziaływania na środowisko analizuje się i ocenia wpływ na krajobraz, co wynika ze standardowego wymagania wg zakresu raportu OOS (art. 66 ustawy OOS).	Uwaga uwzględniona
1 9 0	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 183	Rozdział 6.6.6 Oddziaływanie na stan wód	Brak odniesienia się do kwestii oddziaływania na stan wód w przypadku III osi priorytetowej Uzupełnienie rozdziału z uwzględnieniem specyfiki transportu kolejowego oraz zagadnień wpływu planowanych przedsięwzięć na cele środowiskowe ochrony wód, o których mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej.	W teście prognozy znajduje się sam nagłówek, bez tekstu.	Uwaga uwzględniona. Do oddziaływania na stan wód projektów z III i IV osi odniesiono się łącznie z uwagi na ich podobne oddziaływanie na wody. W teście wprowadzono poprawkę - wyjaśnienie.
1 9 1	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Str. 229 tabela nr 20	Zapis: "w zakresie inwestycji liniowych (koleje, drogi): na obszary chronione, bariery w przemieszczaniu się zwierząt, niszczenie siedlisk) (...)"	Dla III osi priorytetowej zidentyfikowano możliwe negatywne długotrwałe oddziaływanie na środowisko polegające na wpływie na obszary chronione, niszczenie siedlisk, tworzenie barier w przemieszczaniu się zwierząt----- -----Nowy zapis: "w zakresie budowy nowych obiektów liniowych (koleje, drogi): na obszary chronione, bariery w przemieszczaniu się zwierząt, niszczenie siedlisk) (...)"	Zidentyfikowane oddziaływania mogą dotyczyć (w pewnych lokalizacjach) nowych obiektów liniowych, lecz nie należy takich oddziaływań przypisywać obiektom istniejącym, zwłaszcza bez poparcia szczegółową oceną oddziaływania odnoszącą się do poszczególnych projektów.	Uwaga uwzględniona.

1 9 2	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe" (działanie 3.7.4.1)	wpływ na różnorodność biologiczną	jako potencjalne oddziaływanie wskazuje się efekt barierowy poprzez grodzenie dróg transportu zapisy dotyczące wpływu na różnorodność biologiczną należy usunąć	Błędne założenie, że grodzenie linii kolejowych w obszarach miejskich wpływa na zmianę tras migracyjnych zwierząt. Linie kolejowe nie są grodzone w miejscach migracji zwierząt.	Uwaga uwzględniona.
1 9 3	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe" (działanie 3.7.4.1)	wpływ na zwierzęta	argumentacja dla potwierdzenia oddziaływania linii kolejowych na zwierzęta w obszarach miejskich zapisy należy usunąć albo zmodyfikować uzasadnienie wpływu	Nie należy powoływać się na zjawisko wypadków śmiertelnych w wyniku zderzenia z przejeżdżającym pociągiem, gdyż ma ono charakter incydentalny i marginalny. Czasowe ogradzanie terenu budowy ma m.in. na celu zabezpieczenie zwierząt, nie może być rozpatrywane w kategoriach negatywnego oddziaływania. Obecność elementów antropogenicznych mogąca wpływać na zaniepokojenie zwierząt - również stanowi chybiony argument na rzecz oddziaływania kolei na zwierzęta, przynajmniej w obszarach miejskich. Brak uzasadnienia dla tezy, że torowisko pokryte tłuczniami i szyny stanowią poważną przeszkodę fizyczną dla gryzoni i płazów.	Uwaga uwzględniona dla obszarów miejskich poprzez zmianę zapisu w arkuszu "Analiz pogłębionych".
1 9 4	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe" (działanie 3.7.4.1)	wpływ na integralność obszarów chronionych	Zapis dotyczy obecnie całej tabeli, tak więc nie ma rozróżnienia pomiędzy liniami istniejącymi a nowoprojektowanymi zapisy należy odnosić jedynie do budowy nowych linii kolejowych	Wpływ na integralność obszarów może powstawać w wyniku budowy nowych obiektów, ale na etapie modernizacji istniejącej infrastruktury, tym bardziej w obszarach miejskich, wpływ ten jest znikomy.	Uwaga została już uwzględniona - wprowadzono podział tabeli.
1 9 5	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe" (działanie 3.7.4.1)	wpływ na ludzi, wpływ na zabytki i dobra materialne	Niespójność zapisów Należy usunąć spójności poprzez eliminację zapisu o negatywnym wpływie wibracji na ludzi na etapie eksploatacji. Realizacja inwestycji kolejowej wiąże się głównie (choć nie wyłącznie) z poprawą stanu nawierzchni kolejowej i w ten sposób usuwane jest jedno z podstawowych źródeł uciążliwości.	W przypadku wpływu na ludzi mówi się o negatywnym wpływie wibracji w fazie eksploatacji, natomiast w przypadku wpływu na zabytki i dobra materialne mówi się, że wibracje na etapie eksploatacji ulegną obniżeniu.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały poprawione.

1 9 6	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe" (działanie 3.7.4.1)	wpływ na krajobraz	"Budowa linii kolejowych przyczynia się do trwałego przekształcenia krajobrazu (...)." „Budowa NOWYCH linii kolejowych może przyczynić się do trwałego przekształcenia krajobrazu (...)."	Należy uściślić zapisy, by było jasne, że na krajobraz wpływa budowa nowych linii, a nie przebudowa istniejących.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały poprawione.
1 9 7	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe" (działanie 3.7.4.1)	wnioski odnośnie ograniczenia skutków, rozwiązań alternatywnych i kompensacji	„Wnioski” zawierają tylko jedno zalecenie (zabezpieczenie wód przed zanieczyszczeniem podczas robót). Należy uzupełnić wnioski bądź wykazać brak takiej konieczności poprzez stwierdzenie braku istotnych negatywnych oddziaływań.	„Wnioski” nie odzwierciedlają oddziaływań stwierdzonych w powyższej części tabeli. Jeżeli wyżej stwierdzone oddziaływania nie są istotne i nie wymagają rozwiązań minimalizujących / alternatywnych / kompensujących - należy to jasno we wnioskach zapisać.	Uwaga uwzględniona.
1 9 8	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe 2" (działanie 3.7.1.1)	wpływ na różnorodność biologiczną	jako potencjalne oddziaływanie wskazuje się efekt barierowy poprzez grodzenie dróg transportu Obecne zapisy dotyczące wpływu na różnorodność biologiczną należy usunąć	Linie kolejowe nie są grodzone w miejscach migracji zwierząt.	
1 9 9	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe 2" (działanie 3.7.1.1)	wpływ na zwierzęta	argumentacja dla potwierdzenia oddziaływania linii kolejowych na zwierzęta zapisy należy usunąć albo zmodyfikować uzasadnienie wpływu	Nie należy powoływać się na zjawisko wypadków śmiertelnych w wyniku zderzenia z przejeżdżającym pociągiem, gdyż ma ono charakter incydentalny i marginalny. Czasowe ogradzanie terenu budowy ma m.in. na celu zabezpieczenie zwierząt, nie może być rozpatrywane w kategoriach negatywnego oddziaływania. Brak uzasadnienia dla tezy, że torowisko pokryte tłuczniami i szyny stanowią poważną przeszkodę fizyczną dla gryzoni i płazów.	Uwaga częściowo uwzględniona. Utrzymano zjawisko wypadków śmiertelnych.
2 0 0	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe 2" (działanie 3.7.1.1)	wpływ na integralność obszarów chronionych	Zapis dotyczy obecnie całej tabeli, tak więc nie ma rozróżnienia pomiędzy liniami istniejącymi a nowoprojektowanymi zapisy należy odnosić jedynie do budowy nowych linii kolejowych	Wpływ na integralność obszarów może powstawać na etapie budowy nowych obiektów, ale na etapie modernizacji istniejącej infrastruktury wpływ ten jest znikomy.	Uwaga uwzględniona poprzez zmianę zapisu w arkuszu "Analiz pogłębionych".

2 0 1	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe 2" (działanie 3.7.1.1)	wpływ na ludzi, wpływ na zabytki i dobra materialne	Niespójność zapisów Należy usunąć spójności poprzez eliminację zapisu o negatywnym wpływie wibracji na ludzi na etapie eksploatacji	W przypadku wpływu na ludzi mówi się o negatywnym wpływie wibracji w fazie eksploatacji, natomiast w przypadku wpływu na zabytki i dobra materialne mówi się, że wibracje na etapie eksploatacji ulegną obniżeniu.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały poprawione.
2 0 2	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe 2" (działanie 3.7.1.1)	wpływ na krajobraz	"Budowa linii kolejowych przyczynia się do trwałego przekształcenia krajobrazu (...)." „Budowa NOWYCH linii kolejowych przyczynia się do trwałego przekształcenia krajobrazu (...)."	Należy uściślić zapisy, by było jasne, że na krajobraz wpływa budowa nowych linii, a nie przebudowa istniejących.	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały poprawione.
2 0 3	PKP Polskie Linie Kolejowe S. A.	Załącznik nr 8 - „Analizy pogłębione wzór arkusza OŚ III”, arkusz "linie kolejowe 2" (działanie 3.7.1.1)	wnioski odnośnie ograniczenia skutków, rozwiązań alternatywnych i kompensacji	„Wnioski” zawierają tylko jedno zalecenie (zabezpieczenie wód przed zanieczyszczeniem podczas robót). Należy uzupełnić wnioski bądź wykazać brak takiej konieczności poprzez stwierdzenie braku istotnych negatywnych oddziaływań.	„Wnioski” nie odzwierciedlają oddziaływań stwierdzonych w powyższej części tabeli. Jeżeli wyżej stwierdzone oddziaływania nie są istotne i nie wymagają rozwiązań minimalizujących / alternatywnych / kompensujących - należy to jasno we wnioskach zapisać.	Uwaga uwzględniona
2 0 4	Towarzys two na rzecz Ziemi	str 266	Program jako całość pozytywnie oddziałuje na środowisko.	Istnieją opracowania i opinie, które zawierają wzajemnie sprzeczne twierdzenia dotyczące zasadności i potencjalnych skutków budowy stopnia wodnego w Niepołomicach i ewentualnie dalszej kaskadyzacji Wisły. W opracowaniu starałam się wyważyć ocenę skutków realizacji tej budowy, biorąc pod uwagę zarówno kwestie nie pogarszania stanu wód, jak i potrzebę powstrzymania dalszej degradacji koryta Wisły (postępująca erozja dna rzeki). Twierdzenie (str. 266), że Program jako całość pozytywnie oddziałuje na środowisko jest nieuprawdopodobnione i nieuprawnione. Dlatego wnioskuję się o: • weryfikację listy obszarów chronionych z którymi będą kolidować inwestycje wymienione w załączniku nr 4 a także jej uzupełnienie o brakujące duże projekty, • określenie celów ochrony i przygotowane listy	I. Przyroda i budownictwo wodne. Prognoza oddziaływania na środowisko (Prognoza) nie spełnia podstawowych wymogów określonych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ustawa ooŚ). Zgodnie z ustawą ooŚ Prognoza powinna określać, analizować i oceniać „przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:— różnorodność biologiczną,— ludzi,— zwierzęta,— rośliny,— wody,(...) — z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy”. Ponadto	Uwaga nieuwzględniona. W Prognozie, na podstawie analiz szczegółowych, dokonano oceny skutków w przypadku realizacji POiŚ i w przypadku jego nierealizowania. Wynik analiz jest jednoznaczny, że bez realizacji Programu ograniczone zostanie tempo poprawy stanu środowiska, a wiele działań w zakresie ochrony środowiska, w tym przyrody nie będzie zrealizowanych. Ponadto należy zwrócić uwagę, że poszczególne duże projekty, jeżeli zostaną zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko będą podlegały procedurze ooŚ. WODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: zaproponowanie alternatywnych rozwiązań

				gatunków roślin, zwierząt i siedlisk będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 i mogących być zagrożonych w trakcie realizacji dużych projektów, • dokonanie prognozy wpływu dużych projektów na cele, przedmioty i integralność obszarów Natura 2000, • dokonanie oceny skumulowanych oddziaływań – wiele inwestycji wpływa na te same obszary Natura 2000, • zaproponowanie alternatywnych rozwiązań uwzględniając zmianę przebiegu tras inwestycji liniowych i rezygnację z wykorzystania śródlądowych dróg wodnych – w pierwszej kolejności Wisły, • uzupełnienie informacji o przebiegu i wpływie dużych projektów na stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), • wycofanie z listy dużych projektów budowy stopnia Niepołomice jako inwestycji niezasadnej ekonomicznie i wysoce szkodliwej dla środowiska (dowód w postaci załączonej opinii profesorów Wyżgi i Radeckiego), • zmianę w kryteriach dla projektów polegających na budownictwie wodnym (str. 265):- ppkt. 3 na następujące brzmienie zgodne z RDW: „kształtowanie koryt cieków w sposób nie pogarszający stanu wód”, - ppkt. 4 na „w przypadku budowy zbiorników i stopni wodnych: wykazanie, że nie istnieją alternatywne racjonalne i ekonomicznie uzasadnione metody osiągnięcia celu projektu”, - ppkt. 5 na „w przypadku budowy obwałowań: analiza, czy projekt nie spowoduje wzrostu zagrożenia w niżej oraz wyżej położonych odcinkach cieków (np. poprzez zbyt wąskie międzywala). Podobnie jak w przypadku kryteriów dla budownictwa morskiego należy dla budownictwa wodnego przewidzieć obowiązkowo	Prognoza powinna przedstawiać rozwiązania minimalizujące i kompensacyjne oraz alternatywne w przypadku kolizji z obszarami Natura 2000. Pomimo, że Projekt Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIŚ) zawiera listę wielu dużych projektów w Prognozie ograniczono się przede wszystkim do zmapowania części inwestycji liniowych i tabelarycznego zestawienia obszarów Natura 2000, z którymi będą kolidować przy czym bez uwzględnienia faktycznie zagrożonych obszarów. Przykładowo droga S1 Pyrzowice-Bielsko-Biała nie będzie miała wpływu na obszary Beskid Śląski PLH240005 i Beskid Żywiecki PLH240006, natomiast będzie miała na niewymienione Dolina Dolnej Soły (PLB120004), Stawy w Brzeczczach (PLB120009) i Dolna Soła (PLH 120083). Autorzy Prognozy nie pofatygowali się nawet, aby opisać przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000 co całkowicie dyskwalifikuje ten dokument. Podobnie postąpili w stosunku do Parków Narodowych oraz Parków Krajobrazowych. W odniesieniu m.in. do realizacji dróg wodnych oraz budowy stopnia Niepołomice w ogóle nie określono obszarów Natura 2000 na które mogą one potencjalnie oddziaływać. W przypadku Wisły byłyby to m.in.: Koło Grobli PLH 120008, „Tarnobrzaska Dolina Wisły PLH 180049, Małopolski Przełom Wisły PLB 140006. Ocenę potencjalnych zagrożeń na środowisko dokonano w postaci zbiorczej i ogólnej oceny poszczególnych grup projektów bez określenia jakiegokolwiek gatunków roślin, zwierząt, siedlisk. W efekcie uniemożliwiło to zaproponowanie konstruktywnych rozwiązań alternatywnych w stosunku do inwestycji kolidujących z obszarami Natura 2000, a także efektywnych działań pozwalających w istotny sposób ograniczyć ich negatywne oddziaływanie chociażby poprzez zmianę przebiegu tras niektórych inwestycji liniowych, czy w przypadku dróg wodnych	uwzględniając zmianę przebiegu tras inwestycji liniowych i rezygnację z wykorzystania śródlądowych dróg wodnych – w pierwszej kolejności Wisły. Uwaga nieuwzględniona. Większość tras inwestycji liniowych właściwie jest niemożliwa do zmiany. Znacząca część przedsięwzięć transportowych została zaplanowana po śladzie istniejących instalacji (modernizacje, przebudowy itp.). Kolejne przedsięwzięcia zostały już poddane (bądź są w trakcie przygotowania) procesowi oceny oddziaływania na środowisko, czy to jako przedsięwzięcia samodzielne, czy to w toku strategicznych ocen oddziaływania na środowisko programów dotyczących tych inwestycji (np. program budowy dróg krajowych 2011- 2015). Z tego względu proponowanie alternatywnych tras inwestycji liniowych jest w przypadku tego konkretnego Programu niezasadne. Jeśli chodzi o całkowitą rezygnację z wykorzystania śródlądowych dróg wodnych — POIŚ przewiduje wsparcie dla dostosowania śródlądowych dróg wodnych do III kategorii dróg wodnych. Zadania w tym zakresie już są realizowane, m.in. w ramach POIŚ 2007 2013, stąd wsparcie przewidziane w ramach Programu stanowi ich kontynuację. WODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: uzupełnienie informacji o przebiegu i wpływie dużych projektów na stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), Uwaga nieuwzględniona. Ocena wpływu dużych projektów

				kompensację przyrodniczą w przypadkach realizacji inwestycji negatywnie wpływających na środowisko w postaci: renaturyzacji koryt rzecznych, terenów zalewowych i udrożnienia koryt dla organizmów wodnych. Istotne jest, aby takie działania prowadzono w obrębie tego samego cieku, a w przypadku braku możliwości w obrębie jego zlewni.	rezygnacji z tych pomysłów. Pomimo, że część prac zagraża obszarom Natura 2000 zabrakło również propozycji działań kompensacyjnych. Można odnieść wrażenie, że autorzy Prognozy nie rozróżniają działań minimalizujących od działań kompensacyjnych. Pomimo, że POIŚ zawiera konkretne propozycje dużych projektów na str. 234 stwierdzono, że „ (...) negatywne oddziaływania nie będą wynikiem przyjęcia tego Programu. Oddziaływania te nie wynikają z zapisów Programu, który ustala jedynie ramy alokacji i kierunku dla planowanej budowy, rozbudowy infrastruktury wskazując i nazywając ich typ i rodzaj. Szczegółowy przebieg planowanych inwestycji liniowych, obszarowych, a więc i możliwe bezpośrednie kolizje będą wynikiem innych dokumentów niższego szczebla projektowania”. Owszem Program sam w sobie nie będzie wpływał negatywnie, ale skutki jego wdrożenia już tak, czego zdaje się nie rozumieją autorzy Prognozy. Równocześnie twierdzenie, że Program wyznacza wyłącznie kierunki dla planowanych inwestycji jest prawdziwe wyłącznie w części, tzn. w odniesieniu do innych inwestycji niż duże projekty wymienione w POIŚ. Lokalizacja większości dużych inwestycji jest znana, na co wskazują opracowane na potrzeby Prognozy mapy. Z kolei w przypadku pozostałych dużych projektów obowiązkiem autorów Prognozy było dokonanie wstępnego rozeznania odnośnie lokalizacji planowanych przedsięwzięć i możliwych negatywnych oddziaływań wraz z próbą ich kwantyfikacji. Tak należało postąpić m.in. w stosunku do planowanego stopnia Niepołomice, który jest jedną z głównych inwestycji wodnych przewidzianych w POIŚ notabene niezasadną ekonomicznie i jednocześnie zagrażającą kilku obszarom Natura 2000 w tym w pierwszej kolejności obszarowi Koło Grobli PLH 120008. Wg autorów załączonej „Opinii o celowości budowy	na stan jcw została dokonana na poziomie ogólności właściwym dla programu krajowego. Dokładne określenie wpływu przedsięwzięć na poszczególne części wód powinno nastąpić w toku oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych zadań. WODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: wycofanie z listy dużych projektów budowy stopnia Niepołomice jako inwestycji niezasadnej ekonomicznie i wysoce szkodliwej dla środowiska (dowód w postaci załączonej opinii profesorów Wyżgi i Radeckiego). Uwaga nieuwzględniona. Usuwanie konkretnych obiektów z listy dużych projektów nie należy do zakresu opracowania Prognozy. WODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: zmiana w kryteriach dla projektów polegających na budownictwie wodnym (str. 265): Uwaga uwzględniona. Wprowadzono zmiany zgodnie z sugestią. PRZYRODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: weryfikacja listy obszarów chronionych z którymi będą kolidować inwestycje wymienione w załączniku nr 4 a także jej uzupełnienie o brakujące duże projekty - uwaga uwzględniona, zostało to już wykonane dla dróg i kolei. PRZYRODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: określenie celów ochrony i przygotowane listy gatunków roślin, zwierząt i siedlisk będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 i mogących być zagrożonych w

					stopnia Niepołomice na Wiśle i wybranych skutkach tej budowy „Żegluga towarowa jest opłacalna przy głębokościach tranzytowych wynoszących co najmniej 2 m przez ponad 250 dni w roku. Przy opadach w dorzeczu górnej Wisły znacznie mniejszych niż w zlewniach rzek na zachodzie Europy i przy niewielkiej zdolności retencyjnej fliszowego podłoża polskich Karpat, górna Wisła cechuje się występowaniem długotrwałych stanów niżówkowych i nie spełnia powyższych warunków, a w rezultacie nie jest rzeką przydatną dla takiej żeglugi. Wobec takiego stanu rzeczy trudno dostrzec zasadność dalszego przedłużania niewykorzystywanego do żeglugi szlaku wodnego poniżej stopnia Przewóz. (...) Presja na budowę stopnia Niepołomice, oraz ewentualnie kolejnych stopni, jest próbą wyłudzenia środków budżetowych na nieopłacalne ekonomicznie i szkodliwe środowiskowo przedsięwzięcie. Jediną weryfikacją ekonomicznej sensowności rozbudowy i eksploatacji drogi wodnej górnej Wisły byłoby prowadzenie tych działań przez prywatnego inwestora, ponoszącego przewidziane w Ramowej Dyrektywie Wodnej opłaty za korzystanie z wód oraz wszystkie koszty inwestycji przy respektowaniu wskazanych powyżej wymogów środowiskowych.”	trakcie realizacji dużych projektów - uwaga uwzględniona, zostało to już wykonane dla dróg i kolei.PRZYRODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: dokonanie prognozy wpływu dużych projektów na cele, przedmioty i integralność obszarów Natura 2000 - uwaga uwzględniona, zostało to już wykonane dla dróg i kolei.PRZYRODA: odpowiedź dotyczy części wniosku: dokonanie oceny skumulowanych oddziaływań – wiele inwestycji wpływa na te same obszary Natura 2000, weryfikacja dokonanie oceny skumulowanych oddziaływań - uwaga uwzględniona, zostało to już wykonane.
205	Towarzystwo na rzecz Ziemi			W Prognozie brakuje informacji czy i w jaki sposób ww. działania przełożą się na osiągnięcie wskaźników Priorytetu 6.1 POIŚ. Należy dodać wskaźniki monitorowania.	W załączniku nr 2 do Prognozy w punkcie 3.4 Działania w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami i odpadami w Polsce trafnie opisano działania jakie muszą zostać podjęte do roku 2020 i efekty jakie należy osiągnąć. W szczególności: 1. osiągnięcia do 31 grudnia 2020 r. 50% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, 2. osiągnięcia do 31 grudnia 2020 r. 70% poziomu recyklingu i odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, 3. ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania:	Uwaga nieuwzględniona. Dostępne wskaźniki monitorowania odnoszą się do całej Polski więc nie umożliwią one przedstawienia rezultatów związanych tylko i wyłącznie z realizacją inwestycji dofinansowanych w ramach POIŚ.

					do dnia końca 2013 r. do nie więcej niż 50%, a do dnia 16 lipca 2020 r. do nie więcej niż 35% (czyli redukcji o 65%). W POIŚ znajduje się stwierdzenie, że działania w zakresie Priorytetu inwestycyjnego 6.1 (czyli w gospodarce odpadami) będą podejmowane w tych regionach gospodarki odpadami, w których w celu zapewnienia kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi uwzględniono komponent dotyczący termicznego przekształcania odpadów. W Prognozie brakuje informacji czy i w jaki sposób ww. działania przełożą się na osiągnięcie wskaźników Priorytetu 6.1 POIŚ i ww. oczekiwanych efektów w gospodarce odpadami. Zaproponowane wskaźniki monitorowania (str. 259 i 260) w jedynie w minimalny sposób pozwolą określić efekty w zakresie gospodarki odpadami. W związku z tym należy dodać następujące wskaźniki: • poziom odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w stosunku do masy wszystkich zebranych odpadów komunalnych, • poziom przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, • poziom recyklingu papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, • poziomu recyklingu i odzysku innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, • poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.	

206	Towarzystwo na rzecz Ziemi	str 261 i kolejne		Prognozę należy uzupełnić o propozycje kryteriów środowiskowych do oceny: 1. Kompleksowych inwestycji w zakresie rozwoju systemów gospodarki odpadami komunalnymi. 2. Innych potencjalnych (oprócz spalarni) elementów ww. kompleksowych inwestycji, w szczególności systemów selektywnej zbiórki odpadów, kompostowania, mechaniczno-biologicznego przekształcania, produkcji paliwa alternatywnego itp. 3. Należy też dodać kryteria, które umożliwią ocenę czy system istniejący w regionie, w którym ma zostać zrealizowana spalarnia odpadów, jest zgodny z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.	II. Gospodarka odpadami. W Prognozie zawarto Propozycję kryteriów środowiskowych do oceny proponowanych projektów (str. 261 i kolejne). W zakresie gospodarki odpadami określono wyłącznie kryteria dla instalacji termicznego przekształcania odpadów. Tymczasem jak wyjaśnił minister Adam Zdzieblo w liście z dnia 29 października 2013 skierowanym do Towarzystwa (znak DPI-I-804-41 -BBE/13) „planowane do realizacji w ramach POIiŚ 2014-2020 działania w zakresie gospodarki odpadami nie będą polegały wyłącznie na budowie instalacji do termicznej utylizacji odpadów. W Programie planowane jest wsparcie dla kompleksowych inwestycji w zakresie rozwoju systemów gospodarki odpadami komunalnymi, pozostającymi w zgodzie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.” I dalej: „Z Programu będzie więc finansowane szereg inwestycji w celu uzupełnienia systemu gospodarki odpadami, tak aby zapewniał on postępowanie zgodne z hierarchią postępowania z odpadami. Instalacje do termicznej utylizacji odpadów będą więc stanowić jeden z elementów kompleksowych projektów (uwzględniających również systemy selektywnego zbierania odpadów). Projekty polegające wyłącznie na budowie takich instalacji będą realizowane tylko wtedy, gdy już istniejący system będzie zapewniał zgodność z tą hierarchią a do jego domknięcia będzie konieczna budowa właśnie instalacji do termicznej utylizacji.”	Uwaga częściowo uwzględniona. W Prognozie zdecydowanie napisano, że budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów powinna być realizowana zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. Wskazano w Prognozie również na potrzebę opracowania koncepcji budowy spalarni odpadów dla Polski.

207	Ministerstwo Środowiska				Prognoza powinna uwzględnić i ocenić wpływ na środowisko braku linii demarkacyjnej w obecnym brzmieniu POLiŚ. Wyznaczenie jasnej linii demarkacyjnej wraz z określeniem obszarów realizacji dla poziomu regionów jest niezwykle istotne wobec faktu, że projekt Umowy Partnerstwa przewiduje alokację 60% środków na regionalne programy operacyjne. Brak określenia obszarów działań nakierowanych na ochronę różnorodności biologicznej dla regionów w programie operacyjnym niesie poważne ryzyko braku uwzględnienia działań PI 6.4. w ramach RPO, regiony mogą bowiem kierować środki na inne priorytety – np. inwestycyjne w ramach tego priorytetu marginalizując ochronę siedlisk i gatunków.	Uwaga nieuwzględniona. Rolą Prognozy nie jest ocena braku linii demarkacyjnej a tym bardziej wprowadzenie szczegółowych propozycji zmian linii demarkacyjnej.
208	Ministerstwo Środowiska				W POLiŚ pojawiły się następujące zapisy: "Przewiduje się wsparcie w szczególności następujących obszarów: - infrastruktura niezbędna do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami w regionie, w tym w zakresie systemów selektywnego zbierania odpadów; - instalacje do termicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz frakcji palnej wydzielonej z odpadów komunalnych z odzyskiem energii; - absorpcja technologii, w tym innowacyjnych, w zakresie zmniejszania materiałochłonności procesów produkcji; - racjonalizacja gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi, przez przedsiębiorców.". Nowością jest pierwszy tiret, nie zapisano czego ma on dotyczyć oraz jakiego typu projekty są w nim przewidziane poza selektywnym zbieraniem odpadów. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna odnieść się do tego problemu, także w kolejnej wersji POLiŚ powyższa wątpliwość powinna być rozstrzygnięta.	W zakresie zapisów POLiŚ uwaga nieuwzględniona. Ze względu na ogólny i ramowy charakter Programu szczegółowy katalog typów projektów zostanie doprecyzowany w Szczegółowym Opisie Priorytetów. Druga uwaga odnosi się do Prognozy POLiŚ. Prognoza odwołuje się do aktualnej wersji POLiŚ i zawartych w niej zapisów.

209	Ministerstwo Środowiska	Str. 7	„Dyrektywa Odpadowa – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy”.	Powszechnie używaną nazwą dla tej dyrektywy jest: „dyrektywa ramowa o odpadach”.	Należy używać ogólnie przyjęte nazewnictwo.	Uwaga uwzględniona.
210	Ministerstwo Środowiska	Str. 15 i 109	„Ok. 14% przewidzianych dla POIiŚ środków przeznaczonych jest dla projektów w osi II, która dotyczy interwencji finansowych związanych z poprawą jakości środowiska (gospodarka wodna, gospodarka odpadami, hałas, powietrze, powierzchnia ziemi).”	Ok. 14% przewidzianych dla POIiŚ środków przeznaczonych jest dla projektów w osi II, która dotyczy interwencji finansowych związanych z poprawą jakości środowiska (gospodarka wodna, gospodarka odpadami, hałas, powietrze, powierzchnia ziemi).		Uwaga uwzględniona
211	Ministerstwo Środowiska	Str. 16 i 117	„Głównie dotyczy to podkreślenia w Programie, że termiczne przekształcanie odpadów z odzyskiem energii, według dokumentów UE może być stosowane tylko w ostateczności, jeżeli odpady nie będą mogły podlegać innej formie odzysku, oraz że efektywna gospodarka odpadami ma służyć ograniczeniu zużycia surowców naturalnych.”.	Należy wskazać konkretnie w jakich dokumentach UE jest stosowane takie określenie.	Dokumenty UE zalecają stosowanie hierarchii sposobów postępowania z odpadami. Odzysk energii jest położony wyżej niż unieszkodliwianie, które jest traktowane jako ostateczność.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zmodyfikowano zapisy.
212	Ministerstwo Środowiska	Str. 17, 106, 129	„nieefektywne instalacje odzysku odpadów komunalnych”	Należy wskazać konkretne instalacje o których jest tutaj mowa.	Ogólnikowe stwierdzenia nie są pomocne w poprawie Programu Operacyjnego. Koniecznym jest doprecyzowanie na jakiej podstawie i w odniesieniu do jakich instalacji został sformułowany taki wniosek.	Uwaga częściowo uwzględniona. Usunięto nieprecyzyjny zapis.

2 1 3	Ministerstwo Środowiska	Str. 18, 106, 129	„brak wystarczającej liczby instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów”	Powinno być „brak wystarczających mocy przerobowych instalacji termicznego przekształcania odpadów”.	Instalacje termicznego przekształcania odpadów mogą działać zarówno z odzyskiem, jak i bez odzysku energii – w tym ostatnim przypadku prowadzony jest proces unieszkodliwiania. Jednak w Polsce brakuje przed wszystkim spalarni, w których następuje odzysk energii.	Uwaga uwzględniona
2 1 4	Ministerstwo Środowiska	Str. 18, 106, 129	„niewielki wskaźnik selektywnej zbiórki odpadów”	Powinno być: „niski wskaźnik selektywnego zbierania odpadów”,	Należy stosować właściwą nomenklaturę.	Uwaga uwzględniona
2 1 5	Ministerstwo Środowiska	Str. 36 6. ocena skutków w przypadku braku realizacji programu Str. 233 Podsumowanie – wpływ na stan środowiska w przypadku braku realizacji Programu	Niewywiązanie się z obowiązku zarządzania obszarami Natura 2000 – brak opracowania brakujących planów zadań ochronnych;	Proponuje się zmianę zapisu na: Utrudnienie realizacji obowiązku zarządzania obszarami Natura 2000 – brak opracowania brakujących planów zadań ochronnych;	Polska ma obowiązek wyznaczenia i zarządzania obszarami Natura 2000 wynikający z przepisów unijnych. Brak POiŚ nie będzie zatem skutkował niewywiązaniem się, ale znacznie je utrudni poprzez konieczność szukania innych źródeł finansowania.	Uwaga uwzględniona.

2 1 6	Ministerstwo Środowiska	Str. 37, 233	„Postępujący bowiem wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa przy równoczesnym zwiększaniu wymagań prawnych w zakresie środowiska, których skutki odczuwają pojedynczy obywatele (np. opłaty za odpady, ich segregację, zakazy stosowania paliw, czy też ograniczenia w ruchu pojazdów) mogą spowodować zachodzenie różnych niekorzystnych zjawisk socjologiczno-społecznych wśród społeczeństw miast i regionów.”.	Proponuje się zmianę zapisu na następujący: „Postępujący bowiem wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa przy równoczesnym zwiększaniu wymagań prawnych w zakresie środowiska, których skutki odczuwają pojedynczy obywatele (np. opłaty za zagospodarowanie odpadów komunalnych, zakazy stosowania paliw, czy też ograniczenia w ruchu pojazdów) mogą spowodować zachodzenie różnych niekorzystnych zjawisk socjologiczno-społecznych wśród społeczeństw miast i regionów.”.	Propozycja zmiany lepiej odzwierciedla istotę opłat.	Uwaga uwzględniona.
2 1 7	Ministerstwo Środowiska	Str. 41	„Wspieranie budowy spalarni odpadów powinno się uzależnić od opracowania koncepcji spalania odpadów w skali całej Polski”	Rekomendacja do usunięcia.	Po pierwsze nie wskazano, jakie spalarnie (jakich odpadów) autorzy prognozy mają na myśli; nie wiadomo też, co ostatecznie rozumieją przez "koncepcję spalania odpadów". Po drugie, jeśli miałoby chodzić o spalarnie odpadów komunalnych, to odpady komunalne powstają w sposób rozproszony w całym kraju, ze względu na różny charakter zabudowy - różne są możliwości selektywnego zbierania odpadów itd., a spalarnie mają stanowić uzupełnienie systemu, a nie jego podstawowy element, stąd należy uwzględnić już istniejące regionalne rozwiązania i powinno to być planowane w województwach (a nie na poziomie centralnym).	Uwaga częściowo uwzględniona. Zmodyfikowano zapis, precyzując iż odnosi się on do odpadów komunalnych. Wskazano także, że potrzebne jest opracowanie koncepcji spalania odpadów np. w skali kraju.

2 1 8	Ministerstwo Środowiska	Str. 65 Tabela 4. Ogólna charakterystyka POliŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko.	utrzymanie lub zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu, w tym rozwój zielonej infrastruktury	Proponuje się zmianę zapisu na: rozwój zielonej infrastruktury, w tym zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu	Pojęcie zielonej infrastruktury jest znacznie szersze niż tylko korytarze ekologiczne. Ma być ona nośnikiem różnorodnych usług ekosystemowych. Zawężenie funkcji zielonej infrastruktury do łączności ekologicznej znacząco ograniczy możliwości wdrażania projektów spoza korytarzy ekologicznych.	Uwaga uwzględniona.
2 1 9	Ministerstwo Środowiska	Od str. 74 Tabela 5. Ogólna charakterystyka dużych projektów (POliŚ 2014-2020).	W tabeli wymienione są główne elementy środowiska, na które oddziałują projekty.	Przy projektach liniowych proponuje się uwzględnienie siedlisk oraz łączności ekologicznej.	Wymieniona w prognozie integralność, w szczególności odnoszona do obszarów chronionych, nie jest tożsama z pojęciem łączności ekologicznej pomiędzy płatami siedlisk. Należy tu także pamiętać o tym, że nie wszystkie cenne siedliska są objęte formami ochrony przyrody.	Uwaga uwzględniona.
2 2 0	Ministerstwo Środowiska	Str. 89	„Częściowo ograniczanie zużycia zasobów: - wykorzystanie energetyczne odpadów (jako paliwa) (uwaga: zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami jest to metoda o niższym priorytecie niż recykling odpadów)”	Proponuje się zmianę zapisu na: „Częściowo ograniczanie zużycia zasobów: -wykorzystanie energetyczne odpadów (jako paliwa) (uwaga: zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami jest to metoda i niższym priorytecie niż recykling odpadów)”	Stosowanie właściwego nazewnictwa, zgodnego z ustawą o odpadach.	Uwaga uwzględniona.
2 2 1	Ministerstwo Środowiska	Str. 90 Tabela 6. Analiza skutków pozytywnych Programu w oparciu o cele i wskaźniki	Wskaźnik Obszary Natura 2000 objęte planami zadań ochronnych (%) 1,22 -> 100	Proponuje się zmianę zapisu na: Wskaźnik Obszary Natura 2000 objęte planami zadań ochronnych (%) 2,14 -> 100	Zgodnie z obecną wersją POliŚ	Uwaga uwzględniona.

2 2 2	Ministerstwo Środowiska	Str. 101	„W osi II planowane są też działania wspomagające nowy system gospodarki odpadowej, założeniem tego systemu jest efektywniejsze korzystanie z zasobów i wykorzystanie odpadów poprzez zasadę 3R (reduction, reuse, recycling).”	Proponuje się zmianę zapisu na: „ W osi II planowane są też działania wspomagające nowy system gospodarki odpadami, założeniem tego systemu jest efektywniejsze korzystanie z zasobów i wykorzystanie odpadów poprzez stosowanie hierarchii sposobów postępowania z odpadami.”	Stosowanie odpowiedniej nomenklatury. W prawie UE i polskim punkcie odniesienia stanowi hierarchia sposobów postępowania z odpadami.	Uwaga uwzględniona.
2 2 3	Ministerstwo Środowiska	Str. 105	„TAK – cele osi II w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz budowy/modernizacji zakładów zagospodarowania odpadów (co w efekcie zmniejszy ilość składowanych odpadów), działań w zakresie racjonalizacji gospodarowania odpadami w przemyśle (materiałochłonność i odpady niebezpieczne) oraz prowadzenie działań informacyjno-educacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów”.	Proponuje się zmianę zapisu na: „TAK – cele osi II w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz budowy/modernizacji zakładów zagospodarowania odpadów (co w efekcie zmniejszy ilość składowanych odpadów), działań w zakresie racjonalizacji gospodarowania odpadami w przemyśle (materiałochłonność i odpady niebezpieczne) oraz prowadzenie działań informacyjno-educacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów”	Stosowanie właściwego nazewnictwa.	Uwaga uwzględniona.

2 2 4	Ministerstwo Środowiska	Str. 106	„TAK, ale tylko w zakresie osi II, zaplanowano m.in. prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów”	Należałoby dodać również działania w zakresie selektywnego zbierania odpadów, co powinno prowadzić do polepszenia jakości odpadów przeznaczonych do recyklingu. Ponadto potrzebna jest drobna korekta redakcyjna: „TAK, ale tylko w zakresie osi II, zaplanowano m.in. prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i efektywnego wykorzystania jego zasobów”	Jakość odpadów w dużej mierze zależy od sposobu ich zbierania. Przemysłane selektywne zbieranie odpadów znacznie podwyższa jakość odpadów – szczególnie do jakości odpadów wydzielanych ze zmieszanych odpadów komunalnych w instalacjach mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (na liniach sortowniczych).	Uwaga uwzględniona.
2 2 5	Ministerstwo Środowiska	Str. 119	„Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014”	„Krajowy plan gospodarki odpadami 2014”	Właściwy zapis.	Uwaga uwzględniona.
2 2 6	Ministerstwo Środowiska	Str. 172 Oś priorytetowa II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	Jest: oraz działań służących utrzymaniu lub zwiększaniu drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu, w tym rozwój zielonej infrastruktury.	Powinno być: oraz działań służących utrzymaniu lub zwiększaniu drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu, a także rozwój zielonej infrastruktury.	Pojęcie zielonej infrastruktury jest znacznie szersze niż tylko korytarze ekologiczne.	Uwaga uwzględniona.
2 2 7	Ministerstwo Środowiska	Str. 228	„Częściowo ograniczanie zużycia zasobów- wykorzystanie energetyczne odpadów i pośrednio recykling odpadów (poprzez zwiększenie selektywnej zbiórki)”	Proponuje się zmianę zapisu: „Częściowo ograniczanie zużycia zasobów- wykorzystanie energetyczne odpadów i pośrednio recykling odpadów (poprzez zwiększenie selektywnego zbierania)”	Stosowanie właściwego nazewnictwa.	Uwaga uwzględniona.
2 2 8	Ministerstwo Środowiska	Str. 236	„Powinno się preferować instalacje do spalania biomasy wykorzystujące biomasę powstającą z odpadów.”	Proponuje się zmianę zapisu: „Powinno się preferować instalacje do spalania biomasy wykorzystujące biomasę stanowiącą odpady.”	Stosowanie właściwego nazewnictwa.	Uwaga uwzględniona.

2 2 9	Ministerstwo Środowiska	Str. 262	„przestrzeganie hierarchii postępowania z odpadami oraz zasad zapobiegania powstawaniu odpadów;”	Proponuje się zmianę zapisu: „przestrzeganie hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasad zapobiegania powstawaniu odpadów;”	Stosowanie właściwego nazewnictwa.	Uwaga uwzględniona.
2 3 0	Ministerstwo Środowiska	Str. 272	Wnioski i rekomendacje 13 i 14	Proponuje się wykreślenie wiersza 13 i 14 w tabeli (obu wniosków i rekomendacji).	Nie zostało określone, co rozumie się przez „materiały niepodlegające recyklingowi” (wniosek 13). Odniesienie się wniosku 14 przedstawiono w niniejszej tabeli (uwaga do tekstu na str. 41 Prognozy - „Wspieranie budowy spalarni odpadów powinno się uzależnić od opracowania koncepcji spalania odpadów w skali całej Polski”. Ponadto należy zauważyć, że możliwości spalania odpadów w cementowniach są już obecnie zasadniczo w pełni wykorzystane.	Uwaga częściowo uwzględniona. Zmieniono zapisy w tabeli.
2 3 1	Ministerstwo Środowiska	Str. 66 Tabela 4. Ogólna charakterystyka POIŚ (osie, cele, priorytety, działania, obszary interwencji finansowych, obszary zasięgu terytorialnego) z punktu widzenia wpływu na środowisko.	Krajowej strategii ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej.	Proponuje się zmianę zapisu na: "Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020".	„Krajowa strategia...” jest dokumentem odnoszącym się do lat 2007-2013. Opracowanie i wdrażanie dokumentów planistycznych w ramach POIŚ bis będzie się odbywało w oparciu o Program ochrony i zrównoważonego użytkowania...” – programu przygotowywanego na nowy okres finansowania.	Uwaga nieuwzględniona bo wymieniony dokument wg informacji MŚ nie został jeszcze opracowany.
2 3 2	Ministerstwo Środowiska	Str. 90 Tabela 6. Analiza skutków pozytywnych Programu w oparciu o cele i wskaźniki.	Tabela jest „rozjechana” – wskaźniki nie są na poziomie Priorytetów inwestycyjnych, do których się odnoszą, trudno się czyta.	Proponuje się poprawienie czytelności tabeli poprzez odpowiednie formatowanie.		Uwaga częściowo uwzględniona. Wprowadzono pewne zmiany w formatowaniu tabeli. Niemniej jednak wskaźniki odnoszą się czasami do kilku priorytetów inwestycyjnych stąd taki układ tabeli.
2 3 3	Ministerstwo Środowiska	Str 100, str 172 przedostatni	Bioróżnorodność	Proponuje się zmianę zapisu na: Różnorodność biologiczna	W ustawie o ochronie przyrody jest definicja różnorodności biologicznej	Uwaga uwzględniona.

	ka	akapit, Str. 229				
2 3 4	Ministerstwo Środowiska	Str. 119 4.5 ANALIZA ZGODNOŚCI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI POLSKI	Nazwa Priorytetowe Ramy Działań w zakresie finansowania europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 na lata 2014-2020	Proponuje się zmianę zapisu na: Priorytetowe Ramy Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020		Uwaga została uwzględniona.
2 3 5	Ministerstwo Środowiska	Str. 119 4.5 ANALIZA ZGODNOŚCI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI POLSKI	Wymieniona jest Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007 – 2013.	Powinien być „Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020”.	„Krajowa strategia...” jest dokumentem odnoszącym się do lat 2007-2013. Opracowanie i wdrażanie dokumentów planistycznych w ramach POIS bis będzie się odbywało w oparciu o Program ochrony i zrównoważonego użytkowania...” – programu przygotowywanego na nowy okres finansowania.	Uwaga częściowo uwzględniona. Usunięto z tabeli dokument odnoszący się do okresu 2007-2013. Nie można go natomiast zastąpić dokumentem na lata 2014-2020, gdyż nie został on jeszcze oficjalnie opracowany.
2 3 6	Ministerstwo Środowiska	str. 22, 2 akapit oraz str 23 akapit 2	Należy również odnieść się do przedsięwzięć powiązanych z modernizacją dróg wodnych Odry i Wisły. Z pewnością są to zadania, które charakteryzują się wysokim stopniem ingerencji w środowisko wodne. Negatywne oddziaływania będą również miały miejsce podczas prac utrzymaniowo-remontowych (powiązanych np. z pogłębianiem torów wodnych). Oraz Przewidziane w Programie projekty dotyczące transportu morskiego i śródlądowego cechują się wysokim poziomem negatywnych	Komentarz jest zbyt kategoryczny. Sugerujemy przemodelowanie stwierdzenia w oparciu o uzasadnienie MŚ.	powyższe wynika np. z opublikowanych przez KE „Wytycznych w sprawie transportu śródlądowego i sieci Natura 2000”, w rozdziale 3.5.2 – Potencjalne pozytywne skutki rozwoju śródlądowych dróg wodnych dla ekosystemów rzecznych, gdzie można przeczytać, że (str. 44 tłumaczenia i str. 37 oryginału): „Doświadczenie pokazuje, że nowoczesny rozwój śródlądowych dróg wodnych może odgrywać ważną rolę nie tylko w łagodzeniu potencjalnych niekorzystnych skutków nowych przedsięwzięć, ale także pomagać w aktywny sposób wspierać ekologię oraz naturalne funkcjonowanie uregulowanych rzek, przynosząc korzyści zarówno rzekom, jak i ich użytkownikom, w tym w odniesieniu do transportu wodnego śródlądowego. .... Oczywiście działania, jakie można zrealizować na konkretnej rzece zależą od lokalnych uwarunkowań, takich jak stan rzeki oraz zakres wcześniejszych zmian, warunki wymagane do żeglugi, a także innych potrzeb związanych z użytkowaniem rzeki. W praktyce relacje te mogą być	Uwaga została uwzględniona

			oddziaływań na środowisko – oddziaływania te mogą być dotkliwe zwłaszcza na etapie realizacji i zwłaszcza w odniesieniu do wód przybrzeżnych i przejściowych.		skomplikowane, w związku z czym coraz częściej w przypadku projektów dotyczących śródlądowych dróg wodnych wprowadza się zintegrowane podejście, w ramach którego kładzie się nacisk na pogodzenie wielofunkcyjnego charakteru rzek poprzez znalezienie kompromisu między wymogami ochrony środowiska oraz mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju (zob. rozdział 4). W zintegrowanym podejściu kładzie się nacisk na główne funkcje systemów rzecznych, dążąc, jeśli tylko jest to możliwe, do zachowania lub przywrócenia kluczowych funkcji takich jak: - utrzymanie procesów morfologicznych (erozji, transportu osadów i sedymentacji); - zachowanie równowagi hydrologicznej (np. wezbrań powodziowych); - zapewnianie siedlisk (ciągłości ekologicznej); - zachowanie procesów biologicznych i chemicznych (obieg składników odżywczych). W wielu przypadkach działania mające na celu osiągnięcie koniecznej głębokości, czystości, szerokości lub prędkości przepływu wody można zaplanować w taki sposób, by zapewnić kontynuację transportu śródlądowego, a przy okazji przywrócić utracone funkcje ekologiczne rzeki. W zależności od lokalnych uwarunkowań może to obejmować, między innymi: • usunięcie przestarzałych obiektów lub ich modernizację w taki sposób, by były zgodne z naturalną ekologią rzeki; • przebudowę lub usunięcie ciężkich elementów wzmacniających brzeg rzeki oraz stosowanie bardziej naturalnych technik wzmacniania nabrzeża; • stosowanie alternatywnych rodzajów tam poprzecznych umożliwiających większą dynamikę procesów zachodzących na brzegu rzeki; • przywrócenie połączeń między elementami odgałęzień rzeki, równinami zalewowymi i starorzeczami w celu	

					odtworzenia rzecznych siedlisk; • stworzenie odejść lub stref przepływów wezbrań powodziowych w celu poprawienia strukturalnej różnorodności ekosystemów rzecznych oraz ułatwienia przemieszczania się rybom; • stosowanie łagodnych dla środowiska technik pogłębiania w celu zachowania pożądanej głębokości rzeki oraz technik zarządzania osadami; • odtworzenie typowych siedlisk rzecznych, takich jak wyspy zalewowe, lub stworzenie kanałów o brzegach uregulowanych w małym stopniu w celu zwiększenia zasięgu naturalnych siedlisk dostępnych dla lokalnej dzikiej flory i fauny. Mając na względzie strukturalną i funkcjonalną spójność ekosystemów rzecznych, ważne jest, by takie działania podejmowano na podstawie rzetelnej wiedzy na temat stanu rzeki i jej ekologicznych procesów, a także potrzeb żeglugowych. Tylko wtedy działania takie mogą przynieść spodziewane efekty i nie stworzą nowych problemów dotyczących ekologii lub żeglowności rzeki”.	
2 3 7	Ministerstwo Środowiska	str 86, 1 akapit	Inwestycje liniowe z sektora transportu były wskazane m.in. w projekcie Strategii rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku (SRT), która to podlegała procedurze strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Zatem te inwestycje zostały już przeanalizowane w Prognozie dla projektu SRT. Oddziaływanie na środowisko pozostałych projektów, np. transportu wodnego, jest oceniane w ramach niniejszej Prognozy.	Należy dodać zdanie: „Zaznaczyć należy jednocześnie, że w ramach rozpoczętych prac nad prognozą oddziaływania na środowisko Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do roku 2030) projekty związane ze śródlądowymi drogami wodnymi zostaną ocenione jako składowa systemu transportowego w Polsce, razem z projektowanymi pracami dla transportu kołowego czy szynowego.”	uwaga ma charakter uzupełniający	Uwaga uwzględniona.

2 3 8	Ministerstwo Środowiska	str. 143, Tabela nr 15 (Macierz relacyjna elementów środowiska i priorytetów inwestycyjnych POIŚ), kod działań: 3.7.3.1, 3.7.3.3 oraz 3.7.3.4.	kolory zaznaczonych komórek (elementy środowiska podlegające ocenie wpływu –różnorodność biologiczna, zwierzęta, rośliny, wpływ na integralność obszarów chronionych)	zmiana koloru sekcji na kolor żółty, tj. na przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko	wskazane przedsięwzięcia, zgodnie z rozp. RM z dn. 9.11.2010 r. został zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (patrz. §3, ust 1, pkt 62 oraz §3, ust 1, pkt 66 rozporządzenia RM w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) zgodnie z wymienionym rozporządzeniem, przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko z zakresu dróg wodnych to śródlądowe drogi wodne pozwalające na żeglugę statków o nośności większej niż 1 350 t (§2, ust 1, pkt 33). Wskazana nośność definiuje drogę wodną po której mogą się poruszać wskazane statki na śródlądową drogę wodną o klasie IV lub wyższej. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach POIŚ 2014- 2020 na śródlądowych drogach wodnych realizowane będą na drogach wodnych w klasie III i niższej, co odpowiada działaniom mogącym potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (zgodnie z zapisem §3, ust 1, pkt 62). Nadmieniam się również, że statkami o nośności ponad 1 350 t praktycznie się nie pływa po polskich śródlądowych drogach wodnych. Podobna sytuacja odnosi się do budowy stopnia wodnego Niepołomice, którego spadek będzie niższy niż 5 m, co jako przedsięwzięcie tym samym nie kwalifikuje go do przedsięwzięć zawsze znacząco oddziaływujących (§2, ust 1, pkt 36), a wskazuje na przedsięwzięcie potencjalnie znacząco oddziaływujące (patrz §3, ust 1, pkt 66). Wobec powyższego wnioskuję się o zmianę koloru z czerwonego na kolor żółty i predefiniowanie zadań na działania mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.	Uwaga uwzględniona, dokonano ponownej klasyfikacji i kolory odnoszą się tylko do klasyfikacji wg rozporządzenia RM z dn. 9.11.2010r.

2 3 9	Ministerstwo Środowiska	str. 183, ostatni akapit	Należy również odnieść się do przedsięwzięć powiązanych z modernizacją dróg wodnych Odry i Wisły. Z pewnością są to zadania, które charakteryzują się wysokim stopniem ingerencji w środowisko wodne. Negatywne oddziaływania będą również miały miejsce podczas prac utrzymaniowo-remontowych (powiązanych np. z pogłębianiem torów wodnych). Oceniając wpływ modernizacji dróg wodnych na stan wód należy jednak wziąć pod uwagę, iż transport wodny stanowi jeden z najbardziej bezpiecznych środowiskowo i tanich rodzajów transportu (niska emisja gazów i pyłów w przeliczeniu na tonokilometr, niski poziom hałasu, znaczny stopień bezpieczeństwa).	sugeruje się złagodzenie drugiego i trzeciego zdania poprzez zmianę wyrazów „charakteryzują się wysokim stopniem ingerencji” na „charakteryzują się znacznym stopniem ingerencji”. Podobnie zdanie „Negatywne oddziaływania będą również miały miejsce. ..” należy zmienić na „ Prace utrzymaniowo-remontowe (powiązanych np. z pogłębianiem torów wodnych) będą mogły znacząco oddziaływać na środowisko, szczególnie w trakcie ich realizacji”.	proponowana uwaga koresponduje z uwagą nr 32 [przypis red.: uwaga 219 w tabeli]	Uwaga została uwzględniona.

2 4 0	Ministerstwo Środowiska	strony 183/184, ostatnie zdanie ze strony 183	Z drugiej strony, modernizacja obiektów drogi wodnej tak, aby spełniały wymogi zaledwie III klasy obiektów żeglugi śródlądowej, bez perspektywy uzyskania choćby IV klasy w przyszłości, nie pozwoli żegludze śródlądowej na odzyskanie znaczenia międzynarodowego, a to z kolei zminimalizuje potencjalne korzystne jej oddziaływanie na stan środowiska i nie umożliwi pełnego wykorzystania zalet transportu wodnego.	wnioskuję się o wykreślenie wskazanego zdania	projekty zgłoszone do realizacji na śródlądowych drogach wodnych w ramach perspektywy 2014- 2020 wynikają z wytycznych Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030), która do roku 2020 zakłada przywrócenie parametrów eksploatacyjnych na drogach wodnych. Prowadzone prace mają więc charakter odtworzeniowy, prowadzą do odbudowy i naprawy zabudowy regulacyjnej na wskazanych odcinkach oraz przywracają sprawność urządzeniom hydrotechnicznym (śluzę i jazy). Zrealizowanie tych prac umożliwi prowadzenie żeglugi na drogach wodnych, co przekłada się na znaczące odciążenie transportu kołowego i tym samym minimalizowanie szkodliwych emisji. Decyzje co do ewentualnej przebudowy do IV klasy drogi wodnej Odry mają zapaść do roku 2020, a jej ewentualna realizacja ma przypadać na lata 2020- 2030 (zgodnie ze SRT). Wobec powyższego opinia przedstawiona w zdaniu na str 183/184 jest niezasadna.	Uwaga częściowo uwzględniona. Należy podkreślić, że parametry eksploatacyjne odpowiadające wymogom IV klasy drogi wodnej stanowią warunek, aby droga wodna zyskała większe znaczenie jako szlak transportowy. Droga wodna III klasy będzie miała bardzo ograniczoną użyteczność, co nie pozwoli na uzyskanie takich korzyści środowiskowych, jakich można by oczekiwać od transportu wodnego. Niemniej zdanie będące przedmiotem wniosku zostało preredagowane.
2 4 1	Ministerstwo Środowiska	Str. 8	ISOK – Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami projekt realizowany przez IMiGW)	Projekt ISOK realizowany jest przez Konsorcjum w składzie: Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – Lider Konsorcjum; Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy; Główny Urząd Geodezji i Kartografii; Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy Rządowe Centrum Bezpieczeństwa. Należy uzupełnić zapis o właściwe instytucje.	Uwaga porządkowa	Uwaga została uwzględniona.
2 4 2	Ministerstwo Środowiska	Str. 228	Tabela 20 – Wpływ negatywny Programu	W opisie II osi priorytetowej, zamiast sformułowania: „- na wodę: zmiany w stanie wód (zbiorniki wodne)” należy użyć sformułowania: „-wpływ na stan wód (zbiorniki wodne)”	Uwaga redakcyjna	Uwaga została uwzględniona.

2 4 3	Ministerstwo Środowiska	Załącznik 2 do Prognozy - Diagnoza stanu środowiska, str. 14	„W nowym okresie finansowania Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (projekt) przewiduje dopłaty, które mają przyczynić się do wzrostu lub powstrzymania ubożenia bioróżnorodności, są to: • działanie „Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne” • działanie „Rolnictwo ekologiczne” • działanie „Płatności dla obszarów Natura 2000” • działanie „Płatności dla obszarów ONW”.	W obecnej wersji Projektu PROW (z dnia 26 lipca 2013 r.) nie jest przewidziane odrębne działanie „płatności na obszarach Natura 2000”. Proponuje się usunięcie zapisu: działanie „Płatności dla obszarów Natura 2000. Dodatkowo biorąc powyższe spostrzeżenie pod uwagę zaleca się zwrócenie uwagi na zgodność Prognozy i załączników z obecnym brzmieniem PROW (wersji z dnia 26.07.2013 r.).	W projekcie wstępnym PROW z dnia 16 kwietnia 2013 r. uwzględniono: działanie „Płatności dla obszarów Natura 2000 jednak nie zostało ono uwzględnione w najnowszej wersji dokumentu z dnia 26 lipca 2013 r. dostępnej na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (http://www.minrol.gov.pl/pol/Wsparcie-rolnictwa-i-rybolowstwa/PROW-2014-2020). Tym niemniej należy zaznaczyć, że pomimo wykreślenia działania „Płatności dla obszarów Natura 2000” w ramach PROW przewiduje się płatności rolnośrodowiskowoklimatyczne, w ramach których rolnicy będą także otrzymywać wsparcie na obszarach Natura 2000.	Uwaga uwzględniona.

Załącznik 3. Kopia ogłoszenia o rozpoczęciu konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko POIS 2014 - 2020 w ramach konsultacji społecznych.

MINISTERSTWO ROZWOJU REGIONALNEGO

Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych

**podaje do publicznej wiadomości i zaprasza do udziału w konsultacjach społecznych
Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu
Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020**

Projekt Prognozy wraz z Programem będzie dostępny od 16 października 2013 r. na stronach:
www.pois.gov.pl i <http://bip.mrr.gov.pl>
oraz będzie wyłożony do wglądu w recepcji MRR (ul. Wspólna 2/4, Warszawa).

Konsultacje odbędą się w terminie **16.10– 07.11.2013 r.**
Uwagi należy kierować na adres: pois.2014-2020@mrr.gov.pl
lub na adres pocztowy (decyduje data wpływu do MRR):
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Departament Koordynacji Programów Infrastrukturalnych
ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa

W dniu **21 października 2013 r. (godz. 11.00)** w Łodzi (Hotel DoubleTree by Hilton Łódź)
odbędzie się konferencja konsultacyjna ww. Prognozy.
Rejestracja odbywa się za pośrednictwem strony internetowej: www.pois.gov.pl.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
ROZWOJU
REGIONALNEGO

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ogłoszenie sfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa
w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.